

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ
«Ρυθμίσεις Μέριμνας Προσωπικού Ενόπλων Δυνάμεων,
Στρατολογίας, Στρατιωτικής Δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις»

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Θέματα μέριμνας και σταδιοδρομίας προσωπικού, στρατολογικής φύσης,
αντιρρησιών συνείδησης, εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Θέματα μέριμνας και σταδιοδρομίας προσωπικού

Άρθρο 1

Υπεράσπιση στρατιωτικών ενώπιον ποινικών δικαστηρίων

1. Στους εν ενεργεία και εν αποστρατεία στρατιωτικούς και οπλίτες των Ενόπλων Δυνάμεων, κατά των οποίων ασκείται ποινική δίωξη για αδικήματα που τους αποδίδονται ότι τέλεσαν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, παρέχεται η δυνατότητα υπεράσπισης ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων, από λειτουργούς του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) με απόφαση του Προέδρου του Ν.Σ.Κ., μετά από προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, εφόσον:

α. από διενεργηθείσα διοικητική εξέταση δεν διαπιστώνεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος σχετικού με την πράξη για την οποία διώκονται και

β. δεν εκπροσωπούνται από δικηγόρο κατά τη διαδικασία ενώπιον του δικαστηρίου.

2. Η παρ. 1 δεν εφαρμόζεται αν η ποινική δίωξη ασκείται ύστερα από ενέργεια της υπηρεσίας.

Άρθρο 2

Τροποποίηση διατάξεων του ν.δ. 1400/1973 (Α΄ 114)

1. Η παρ. 6 του άρθρου 24 του ν.δ. 1400/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Αν η Επιτροπή αποφανθεί ότι το νόσημα του αξιωματικού είναι ανίατο ή ότι το τραύμα του ιάθηκε μεν αλλά η φύση του τον καθιστά σωματικά ανίκανο για τη στρατιωτική υπηρεσία, ο αξιωματικός, εφόσον επιθυμεί την υπαγωγή του στις καταστάσεις των άρθρων 14 έως 16, υποβάλλει εντός δέκα (10) ημερών σχετική αίτηση. Το Ανώτατο κατά κλάδο Συμβούλιο, αφού λάβει υπόψη τις υπηρεσιακές ανάγκες:

α. αποδέχεται την αίτηση και υπαγάγει τον αξιωματικό σε μία από τις καταστάσεις αυτές, σύμφωνα με τις κατά περίπτωση ισχύουσες προϋποθέσεις και διαδικασίες, εξαιρουμένης της εκ νέου παραπομπής του ενώπιον της Επιτροπής, είτε

β. αν δεν το επιτρέπουν οι υπηρεσιακές ανάγκες ή η προθεσμία υποβολής της αίτησης παρήλθε άπρακτη, αποφασίζει την αποστρατεία του αξιωματικού.».

2. Η παρ. 8 του άρθρου 24 του ν.δ. 1400/1973 καταργείται.

3. Στην παρ. 3 του άρθρου 63 του ν.δ. 1400/1973 προστίθεται περίπτ. δ' ως εξής:

«δ) Η κατάληψη οποιασδήποτε θέσης στο δημόσιο τομέα, εκτός Ενόπλων Δυνάμεων. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται για το σύνολο του στρατιωτικού προσωπικού των ΕΔ, εφόσον δεν προβλέπεται διαφορετικά σε ειδικές διατάξεις.».

4. Στην περίπτ. α' της παρ. 4 του άρθρου 63 του ν.δ. 1400/1973 προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται αναλόγως και για τους Υγειονομικούς Αξιωματικούς ειδικότητας Ψυχολόγου.».

Άρθρο 3 **Τροποποίηση διατάξεων του ν.δ. 445/1974 (Α' 160)**

1. Στην παρ. 3 του άρθρου 4 του ν.δ. 445/1974 προστίθεται περίπτ. μ' ως εξής:

«μ) Το Οικονομικό Σώμα.».

2. Στην παρ. 5 του άρθρου 7 του ν.δ. 445/1974 προστίθεται περίπτ. ε' ως εξής:

«ε) Οι κρίσεις Ανθυπασπιστών και Υπαξιωματικών κατά των οποίων ασκήθηκε ποινική δίωξη για κακούργημα, αναστέλλονται μέχρι την έκδοση αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης ή αμετάκλητου απαλλακτικού βουλεύματος. Ανθυπασπιστές και Υπαξιωματικοί των οποίων η κρίση έχει ανασταλεί, εφόσον κριθούν προακτέοι, προάγονται αναδρομικά από τότε που θα έπρεπε να είχαν προαχθεί αν δεν είχε συντρέξει η αναστολή του προηγούμενου εδαφίου.».

3. Η περ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 9 καταργείται.

4. Η παρ. 5 του άρθρου 13 του ν.δ. 445/1974 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Όταν συντρέχουν περισσότερες περιπτ. των παρ. 3 και 4, ανεξαρτήτως διάρκειας, δεν μπορεί να λογισθεί χρόνος μεγαλύτερος του ενός τρίτου (1/3) του ελάχιστου απαιτούμενου χρόνου παραμονής στο βαθμό σύμφωνα με το άρθρο 12, εκτός από την περίπτωση ανυπαίτιου τραυματισμού σε επιχείρηση ή διατεταγμένη υπηρεσία.».

5. Η παρ. 3 του άρθρου 22 του ν.δ. 445/1974 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι ανωτέρω Εκθέσεις, μετά των παρατηρήσεων του γνωματεύοντος, υποβάλλονται ιεραρχικά στο οικείο Γενικό Επιτελείο και τίθενται υπό την κρίση των αρμόδιων Συμβουλίων το ταχύτερο δυνατόν.»

6. Η περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 24 του ν.δ. 445/1974 αντικαθίσταται, προστίθεται περ. δ' και οι περιπτώσεις δ' και ε' αναριθμούνται σε ε' και στ' αντιστοίχως, ως εξής:

« γ. Το Συμβούλιο Κρίσεων Υπαξιωματικών του Πολεμικού Ναυτικού, για τις κρίσεις των Υπαξιωματικών του Πολεμικού Ναυτικού.

δ. Το Συμβούλιο Προαγωγών του Πολεμικού Ναυτικού, για τις κρίσεις των Ανθυπασπιστών του Πολεμικού Ναυτικού.»

7. Η περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 24 του ν.δ. 445/1974 αντικαθίσταται, προστίθεται περ. δ' και οι περ. δ' και ε' αναριθμούνται σε ε' και στ' αντίστοιχα, ως εξής:

«γ. Το Συμβούλιο Κρίσεων Υπαξιωματικών του Πολεμικού Ναυτικού, το οποίο συγκροτείται με διαταγή του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού, εξ:

(1) Ενός Υποναυάρχου Μάχιμου, ως Προέδρου,
(2) Τριών Αρχιπλοιάρχων Μάχιμων,
(3) Ενός Πλοιάρχου ή Αντιπλοιάρχου Μάχιμου,
(4) Ενός ανώτερου Αξιωματικού εκ της Τεχνικής Διεύθυνσης ή της Διεύθυνσης Ναυτικών Όπλων του Ναυστάθμου Σαλαμίνας, προκειμένου περί κρίσεως Υπαξιωματικών Τεχνών,

(5) Ενός ανώτερου Αξιωματικού εκ της αρμόδιας Διεύθυνσης, Διοικήσεως και Σταδιοδρομίας του ΓΕΝ,

(6) Ενός Αξιωματικού της Υπηρεσίας Φάρων, προκειμένου περί κρίσεως Υπαξιωματικών της Υπηρεσίας Φάρων

(7) Ενός ανώτερου Αξιωματικού, εκ των υπηρετούντων στο ΓΕΝ/Β' Κλάδο, ως γραμματέως, χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Χρέη εισηγητή εκτελεί ο Αξιωματικός της περ. (5), προκειμένου δε περί κρίσεως Υπαξιωματικών της Υπηρεσίας Φάρων ο Αξιωματικός της περ. (6).

δ. Το Συμβούλιο Προαγωγών του Πολεμικού Ναυτικού, όπως ορίζεται στο άρθρο 15 του ν. 3883/2010 (Α' 167).»

8. Η παρ. 4 και 5 του άρθρου 25 του ν.δ. 445/1974 αντικαθίστανται ως εξής:

«4. Τα Γενικά Επιτελεία Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας εκδίδουν κατά το μήνα Δεκέμβριο εκάστου έτους, εγκύκλιο, στην οποία περιλαμβάνονται ονομαστικά οι Ανθυπασπιστές και Υπαξιωματικοί των προηγούμενων εδαφίων.

5. Εάν κατά τη διάρκεια του έτους, οι βάσει, των τακτικών ετήσιων κρίσεων, συνταχθέντες πίνακες προακτέων για τους Ανθυπασπιστές και Υπαξιωματικούς των

περιπτώσεων 2α (4), 2γ (2), 2γ (3) και 2γ (1) (α) του παρόντος άρθρου εξαντληθούν, τα Γενικά Επιτελεία δύνανται να ορίζουν αριθμό συμπληρωματικώς, προκειμένου να κριθούν προς κάλυψη κενών μόνο θέσεων Ανθυπασπιστών και Υπαξιωματικών, κατά περίπτωση.»

9. Η περ. β΄ της παρ. 1 του άρθρου 34 του ν.δ. 445/1674 αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Στο Πολεμικό Ναυτικό:

(1) Για τις επανακρίσεις των Υπαξιωματικών, το Συμβούλιο συντίθεται εκ:

(α) Του Υπαρχηγού του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού, εφόσον αυτός τυγχάνει αρχαιότερος του Υποναυάρχου, Προέδρου του Συμβουλίου Κρίσεων Υπαξιωματικών. Σε διαφορετική περίπτωση, μετέχει ο νεότερος εκ των υπηρετούντων στην ημεδαπή εν ενεργεία Μάχιμος Αντιναύαρχος.

(β) Τεσσάρων (4) ανωτάτων Αξιωματικών, μεταξύ των οποίων ο Διευθυντής του ΓΕΝ/Β΄ Κλάδος.

(γ) Ενός (1) ανώτερου Αξιωματικού, εκ των υπηρετούντων στο ΓΕΝ/Β΄ Κλάδο, ως γραμματέως, χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Χρέη εισηγητή, με δικαίωμα ψήφου, εκτελεί ανώτατος Αξιωματικός του ΓΕΝ/Β΄ Κλάδος.

(2) Για τις επανακρίσεις των Ανθυπασπιστών, το Ανώτατο Ναυτικό Συμβούλιο Κρίσεων, όπως για τις επανακρίσεις των Πλωταρχών και των Κατώτερων Αξιωματικών.

10. Το άρθρο 42 του ν.δ. 445/1974 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι τοποθετήσεις και μεταθέσεις των Ανθυπασπιστών και Υπαξιωματικών των τριών Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων διενεργούνται από τα αντίστοιχα Γενικά Επιτελεία.»

Άρθρο 4 **Τροποποίηση του άρθρου 13 του ν. 1848/1989 (Α΄ 112)**

Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του ν. 1848/1989 αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατά παρέκκλιση των προβλεπομένων στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 ως προς τον καταληκτικό βαθμό, με όμοιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις για την απονομή αποστρατευτικού βαθμού Υπολοχαγού και αντιστοίχων των άλλων κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων σε εθελοντές και εθελόντριες μακράς θητείας βαθμού Ανθυπασπιστή που τίθενται σε αποστρατεία.»

Άρθρο 5
Ειδικές ρυθμίσεις για τη θέση Εθελοντών Μακράς Θητείας
εκτός οργανικών θέσεων

Μετά το άρθρο 39 του ν.δ. 445/1974 (Α' 160) προστίθεται άρθρο 39Α ως εξής:

«Άρθρο 39Α

1. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του οικείου κατά Κλάδο Ανώτατου Συμβουλίου, είναι δυνατόν να τίθενται, εφόσον το επιθυμούν, εκτός οργανικών θέσεων (Ε.Ο.Θ.), συνεχίζοντας να ασκούν τα καθήκοντα της ειδικότητάς τους μέχρι τη συμπλήρωση του πεντηκοστού όγδοου (58ου) έτους της ηλικίας τους, Εθελοντές Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.) που, χωρίς να έχουν συμπληρώσει τριάντα πέντε (35) έτη συνολικής συντάξιμης υπηρεσίας, καταλαμβάνονται από τα όρια ηλικίας του βαθμού τους, όπως αυτά καθορίζονται στην περίπτ. α' της παρ. 2 του άρθρου 39.

2. Στελέχη που εμπίπτουν στις διατάξεις της περίπτ. α' της παρ. 2 του άρθρου 39 περιλαμβάνονται σε ξεχωριστό παράρτημα της εγκυκλίου που εκδίδεται κατ' εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 25 για τις τακτικές ετήσιες κρίσεις.

3. Κατά παρέκκλιση όσων προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 39, τα αρμόδια συμβούλια κρίσεων κρίνουν κατά τις τακτικές κρίσεις τα στελέχη της περίπτ. α' της παρ. 2 του άρθρου 39 και συντάσσουν ξεχωριστό πίνακα αποστρατευτέων σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 29. Στα στελέχη δεν απονέμεται αποστρατευτικός βαθμός.

4. Η απόφαση αποστρατείας του αρμόδιου συμβουλίου κρίσεων, βάσει των ηλικιακών ορίων της περίπτ. α' της παρ. 2 του άρθρου 39, κοινοποιείται αμελλητί στους Ε.Μ.Θ. που περιλαμβάνονται σε αυτήν.

5. Όσοι επιθυμούν να τεθούν Ε.Ο.Θ. υποβάλλουν αίτηση στη Μονάδα τους εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτούς της απόφασης αποστρατείας τους. Η αίτηση συνοδεύεται από υπεύθυνη δήλωση στην οποία αναγράφονται τα στοιχεία που αφορούν την προϋπηρεσία του αιτούντος στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα πριν από την κατάταξή του ως Εθελοντή στις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ), εφόσον η προϋπηρεσία αυτή αναγνωρίζεται ως συντάξιμη.

6. Η Μονάδα υποβάλλει την αίτηση αμελλητί και απευθείας στη Διεύθυνση Προσωπικού του οικείου Γενικού Επιτελείου. Η Διεύθυνση Προσωπικού υποβάλλει αμελλητί την αίτηση στη Γραμματεία του Ανώτατου Συμβουλίου, συνοδευόμενη από τον ατομικό φάκελο του αιτούντος.

7. Το Ανώτατο Συμβούλιο γνωμοδοτεί επί της αίτησης μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από τότε που η Γραμματεία την παρέλαβε, λαμβάνοντας υπόψη, κατά σειρά προτεραιότητας, τη λογιζόμενη ως συντάξιμη υπηρεσία, τα κοινωνικά κριτήρια της περίπτ. 2 της παρ. 1α και της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3883/2010 (Α' 167), τις υπηρεσιακές ανάγκες και την επαγγελματική επάρκεια του αιτούντος, όπως

προκύπτει από τα στοιχεία του ατομικού του φακέλου (εκθέσεις ικανότητας, καταστατικές ή πειθαρχικές ποινές φυλάκισης και άνω).

8. Η γνωμοδότηση του Συμβουλίου υποβάλλεται με μέριμνα της οικείας Γραμματείας στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, ο οποίος αποφασίζει μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από τότε που παρέλαβε τη γνωμοδότηση.

9. Ο αιτών Ε.Μ.Θ. παραμένει στις τάξεις των ΕΔ μέχρι την αποδοχή ή την απόρριψη της αίτησής του. Αν η αίτηση απορριφθεί, αποστρατεύεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων της περίπτ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 39. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, τίθεται Ε.Ο.Θ. από την ημερομηνία κατά την οποία έπρεπε, βάσει των ορίων ηλικίας, να τεθεί σε αποστρατεία.

10. Κατά το διάστημα που διατελούν Ε.Ο.Θ., οι Ε.Μ.Θ. ασκούν τα καθήκοντα της ειδικότητάς τους.

11. Οι Ε.Μ.Θ., οι οποίοι τίθενται Ε.Ο.Θ., σύμφωνα με τα παραπάνω:

α. Υπηρετούν με το βαθμό που φέρουν μέχρι την αποστρατεία τους.

β. Κρίνονται κάθε έτος, κατά τις ετήσιες τακτικές κρίσεις, ως «διατηρητέοι» ή «μη διατηρητέοι» μέχρι τη συμπλήρωση του πεντηκοστού ογδού (58ου) έτους της ηλικίας τους.

γ. Δεν υπηρετούν στο εξωτερικό.

δ. Αποστρατεύονται αυτεπάγγελτα στις εξής περιπτώσεις:

αα. Με τη συμπλήρωση του πεντηκοστού όγδου (58ου) έτους της ηλικίας τους.

ββ. Για λόγους αποδεδειγμένης σωματικής ανικανότητας.

γγ. Σε περίπτωση που κριθούν «μη διατηρητέοι» κατά τις τακτικές ετήσιες κρίσεις.

δδ. Με αίτησή τους οποτεδήποτε υποβληθεί.

12. Στις υποπεριπτ. της περίπτ. δ' της παρ. 11 εφαρμόζονται, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις, όσα ορίζονται στο π.δ. 21/1991 (Α' 9).».

Άρθρο 6

Τροποποίηση διατάξεων του α.ν. 888/1949 (Α' 42)

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 9 του α.ν. 888/1949 προστίθεται περίπτ. γ' ως εξής:

«γ) Υπαξιωματικούς Οικονομικού προερχόμενους από Ανώτερες Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών.».

2. Το άρθρο 13 του α.ν. 888/1949 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 13

Πλέον του προσωπικού του άρθρου 9, είναι δυνατή η διάθεση προσωπικού στις Μονάδες και Υπηρεσίες Οικονομικού, ως εξής:

α. Οπλιτών Όπλων και Σωμάτων σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες συνθέσεις.

β. Πολιτικού Προσωπικού σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις περί Πολιτικού Προσωπικού του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.».

Άρθρο 7

Υπηρεσιακή εξέλιξη υπαξιωματικών του Οικονομικού Σώματος του Στρατού Ξηράς που προέρχονται από Ανώτερες Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών

Η υπηρεσιακή εξέλιξη και οι καταληκτικοί βαθμοί των υπαξιωματικών Οικονομικού Σώματος που προέρχονται από Ανώτερες Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών καθορίζονται από το ν.δ. 445/1974 (Α' 160) και δεν υπόκεινται στους περιορισμούς των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 1848/1989 (Α' 112).

Άρθρο 8

Τροποποίηση διάταξης του ν. 2913/2001 (Α' 102)

Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 13 του ν. 2913/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η παρούσα εφαρμόζεται ανεξάρτητα από την ημερομηνία που συνέβη το ανωτέρω ατύχημα.».

Άρθρο 9

Τροποποίηση του άρθρου 9 του ν. 3257/2004 (Α' 143)

1. Οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 9 του ν. 3257/2004 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Το παραπάνω μειωμένο ωράριο εργασίας πραγματοποιείται χωρίς ανάλογη περικοπή των αποδοχών των δικαιούχων στρατιωτικών και στρατιωτικών δικαστών των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ), εφόσον η αναπηρία είναι τουλάχιστον 67% ή 50% για άτομα έως 15 ετών που πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη ινσουλινοεξαρτώμενο ή τύπου 1.

3. Για την ασθένεια ή την αναπηρία των προσώπων της παρ. 1, γνωματεύει το οικείο Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) ή η Ανώτατη κατά Κλάδο των ΕΔ Υγειονομική Επιτροπή. Η μείωση του ωραρίου εργασίας πραγματοποιείται με απόφαση των αντίστοιχων Διευθύνσεων Προσωπικού των Γενικών Επιτελείων ή της Διεύθυνσης Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση, συνοδευόμενη από πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης ή αντίγραφο δικαστικής απόφασης για την επιμέλεια ή την αναδοχή, ή αντίγραφο της συμβολαιογραφικής πράξης του άρθρου 1441 του Αστικού Κώδικα για την επιμέλεια, καθώς και γνωμάτευση Υγειονομικής Επιτροπής ΚΕ.Π.Α. ή της Ανώτατης κατά Κλάδο των ΕΔ Υγειονομικής Επιτροπής από την οποία να προκύπτει το ποσοστό αναπηρίας. Η χρονική διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού οικογενειακής κατάστασης καθορίζεται σε δίμηνη από την ημερομηνία έκδοσής του.».

2. Στο άρθρο 9 του ν. 3257/2004 προστίθεται παρ. 4 ως εξής:

«4. Το παραπάνω μειωμένο ωράριο εργασίας ισχύει για το χρονικό διάστημα που καθορίζεται από την ιατρική γνωμάτευση και δεν μειώνεται περαιτέρω, σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων του ενός προσώπων της παρ. 1.».

Άρθρο 10 **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3883/2010 (Α' 167)**

1. Στην περίπτ. β' του άρθρου 2 του ν.3883/2010, προστίθεται υποπερίπτ. (8) ως εξής:

« (8) Μονιμοποιηθέντες Εθελοντές Μακράς Θητείας (ΕΜΘ) της παρ. 1α του άρθρου 1 του παρόντος νόμου.»

2. Στην περίπτ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 3 του ν.3883/2010, προστίθεται υποπερίπτ. (4) ως εξής:

«(4) Μονιμοποιηθέντες Εθελοντές Μακράς Θητείας (ΕΜΘ) με τις γενικές ειδικότητες- ειδικεύσεις.»

3. Στην περίπτ. δ' της παρ.3 του άρθρου 3 του ν. 3883/2010, προστίθεται περίπτωση (11) ως εξής:

«(11) Μονιμοποιηθέντες Εθελοντές Μακράς Θητείας (ΕΜΘ) με τις γενικές ειδικότητες- ειδικεύσεις.»

4. Στο τέλος της υποπερίπτωσης α' της περίπτ. 2 της παρ. 1α του άρθρου 5 του ν. 3883/2010 προστίθεται πέμπτο και έκτο εδάφιο ως εξής:

«Τα προαναφερόμενα στελέχη υπηρετούν, υποχρεωτικά, στον τόπο της προτίμησής τους, μετά από σχετική αναφορά τους. Η παρ. 3 εφαρμόζεται αναλόγως.».

5. Στην υποπερίπτωση β΄ της περίπτ. 2 της παρ. 1α του άρθρου 5 του ν. 3883/2010 προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά τα στελέχη που πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη ή είναι γονείς τέκνων που πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη υπηρετούν σε φρουρά όπου οι δομές κατάλληλων παροχών υγείας για την πάθησή τους δεν μπορούν να απέχουν από τη Μονάδα ή Υπηρεσία τους περισσότερο από είκοσι (20) χιλιόμετρα.».

6. Οι παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3883/2010 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Στον τόπο της προτίμησής τους υπηρετούν, υποχρεωτικά, μετά από αναφορά τους, στελέχη που τελούν σε χηρεία και έχουν τουλάχιστον ένα (1) ανήλικο τέκνο, καθώς και στελέχη που έχουν σύζυγο με αναπηρία ή επιμελούνται τέκνο με αναπηρία ή με δικαστική απόφαση έχουν οριστεί ως ανάδοχοι γονείς ανηλίκου με αναπηρία για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η αναδοχή. Τα στελέχη που έχουν, με δικαστική απόφαση ή με συμβολαιογραφική πράξη του άρθρου 1441 του Αστικού Κώδικα, την επιμέλεια ατόμου με αναπηρία, υπηρετούν, μετά από αναφορά τους, σε τόπο όπου αποδεδειγμένα υπάρχουν υποδομές υγείας για την περίθαλψη του ατόμου αυτού. Για την εφαρμογή των προηγούμενων εδαφίων, το ποσοστό αναπηρίας απαιτείται να είναι τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%).»

7. Η περίπτ. γ΄ του άρθρου 11 του ν. 3883/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. Αξιολογεί και επιλέγει με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση από τους πίνακες της ειδικότητας, προσδιορίζοντας τη σειρά κατάταξης, η οποία προκύπτει με βάση τα καθοριζόμενα στο άρθρο 12 κριτήρια, τερματίζοντας την κρίση με την πλήρωση της τελευταίας των κενών οργανικών θέσεων της ειδικότητας.».

8. Στο άρθρο 12 του ν. 3883/2010 προστίθεται παρ. 3 ως εξής:

«3. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Αρχηγού του οικείου Γενικού Επιτελείου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εξειδικεύονται και παραμετροποιούνται κατά Κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων τα κριτήρια των μετατάξεων, ανάλογα με τις συνθήκες λειτουργίας και τις ειδικότερες ανάγκες της υπηρεσίας, καθώς και κάθε σχετικό θέμα.».

9. Το πρώτο εδάφιο της περίπτ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 3883/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Για το ΣΞ οι Διευθυντές Όπλων για τις κρίσεις Αξιωματικών Όπλων και οι Διευθυντές Σωμάτων για τις κρίσεις των αξιωματικών Σωμάτων και ΕΜΘ.»

10. Η υποπερίπτ. (1) της περίπτ. β΄ της παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 3883/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

« (1) Ο Διευθυντής Β΄ Κλάδου του ΓΕΝ για τις κρίσεις των Μαχίμων Ειδικοτήτων, Φάρων και ΕΜΘ.»

11. Η υποπερίπτ. (5) της περίπτ. γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 18 του ν.3883/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«(5) Ανώτατος Αξιωματικός από την αντίστοιχη ειδικότητα των κρινόμενων, συμπεριλαμβανομένων και των ΕΜΘ, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του Αρχηγού ΓΕΑ.»

12. Η περίπτ. γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 3883/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. Όσοι διανύουν τον καταληκτικό τους βαθμό, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 23 του παρόντος νόμου, με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων του παρόντος νόμου.»

13. Στην περίπτ. α΄ του άρθρου 23 του ν. 3883/2010, προστίθεται υποπερίπτ. (6) ως εξής:

«(6) Υπολοχαγός για τους ΕΜΘ.»

14. Στην περίπτ. β΄ του άρθρου 23 του ν. 3883/2010, προστίθεται υποπερίπτ. (8) ως εξής:

« (8) Ανθυποπλοίαρχος για τους ΕΜΘ.»

15. Στην περίπτ. γ΄ του άρθρου 23 του ν. 3883/2010, προστίθεται υποπερίπτ. (8) ως εξής:

«(8) Υποσμηναγός για τους ΕΜΘ.»

16. Το πρώτο εδάφιο της περίπτ. β΄ της παρ. 3 του άρθρου 25 του ν. 3883/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Επιτυχής αποφοίτηση από τα ανά ειδικότητα υποχρεωτικά για προαγωγή σχολεία.»

17. Η παρ. 10 του άρθρου 27 του ν. 3883/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Σε περίπτωση συνδρομής δύο (2) ή περισσότερων περιπτώσεων της προηγούμενης παραγράφου, ο συνολικός λογιζόμενος χρόνος δεν μπορεί να

είναι ανώτερος του μισού του απαιτούμενου πραγματικού χρόνου παραμονής στο βαθμό, εκτός από τη περίπτωση του ανυπαίτιου τραυματισμού σε επιχείρηση ή διατεταγμένη υπηρεσία.».

18. Το πρώτο εδ. της παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 3883/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι Αξιωματικοί απόφοιτοι ΑΣΕΙ ή προερχόμενοι από Υπαξιωματικούς μέχρι και το βαθμό του Συνταγματάρχη και αντιστοίχων προκειμένου να καθίστανται ικανοί για την επιτυχή διεξαγωγή και εκτέλεση των αποστολών που τους ανατίθενται πρέπει να υπηρετούν σε κάθε βαθμό σε επιχειρησιακές μονάδες και σε προβλεπόμενες για το βαθμό τους θέσεις κατά το ελάχιστο χρονικό διάστημα που καθορίζεται στις παραγράφους που ακολουθούν.»

19. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 3883/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η επιτυχής αποφοίτηση από τα υποχρεωτικά σχολεία των ΕΔ αποτελεί τυπικό προσόν προαγωγής και ο βαθμός αποφοίτησης αποτελεί ουσιαστικό προσόν που συνεκτιμάται από τα Συμβούλια Κρίσεων.».

20. Το πρώτο εδ. της παρ.2 του άρθρου 37 του ν. 3883/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Για τους Αξιωματικούς ΠΝ, ΠΑ και ΚΣ τηρείται ιδιαίτερη επετηρίδα για κάθε ειδικότητα. Κατ' εξαίρεση, για τους Αξιωματικούς ΠΝ και ΠΑ, που προέρχονται από την κατηγορία της υποπερίπτ. 5 της περίπτ. β' του άρθρου 2 και μονιμοποιηθέντων ΕΜΘ ΠΝ, ΠΑ και ΣΞ τηρείται ιδιαίτερη επετηρίδα για κάθε ειδικότητα, στην οποία εγγράφονται βάσει της ημερομηνίας προαγωγής τους σε βαθμό Αξιωματικού.»

21. Το άρθρο 83 του ν. 3883/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 83 Ζητήματα νοσοκομειακής περίθαλψης

1. Στους μόνιμους αξιωματικούς, ανθυπασπιστές και υπαξιωματικούς, δόκιμους έφεδρους αξιωματικούς και οπλίτες θητείας, οι οποίοι συμμετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο στα πολεμικά γεγονότα της χρονικής περιόδου από την 20ή Ιουλίου έως την 20ή Αυγούστου 1974 στην Κύπρο, στα γεγονότα που έλαβαν χώρα το 1964 στην Τυληρία και τη Λευκωσία και το 1967 στην Κοφίνου και τους Αγίους Θεοδώρους της Κύπρου, καθώς και στις συζύγους ή συμβίες και χήρες αυτών εν ειρήνη, που παραμένουν άγαμες, παρέχεται πλήρης νοσοκομειακή περίθαλψη για οποιαδήποτε πάθηση στα στρατιωτικά νοσοκομεία και των τριών κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ). Το ίδιο ισχύει και για τους συγγενείς α' βαθμού εξ αίματος

ή εξ αγχιστείας, εφόσον αυτοί δεν δικαιούνται υγειονομική περίθαλψη από οποιονδήποτε άλλο ασφαλιστικό φορέα. Από την εφαρμογή του παρόντος εξαιρούνται όσοι ενεπλάκησαν κατά τις παραπάνω περιόδους, με οποιονδήποτε τρόπο, σε παράνομες δραστηριότητες σε βάρος της νόμιμης λειτουργίας του πολιτεύματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

2. Τα έξοδα περίθαλψης βαρύνουν τον κύριο ασφαλιστικό φορέα υγειονομικής περίθαλψης των δικαιούχων της παρ. 1. Αν δεν είναι ασφαλισμένοι, οι σχετικές δαπάνες καλύπτονται από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.).

3. Για την παροχή της ανωτέρω περίθαλψης υποβάλλονται τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α) Αίτηση του ενδιαφερομένου προς το στρατιωτικό νοσοκομείο του κλάδου των ΕΔ, στον οποίο υπηρέτησε ο ίδιος ή συγγενής του, με την οποία δηλώνει και τον τόπο της μόνιμης κατοικίας του.

β) Πιστοποιητικό στρατολογικής κατάστασης τύπου Α' από το οποίο πρέπει να προκύπτει ότι ο αιτών υπηρέτησε στην Κύπρο κατά τις χρονικές περιόδους της παρ. 1.

γ) Υπεύθυνη δήλωση, με την οποία ο ενδιαφερόμενος δηλώνει αν είναι ασφαλισμένος ή όχι ασφαλισμένος σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα.

4. Σε περίπτωση επείγοντος περιστατικού, τα παραπάνω δικαιολογητικά μπορούν να υποβληθούν εντός τριών (3) ημερών από την ημερομηνία εισαγωγής για ενδονοσοκομειακή νοσηλεία.

5. Η ανωτέρω περίθαλψη παρέχεται κατ' αρχάς σε νοσοκομείο του κλάδου των ΕΔ, στον οποίο υπηρέτησε ο δικαιούχος ή συγγενής του, το οποίο εδρεύει στον τόπο της μόνιμης κατοικίας του δικαιούχου. Αν δεν υπάρχει τέτοιο νοσοκομείο ή αν το υφιστάμενο αδυνατεί να διαχειριστεί το συγκεκριμένο περιστατικό, η περίθαλψη παρέχεται από κατάλληλο νοσοκομείο των άλλων κλάδων των ΕΔ, το οποίο βρίσκεται εγγύτερα του τόπου της μόνιμης κατοικίας του δικαιούχου.

6. Σε κάθε περίπτωση, το αίτημα για περίθαλψη εγκρίνεται από τον διευθυντή της οικείας νοσηλευτικής μονάδας των ΕΔ.

7. Το δικαίωμα περίθαλψης είναι προσωποπαγές και δεν μεταβιβάζεται ή επεκτείνεται σε άλλα μέλη της οικογένειας του δικαιούχου.».

Άρθρο 11

Καθορισμός μονάδων διπλάσιου χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας

Για την εφαρμογή των παρ. 4 και 5 του άρθρου του ν. 3865/2010 και της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 3883/2010, στις μονάδες και υπηρεσίες της παρ. 5 του άρθρου

40 του π.δ. 169/2007 συμπεριλαμβάνονται αυτές στις οποίες στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων έχουν υπηρετήσει ασκώντας καθήκοντα της ειδικότητάς τους.

Άρθρο 12 **Κάλυψη δαπανών ανασφάλιστων δικαιούχων περίθαλψης** **στα στρατιωτικά νοσοκομεία**

1. Οι υπαγόμενοι σε οποιαδήποτε κατηγορία δικαιούχων περίθαλψης στα στρατιωτικά νοσοκομεία και των τριών κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, οι οποίοι δεν είναι άμεσα ή έμμεσα ασφαλισμένοι ή είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ασφαλιστικών φορέων, αλλά έχουν απολέσει την ασφαλιστική τους κάλυψη, νοσηλεύονται σε αυτά δωρεάν και δικαιούνται υγειονομικής περίθαλψης από αυτά.

2. Οι δαπάνες της παρ. 1 καλύπτονται από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας.

Άρθρο 13 **Ειδική άδεια αιρετών στην τοπική αυτοδιοίκηση**

Ο τίτλος και η παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 4361/2016 (Α' 10) αντικαθίστανται ως εξής:

«Ειδική άδεια αιρετών οπλιτών, υπαξιωματικών και ανθυπασπιστών στην τοπική αυτοδιοίκηση»

1. Οι διατάξεις των παρ. 1, 5 και 7 του άρθρου 93, καθώς και των παρ. 1, 4 και 10 του άρθρου 182 του ν. 3852/2010 εφαρμόζονται και στο στρατιωτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων.».

Άρθρο 14 **Γραφεία Νομικής Προστασίας Στελεχών**

1. Στα Γενικά Επιτελεία των Ενόπλων Δυνάμεων συστήνονται Γραφεία Νομικής Προστασίας Στελεχών (ΓΝΟΠΣ), τα οποία υπάγονται απευθείας στον οικείο Αρχηγό και στελεχώνονται με κατάλληλο προσωπικό του επιτελείου και του Κοινού Νομικού Σώματος.

2. Τα ΓΝΟΠΣ ενημερώνουν απευθείας τα στελέχη των ΕΔ, κατόπιν υποβολής προφορικού ερωτήματος ή καταγγελίας, για την ισχύουσα νομοθεσία ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν σε παρούσα υπηρεσιακή υπόθεση που τα αφορά άμεσα και προσωπικά. Τα ΓΝΟΠΣ μπορούν να απευθύνονται απευθείας στις αρμόδιες υπηρεσίες των ΕΔ προκειμένου να ενημερώνονται για το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την υπόθεση, τηρώντας την ανωνυμία του ερωτώντος στελέχους, και οι υπηρεσίες

τα συνδράμουν στην άσκηση της αρμοδιότητας αυτής αμελλητί, παρέχοντάς τους κάθε αναγκαία πληροφορία.

3. Ερωτήματα που αφορούν σε εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις ή σε ιδιωτικές διαφορές, καθώς και αυτά που είναι αόριστα και καταχρηστικά δεν εξετάζονται από τα ΓΝΟΠΣ και τίθενται στο αρχείο.

4. Κείμενες διατάξεις περί διοικητικών προσφυγών των στελεχών των ΕΔ δεν θίγονται από τις διατάξεις του παρόντος.

5. Όταν τα ΓΝΟΠΣ, στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων τους, λαμβάνουν γνώση υπόθεσης, η εξέταση της οποίας έχει ήδη ολοκληρωθεί ενώπιον της διοίκησης, απευθύνονται στην αρμόδια υπηρεσία προκειμένου να λάβουν γνώση των εγγράφων και κάθε απαραίτητου στοιχείου. Εφόσον διαπιστώσουν πρόδηλα νομικά σφάλματα ή παραλείψεις, ενημερώνουν το αρμόδιο κλιμάκιο διοίκησης, προτείνοντας την ανάληψη συγκεκριμένων μέτρων και διοικητικών ενεργειών για τη διόρθωση των σχετικών πράξεων και την επανόρθωση ή αποτροπή της τυχόν βλάβης ή ζημίας των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων.

6. Τα ΓΝΟΠΣ τηρούν ανωνυμοποιημένα στοιχεία των ερωτημάτων και των καταγγελιών των οποίων γίνονται αποδέκτες και ανά εξάμηνο συντάσσουν σχετική έκθεση προς τον Α/ΓΕΕΘΑ μέσω του Αρχηγού του οικείου Γενικού Επιτελείου, με συγκεντρωτική και κατηγοριοποιημένη περιγραφή των υποθέσεων του επιτελείου τους, στατιστικά στοιχεία και πρόταση ανάληψης των απαιτούμενων ενεργειών ή νομοθετικών πρωτοβουλιών. Η έκθεση αυτή κοινοποιείται με μέριμνα ΓΕΕΘΑ στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

7. Για τη διακίνηση πληροφοριών και εγγράφων που αφορούν τις υποθέσεις που εξετάζουν τα ΓΝΟΠΣ εφαρμόζονται οι διατάξεις του Διακλαδικού Κανονισμού Στρατιωτικής Αλληλογραφίας και του Εθνικού Κανονισμού Ασφαλείας και της νομοθεσίας περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

8. Προκαταρκτικές εξετάσεις και Ένορκες Διοικητικές Εξετάσεις που διερευνούν υποθέσεις κακοδιοίκησης στις ΕΔ ή παραβάσεις ατομικών δικαιωμάτων, ανατίθενται κατά προτεραιότητα σε Αξιωματικούς του Κοινού Νομικού Σώματος των ΕΔ.

Άρθρο 15

Έξοδα κηδείας στρατιωτικών που κηδεύονται με δημόσια δαπάνη

1. Όταν οι στρατιωτικοί που κηδεύονται με δημόσια δαπάνη, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 36 του ν. 3648/2008 (Α΄ 38) και του άρθρου 66 του ν. 3883/2010 (Α΄ 167), απεβίωσαν στο εξωτερικό και κηδεύονται στην Ελλάδα ή και αντίστροφα, καταβάλλονται επιπλέον και τα έξοδα ταρίχευσης, κατασκευής ειδικού φέρετρου και μεταφοράς της σορού.

2. Για την κάλυψη των εξόδων κηδείας, καθώς και των λοιπών εξόδων της παρ. 1 των στρατιωτικών που κηδεύονται με δημόσια δαπάνη, σύμφωνα με τις ως άνω διατάξεις, εγγράφονται οι απαιτούμενες πιστώσεις που βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Άρθρο 16

Αποκατάσταση εφάπαξ βοηθήματος Ειδικών Λογαριασμών

Στο τέλος της περπύπτ. β΄ της παρ. 38 της υποπαρ. Γ.1 της παρ. Γ του πρώτου άρθρου του ν.4093/2012 (Α΄222), προστίθεται περπύπτ. γ΄ ως εξής:

«γ. Ειδικά για τους στρατιωτικούς όλων των Κλάδων, που η μετοχική τους σχέση με τον οικείο Ειδικό Λογαριασμό Αλληλοβοηθείας έληξε κατά το χρονικό διάστημα από την 1η Ιουλίου 2011 έως και την 31η Ιουλίου 2012, οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 38 του ν.3986/2011 παύουν να ισχύουν κατά την ημερομηνία εξόδου τους από τις Ένοπλες Δυνάμεις, αποκλειστικά για τον υπολογισμό του εφάπαξ βοηθήματος, χωρίς να παράγονται άλλα οικονομικά αποτελέσματα. Για τον σκοπό αυτόν εκδίδεται συμπληρωματικό Φύλλο Διακοπής Μισθοδοσίας, στο οποίο υπολογίζονται και οι επιπλέον αναλογούσες εισφορές υπέρ του οικείου Ειδικού Λογαριασμού, για το διάστημα από την 1^η Ιουλίου 2011 έως την έξοδο των στελεχών από την υπηρεσία. Οι εισφορές αυτές παρακρατούνται από το δικαιούμενο συμπληρωματικό εφάπαξ βοήθημα, το οποίο καταβάλλεται κατά την κρίση των Διοικουσών Επιτροπών των Ειδικών Λογαριασμών Αλληλοβοήθειας μόνο εφόσον υφίσταται σχετική οικονομική δυνατότητα του οικείου Ειδικού Λογαριασμού. Το εφάπαξ βοήθημα και το ύψος των εισφορών υπολογίζονται βάσει των διατάξεων που ίσχυαν κατά την ημερομηνία εξόδου των στελεχών από την υπηρεσία. Πράξεις απονομής συμπληρωματικών εφάπαξ βοηθημάτων που εκδόθηκαν μετά την 1^η Αυγούστου 2012 και πριν από την έναρξη ισχύος της παρούσας, σύμφωνα με τα ανωτέρω, θεωρούνται νόμιμες.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Θέματα στρατολογικής φύσης

Άρθρο 17

Τροποποίηση διατάξεων στρατολογικής φύσης του ν. 3421/2005 (Α΄ 302)

1. Η υποπαράγραφος δ΄ της παρ. 8 του άρθρου 2 του ν. 3421/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. Από αδελφούς που γεννήθηκαν την ίδια ημερομηνία, μεγαλύτερος είναι αυτός που γεννήθηκε πρώτος, όπως αποδεικνύεται από ληξιαρχικές πράξεις γέννησης ή άλλα επίσημα έγγραφα.».

2. Η περίπτ. (1) της υποπαραγράφου α΄ της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 3421/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«(1) Όλοι οι αδελφοί από πέντε ή περισσότερα ζώντα αδέρφια.».

3. Στην υποπαραγράφο β΄ της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 3421/2005, η περίπτ. (1) αντικαθίσταται όπως παρακάτω, και η περίπτ. (2) καταργείται:

«(1) Όλοι οι αδελφοί από τρία ή τέσσερα ζώντα αδέρφια.».

4. Η παρ. 5 του άρθρου 7 του ν. 3421/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στις περιπτ. (1) και (2) της υποπαραγράφου α΄ της παρ. 1 και στις περιπτ. (1), (3) και (4) της υποπαραγράφου β΄ της ίδιας παραγράφου, αν ο περιγραφόμενος ως δικαιούχος είναι ανίκανος για κάθε εργασία, το δικαίωμα της μεταφοράς μεταβιβάζεται στον αμέσως επόμενο ικανό για εργασία αδελφό. Δεν είναι δυνατή η μεταβίβαση του δικαιώματος μεταφοράς στους υπόχρεους μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης, όταν οι δικαιούχοι έχουν ασκήσει το δικαίωμα αυτό και έχουν ήδη εκπληρώσει μειωμένη στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση.».

5. Η υποπαραγράφος β΄ του άρθρου 8 του ν. 3421/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Τέκνα άγαμης μητέρας είναι όσα αποκτήθηκαν από μητέρα που δεν έχει συνάψει γάμο και εξακολουθεί να είναι άγαμη. Ομοίως, ως τέκνα άγαμης μητέρας θεωρούνται και όσα αποκτήθηκαν εκτός γάμου από μητέρα, η οποία διατελεί σε διάζευξη.».

6. Στο άρθρο 13 του ν. 3421/2005 η παρ. 4 αντικαθίσταται και προστίθεται παρ. 9 ως εξής:

«4. Η συνδρομή των προϋποθέσεων υπαγωγής στις διατάξεις της υποπαραγράφου β΄ της παρ. 1 αποδεικνύεται με αντίγραφο ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης ή με επίσημα έγγραφα ξένου κράτους, που υποβάλλονται με μέριμνα των ενδιαφερομένων ή μπορούν να ζητηθούν αυτεπάγγελα από την αρμόδια Στρατολογική Υπηρεσία.

9. Όσοι από τους αναφερόμενους στην παρ. 1 διετέλεσαν οποτεδήποτε ή διατελούν σε ανυποταξία, με την απαλλαγή τους από τη στράτευση, εξαιρούνται από την πρόσκληση ή τις προσκλήσεις για τις οποίες κηρύχθηκαν ανυπότακτοι. Το αξιόποινο της ανυποταξίας τους εξαιρείται και αίρονται όλες οι έννομες συνέπειες. Οι δικογραφίες για τις ανυποταξίες τίθενται στο αρχείο με πράξη του εισαγγελέα του αρμόδιου στρατιωτικού δικαστηρίου.».

7. Οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 19 του ν. 3421/2005 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Η αναβολή κατάταξης των στρατευσίμων της υποπαραγράφου α΄ της παρ. 1 διαρκεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους που συμπληρώνουν το τριακοστό τρίτο έτος της ηλικίας τους.

3. Η αναβολή κατάταξης των στρατευσίμων της υποπαραγράφου β΄ της παρ. 1 δεν μπορεί να υπερβαίνει την 31η Δεκεμβρίου του έτους που συμπληρώνουν το τριακοστό τρίτο έτος της ηλικίας τους. Για τη χορήγηση ή μη της αναβολής αυτής και για τη διάρκειά της αποφασίζει, κατά περίπτωση, ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας ύστερα από εισήγηση επιτροπής που αποτελείται από έναν ανώτερο αξιωματικό του Κοινού Νομικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων και δύο καθηγητές Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων αποκλειστικά της περιφέρειας Αττικής και με γνωστικό αντικείμενο συναφές με το υπό εξέταση αντικείμενο του διαπρέποντος επιστήμονα. Η συγκρότηση της παραπάνω επιτροπής καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να καθορίζεται αμοιβή των μελών της επιτροπής.».

8. Η παρ. 4 του άρθρου 23 του ν. 3421/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Η αναβολή κατάταξης του παρόντος άρθρου χορηγείται από την αρμόδια Στρατολογική Υπηρεσία, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων που συνοδεύεται από πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του αρμόδιου δήμου και βεβαίωση της μονάδας ή της υπηρεσίας στην οποία υπηρετεί ο αδελφός που παρέχει το δικαίωμα, με την οποία βεβαιώνεται ότι αυτός δεν διατελεί σε λιποταξία.».

9. Ο τίτλος και η παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 3421/2005 αντικαθίστανται ως εξής:

«Αναβολή κατάταξης υποψήφιων Βουλευτών – Ευρωβουλευτών - Περιφερειάρχων – Δημάρχων

1. Αναβάλλεται η κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις των στρατευσίμων που υποβάλλουν υποψηφιότητα για την εκλογή τους ως Βουλευτών, Ευρωβουλευτών, Περιφερειάρχων ή Δημάρχων.».

10. Στο άρθρο 29 του ν. 3421/2005 οι παρ. 3, 4 και 5 αντικαθίστανται και προστίθεται παρ. 8, ως εξής:

«3. Αν η αναβολή χορηγηθεί, οι ενδιαφερόμενοι κατατάσσονται με τη μεθεπόμενη Εκπαιδευτική Σειρά Στρατευσίμων Οπλιτών (ΕΣΣΟ). Αν το αίτημα απορριφθεί και έχει παρέλθει η ημερομηνία κατάταξής τους, υποχρεούνται για κατάταξη εντός πενθημέρου από την ημερομηνία έκδοσης της απορριπτικής πράξης.

4. Η αναβολή κατάταξης του παρόντος άρθρου χορηγείται ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων που συνοδεύεται από υποστηρικτικά έγγραφα στοιχεία, από τα οποία προκύπτουν οι επικαλούμενοι κοινωνικοί λόγοι.

5. Η αίτηση της προηγούμενης παρ. υποβάλλεται μέχρι και την ημερομηνία που οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις. Αν η αίτηση υποβληθεί αργότερα, η αναβολή χορηγείται αναδρομικά, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι δεν έχουν καταταγεί, οι προϋποθέσεις υπήρχαν κατά την ημερομηνία που έπρεπε να καταταγούν και δεν έχει παρέλθει η τελευταία ημερομηνία κατάταξης της μεθεπόμενης ΕΣΣΟ.

8. Η αναβολή κατάταξης για κοινωνικούς λόγους διακόπτεται οποτεδήποτε εφόσον οι ενδιαφερόμενοι επιθυμούν να καταταγούν με την αμέσως επόμενη ΕΣΣΟ.».

11. Οι παρ. 1 και 4 του άρθρου 31 του ν. 3421/2005 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Οι στρατεύσιμοι καλούνται για κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου του οικείου Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, κοινοποιείται σε όλες τις αρμόδιες αρχές και δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι μονάδες και οι ημερομηνίες κατάταξης. Η γνωστοποίηση της κλήσης για κατάταξη στους ενδιαφερομένους είναι δυνατόν να γίνεται και με τη χρήση ηλεκτρονικών μεθόδων και δικτυακών υποδομών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3979/2011 (Α΄ 138).

4. Οι καλούμενοι για κατάταξη υποχρεούνται να κατατάσσονται την τασσόμενη ημερομηνία ή προθεσμία και στις μονάδες που καθορίζονται με την απόφαση πρόσκλησης της παρ. 1. Αν για λόγους αντικειμενικής αδυναμίας δεν κατατάσσονται, οφείλουν να παρουσιάζονται με την επίδειξη της κλήσης για κατάταξη, σε οποιαδήποτε στρατιωτική ή αστυνομική αρχή για να δηλώσουν τους λόγους αδυναμίας. Στην περίπτωση αυτή τεκμαίρεται ότι έχουν καταταχθεί εμπρόθεσμα αν παρουσιαστούν στις μονάδες κατάταξης μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την καθοριζόμενη ημερομηνία κατάταξής τους και εφόσον οι προαναφερόμενες αρχές έχουν διαπιστώσει τους λόγους της αντικειμενικής αδυναμίας.».

12. Στην περίπτ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 37 του ν. 3421/2005, οι φράσεις «μόνιμος αξιωματικός του Υγειονομικού Σώματος (ιατρός)» και «μόνιμο αξιωματικό του Υγειονομικού Σώματος (ιατρό)» αντικαθίστανται από τις φράσεις «αξιωματικός ή οπλίτης του Υγειονομικού Σώματος (ιατρός)» και «αξιωματικό ή οπλίτη του Υγειονομικού Σώματος (ιατρό)», αντίστοιχα.

13. Η περίπτ. ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 42 του ν. 3421/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε. Άδειας απουσίας μεγαλύτερης των ορίων που καθορίζονται στην υπ΄ αριθ. Φ.400/34/292616/Σ.4753/31-08-2016 κοινή απόφαση Υπουργού Εθνικής Άμυνας και Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Άμυνας (Β΄ 2808).».

14. Ο τίτλος και η παρ. 1 του άρθρου 45 του ν. 3421/2005 αντικαθίστανται ως εξής:

«Προσωρινή απόλυση από τις Ένοπλες Δυνάμεις και επανακατάταξη σε αυτές των υποψήφιων Βουλευτών – Ευρωβουλευτών – Περιφερειάρχων – Δημάρχων

1. Οι υπηρετούντες στις Ένοπλες Δυνάμεις για εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων που υποβάλλουν ή αποδέχονται υποψηφιότητα για την εκλογή τους ως βουλευτών, ευρωβουλευτών, περιφερειάρχων ή δημάρχων, απολύονται προσωρινά από αυτές την επόμενη της ημερομηνίας επίδοσης της πρότασης υποψηφιότητας στον πρόεδρο του αρμόδιου δικαστηρίου και η εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων αναβάλλεται.».

15. Η περίπτ. θ' της παρ. 3 του άρθρου 49 του ν. 3421/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«θ. Ο χρόνος που δεν λογίζεται ως χρόνος πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας.».

16. Στην παρ. 3 του άρθρου 51 του ν. 3421/2005 προστίθεται περίπτ. ζ' ως εξής:

«ζ. Με την έκδοση απόφασης για την ανυποταξία αυτή από την αρμόδια στρατιωτική δικαστική αρχή.».

17. Στο άρθρο 58 του ν. 3421/2005 προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 7 και οι διατάξεις του άρθρου 8 εφαρμόζονται αναλόγως.».

18. Το άρθρο 70 του ν. 3421/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 70

Εκτίμηση λόγων ανώτερης βίας ή ανυπέρβλητων κωλυμάτων

1. Λόγοι ανώτερης βίας ή ανυπέρβλητων κωλυμάτων, που προβάλλονται από στρατευσίμους, έφεδρους ή δόκιμους έφεδρους αξιωματικούς, οπλίτες, έφεδρους οπλίτες ή οπλίτες από την εφεδρεία για τη μη τήρηση των υποχρεώσεων που τίθενται από τη στρατολογική νομοθεσία, εκτιμώνται από την αρμόδια Διοίκηση Στρατολογικών Υπηρεσιών (ΔΣΥ), εφόσον δεν πρόκειται για τη μη τήρηση της υποχρέωσης για κατάταξη. Ομοίως, και οι ανυπότακτοι μπορούν να προβάλλουν τους ως άνω λόγους ή κωλύματα, μετά την ημερομηνία διακοπής της ανυποταξίας τους.

2. Ως λόγος ανώτερης βίας ή ανυπέρβλητο κώλυμα θεωρείται κάθε τυχερό, απρόβλεπτο ή αναπότρεπτο γεγονός, είτε αντικειμενικό είτε σχετικό με το πρόσωπο του υπόχρεου, το οποίο, παρά την επιμέλεια και σύνεση του υπόχρεου, καθιστά αδύνατη ή εξαιρετικά δύσκολη τη συμμόρφωσή του.

3. Ειδικότερα, για τη μη τήρηση της υποχρέωσης για κατάταξη είναι δυνατή η επίκληση και εξαιρετικών λόγων, πέραν των λόγων ή κωλυμάτων της παρ.

2. Ως εξαιρετικός λόγος θεωρείται κάθε γεγονός, είτε αντικειμενικό είτε σχετικό με το πρόσωπο του υπόχρεου, το οποίο, παρά την επιμέλεια και σύνεση του υπόχρεου, καθιστά αδύνατη ή εξαιρετικά δύσκολη την κατάταξή του, ή εξ αιτίας του οποίου ενδεχόμενη κατάταξή του θα τον έθετε σε ιδιαίτερα επαχθή θέση.

4. Για την αποδοχή ή την απόρριψη των λόγων των παρ. 2 και 3 για τη μη τήρηση της υποχρέωσης για κατάταξη, αποφασίζει ειδική επιτροπή που αποτελείται από έναν ανώτατο και έναν ανώτερο αξιωματικό του Νομικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων και τον Διοικητή της αρμόδιας ΔΣΥ. Τα μέλη της παραπάνω επιτροπής, τακτικά και αναπληρωματικά, ορίζονται για δύο έτη, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

5. Για τους διατελέσαντες ή διατελούντες σε ανυποταξία που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος, οι διοικητικές συνέπειες και τα διοικητικά πρόστιμα, που έχουν επιβληθεί και βεβαιωθεί στο σύνολό τους, διαγράφονται.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται η διαδικασία, τα δικαιολογητικά, οι προθεσμίες υποβολής τους, καθώς και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.».

19. Η παρ. 4 του άρθρου 72 του ν. 3421/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στις περιπτώσεις που σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου απαιτείται προσκόμιση δικαιολογητικών, αν αυτά έχουν εκδοθεί από δημόσια αρχή ξένου κράτους, γίνονται δεκτά μόνο εφόσον είναι επικυρωμένα για τη γνησιότητά τους και επίσημα μεταφρασμένα σύμφωνα με τις ειδικές κείμενες διατάξεις. Αντίγραφα των ως άνω εγγράφων γίνονται δεκτά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 (Α' 45).».

Άρθρο 18

Ρύθμιση στρατιωτικών υποχρεώσεων ανυποτάκτων

1. Οι διατελέσαντες ή διατελούντες σε ανυποταξία, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, εξαιρούνται από την πρόσκληση ή τις προσκλήσεις για τις οποίες κηρύχθηκαν ανυπότακτοι, εφόσον:

α) Έχουν ήδη καταταγεί στις Ένοπλες Δυνάμεις (ΕΔ) και εκπλήρωσαν πλήρως ή μερικώς τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις.

β) Έχουν καταταγεί στις ΕΔ και εκπληρώνουν ακόμη τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις.

γ) Θα καταταγούν στις ΕΔ προς εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

δ) Έχουν ήδη απαλλαγεί από την υποχρέωση στράτευσης, χωρίς να προηγηθεί κατάταξή τους στις ΕΔ.

ε) Θα απαλλαγούν από την υποχρέωση στράτευσης μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

στ) Τελούν σε αναβολή κατάταξης για λόγους υγείας.

ζ) Θα λάβουν αναβολή κατάταξης για λόγους υγείας μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

η) Έχουν ήδη εκπληρώσει ως αντιρρησίες συνείδησης πλήρως ή μερικώς την εναλλακτική τους υπηρεσία.

θ) Έχουν ήδη υποβάλει ή θα υποβάλουν δικαιολογητικά για την υπαγωγή τους στις κείμενες διατάξεις περί αντιρρησιών συνείδησης μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2020 και θα παρουσιασθούν εμπρόθεσμα για εκπλήρωση της εναλλακτικής τους υπηρεσίας, ως εκ της ανωτέρω υπαγωγής τους.

2. Το αξιόποινο της ανυποταξίας όσων υπάγονται ή θα υπαχθούν σε μία από τις περιπτ. της παρ. 1 εξαλείφεται, οι ποινικές συνέπειες αίρονται και οι διοικητικές συνέπειες και τα διοικητικά πρόστιμα, που έχουν επιβληθεί και βεβαιωθεί στο σύνολό τους, διαγράφονται. Σε περίπτωση που μέρος των διοικητικών προστίμων έχει αποπληρωθεί, διαγράφεται το υπολειπόμενο ποσό. Οι σχετικές δικογραφίες τίθενται στο αρχείο με πράξη του εισαγγελέα του αρμόδιου στρατιωτικού δικαστηρίου.

3. Η υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος άρθρου γίνεται αυτεπαγγέλτως.

Άρθρο 19 **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4361/2016 (Α΄ 10)**

1. Οι περιπτ. β΄ και γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4361/2016 αντικαθίστανται ως εξής:

«β. Τοποθέτηση είναι η αρχική ή η οριστική ένταξη του οπλίτη, σε Μονάδες - Ανεξάρτητες Υπομονάδες και Υπηρεσίες των Ενόπλων Δυνάμεων, μετά την κατάταξή του.

γ. Μετάθεση είναι η μετακίνηση του οπλίτη από τη θέση που έχει τοποθετηθεί, σε διαφορετική Μονάδα - Ανεξάρτητη Υπομονάδα ή Υπηρεσία.».

2. Η παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4361/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι τοποθετήσεις των οπλιτών στις ΕΔ διενεργούνται μετά την κατάταξή τους, σε Μονάδες των ΕΔ, ως εξής:

α. Για το Στρατό Ξηράς, σε Μονάδες Εκστρατείας της Θράκης, των νήσων του Ανατολικού Αιγαίου, των Δωδεκανήσων, της Κρήτης, της Μακεδονίας και

της Ηπείρου, καθώς και σε Μονάδες Προκάλυψης της μεθορίου της Ηπείρου, της Μακεδονίας και της Θράκης.

β. Για το Πολεμικό Ναυτικό, καταρχάς σε πλοία, Ναυστάθμους, Ναυτικά Παρατηρητήρια ή Υπηρεσίες νήσων και στη συνέχεια σε λοιπές Μονάδες και Υπηρεσίες με κριτήριο τη στελέχωση αυτών με τον υψηλότερο βαθμό δυσκολίας στο σύνολο της Επικράτειας.

γ. Για την Πολεμική Αεροπορία, καταρχάς σε Μονάδες και Υπηρεσίες, εκτός των περιφερειακών ενοτήτων Αττικής και Θεσσαλονίκης, με τον υψηλότερο βαθμό δυσκολίας και στη συνέχεια σε Μονάδες και Υπηρεσίες με όμοιο βαθμό δυσκολίας που βρίσκονται εντός των ανωτέρω νομών.».

3. Στην περίπτ. (γγ) της υποπαραγράφου β΄ της παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 4361/2016 προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Οι οπλίτες που έχουν την επιμέλεια τέκνου με συμβολαιογραφική πράξη του άρθρου 1441 του Αστικού Κώδικα με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω.».

4. Το άρθρο 4 του ν. 4361/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 4 Δήλωση τόπου προτίμησης

1. Όλοι οι στρατεύσιμοι υποβάλλουν δήλωση του τόπου προτίμησής τους για τοποθέτηση και μετάθεση. Ο τύπος της δήλωσης τόπου προτίμησης καθορίζεται με διαταγή του οικείου Κλάδου των ΕΔ.

2. Η δήλωση τόπου προτίμησης υποβάλλεται από τους στρατευσίμους ηλεκτρονικά, πριν την κατάταξη, μέσω των επίσημων ιστοτόπων των ΓΕ. Η δήλωση οριστικοποιείται και υπογράφεται από τους οπλίτες κατά την κατάταξή τους. Είναι δυνατή η υποβολή ηλεκτρονικής δήλωσης και κατά τη διάρκεια της κατάταξης, από τους οπλίτες που δεν την υπέβαλαν αρχικά, η οποία θα λαμβάνεται υπόψη μόνο για την υλοποίηση των μεταθέσεών τους.

3. Μεταβολή της δήλωσης τόπου προτίμησης επιτρέπεται, μετά την τοποθέτηση των οπλιτών σε Μονάδες, εφόσον προκύψουν επιγενόμενοι της κατάταξής τους λόγοι, οι οποίοι τη δικαιολογούν.

4. Όσοι επικαλούνται λόγους υπαγωγής στις διατάξεις των παρ. 2β και 12 του άρθρου 3, καθώς και των παρ. 2 και 3 του άρθρου 6, προσκομίζουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά της υπ΄ αριθμ. Φ.411/115/287956/Σ.3473/28-06-2016 απόφασης Υπουργού Εθνικής Άμυνας (Β΄ 2125), προκειμένου να ληφθούν υπόψη κατά την υλοποίηση των μεταθέσεών τους.»

5. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4361/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στους οπλίτες αυτούς απονέμεται κατάλληλη ειδικότητα και αμέσως μετά το πέρας της βασικής εκπαίδευσης υπηρετούν στην πλησιέστερη Μονάδα του τόπου επιθυμίας τους.».

6. Οι παρ. 3 και 4 του άρθρου 6 του ν. 4361/2016 αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Ομοίως εξαιρούνται, εφόσον το επιθυμούν, οι οπλίτες που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς πρόγραμμα θεραπείας εξαρτημένων ατόμων από ναρκωτικές ουσίες, στους εγκεκριμένους οργανισμούς ή φορείς του άρθρου 51 του ν. 4139/2013 (Α΄ 74). Στους οπλίτες αυτούς απονέμεται κατάλληλη ειδικότητα και αμέσως μετά το πέρας της βασικής εκπαίδευσης υπηρετούν στην πλησιέστερη Μονάδα του τόπου, όπου έχει έδρα το κέντρο θεραπείας τους.

4. Για υπηρεσιακούς λόγους και για λόγους που επιβάλλει η ανάγκη κοινωνικής προσφοράς των ΕΔ, μπορεί να εξαιρείται με αιτιολογημένη απόφαση ποσοστό οπλιτών έως το 2% του συνολικού αριθμού των καταταγέντων σε κάθε ΕΣΣΟ ανά Κλάδο των ΕΔ. Ως συνολικός αριθμός των καταταγέντων κατά ΕΣΣΟ, θεωρείται ο αριθμός των οπλιτών, για τους οποίους εκδίδεται σχετική διαταγή τοποθέτησης.».

7. Η παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4361/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η απόδειξη των κριτηρίων των παρ. 2β και 12 του άρθρου 3 και των παρ. 2 και 3 του άρθρου 6 γίνεται με την προσκόμιση των απαιτούμενων δικαιολογητικών της υπ΄ αριθμ. Φ.411/115/287956/Σ.3473/28-06-2016 απόφασης Υπουργού Εθνικής Άμυνας (Β΄ 2125) από τους ενδιαφερομένους, εφόσον δεν καταστεί εφικτή η συλλογή των στοιχείων με ηλεκτρονικά μέσα ή μέσω πληροφορικής διασύνδεσης των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και των εμπλεκόμενων φορέων του δημοσίου.».

8. Οι περιπτ. α΄ και β΄ της παρ. 4 του άρθρου 7 του ν. 4361/2016 αντικαθίστανται ως εξής:

«α. Εξειδικεύονται τα οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια, ο αριθμός των μορίων που αντιστοιχούν σε κάθε περίπτωση, τα δικαιολογητικά που απαιτούνται, καθώς και η διαδικασία συλλογής και εξέτασης των στοιχείων-δικαιολογητικών.

β. Καθορίζεται ο τρόπος ενημέρωσης, για την υποχρέωση συμπλήρωσης της δήλωσης τόπου προτίμησης, η διαδικασία συμπλήρωσης, επεξεργασίας και οριστικοποίησής της, καθώς και κάθε σχετικό θέμα για την υλοποίηση της εν λόγω διαδικασίας.».

Άρθρο 20

Τροποποίηση του άρθρου 13 του ν. 1911/1990 (Α΄ 166)

1. Οι παρ. 1 και 2 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Οι οπλίτες των Ενόπλων Δυνάμεων μπορούν, μετά την εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων, να ανακατατάσσονται εθελοντικά για βραχεία περίοδο ενός (1) μέχρι τριών (3) ετών, με το βαθμό που φέρουν. Η παραπάνω τριετής περίοδος μπορεί να παραταθεί για τρία (3) επιπλέον έτη. Οι ρυθμίσεις των προηγούμενων εδαφίων ισχύουν και για τους εφέδρους, εφόσον αυτοί έχουν εκπληρώσει ενόπλιως τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις ως οπλίτες και δεν έχουν παρέλθει τρία (3) έτη από την ημερομηνία εκπλήρωσής τους.

2. Η ανακατάταξη των οπλιτών και η επανακατάταξη των εφέδρων γίνεται στον Κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων που υπηρετούν ή στην εφεδρεία του οποίου ανήκουν. Κατ' εξαίρεση, ως Οπλίτες Βραχείας Ανακατάταξης (ΟΒΑ) Ειδικών Δυνάμεων - Ομάδων Υποβρυχίων Καταστροφών (ΟΥΚ) είναι δυνατόν να υπηρετούν και όσοι εκπληρώνουν ή εκπλήρωσαν τη στρατεύσιμη στρατιωτική τους υποχρέωση σε οποιονδήποτε Κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων, καθώς και σε οποιοδήποτε Όπλο - Σώμα για τους ανήκοντες στο Στρατό Ξηράς. Ομοίως, είναι δυνατόν ήδη υπηρετούντες ΟΒΑ να μεταφερθούν ή να μεταταγούν στις Ειδικές Δυνάμεις - ΟΥΚ. Η ανακατάταξη ή επανακατάταξη και η μεταφορά των ΟΒΑ γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας μετά από πρόταση του οικείου Γενικού Επιτελείου.».

2. Στην παρ. 4 του ν. 1911/1990 προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Πριν να εκδοθεί η κοινή υπουργική απόφαση του προηγούμενου εδαφίου, κατανέμεται στους Κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων με γνωμάτευση του Συμβουλίου Αρχηγών Γενικών Επιτελείων, ανάλογα με τις ανάγκες των Γενικών Επιτελείων, ο αριθμός των θέσεων των Οπλιτών Βραχείας Ανακατάταξης που προκηρύσσεται κάθε φορά.».

3. Στην παρ. 6 του άρθρου 13 του ν. 1911/1990 η περίπτ. γ' αντικαθίσταται και προστίθεται περίπτ. η' ως εξής:

«γ. Εφόσον υποβάλλουν αίτηση διακοπής, μετά τη συμπλήρωση τριών (3) μηνών πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας από την έναρξη της τελευταίας αναληφθείσας στρατιωτικής τους υποχρέωσης.

η. Εφόσον δεν ολοκληρώσουν επιτυχώς την εκπαίδευση που απαιτείται για να υπηρετήσουν ως Οπλίτες Βραχείας Ανακατάταξης (ΟΒΑ) Ειδικών Δυνάμεων - Ομάδων Υποβρυχίων Καταστροφών (ΟΥΚ), με την επιφύλαξη της περίπτ. β' της παρ. 14.».

4. Στο άρθρο 13 του ν. 1911/1990 προστίθεται παρ. 14 ως εξής:

«14. Οι ήδη υπηρετούντες Οπλίτες Βραχείας Ανακατάταξης (ΟΒΑ) οποιουδήποτε Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων ή οποιουδήποτε Όπλου ή Σώματος, για τους ανήκοντες στο Στρατό Ξηράς, που επιθυμούν να υπηρετήσουν ως ΟΒΑ Ειδικών Δυνάμεων - Ομάδων Υποβρυχίων Καταστροφών (ΟΥΚ), εφόσον:

α. ολοκληρώσουν επιτυχώς την απαιτούμενη προς τούτο εκπαίδευση, μεταφέρονται ή μετατάσσονται στις Ειδικές Δυνάμεις - ΟΥΚ από τον

Κλάδο ή το Όπλο – Σώμα, για τους ανήκοντες στο Στρατό Ξηράς, αντίστοιχα, που υπηρετούν, προς εκπλήρωση της τελευταίας αναληφθείσας υποχρέωσής τους,

β. δεν ολοκληρώσουν επιτυχώς την ως άνω εκπαίδευση, εξακολουθούν να υπηρετούν ως ΟΒΑ στον Κλάδο ή το Όπλο – Σώμα, για τους ανήκοντες στο Στρατό Ξηράς, που ανακατατάχθηκαν ή επανακατατάχθηκαν, προς εκπλήρωση της τελευταίας αναληφθείσας υποχρέωσής τους.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ **Θέματα αντιρρησιών συνείδησης**

Άρθρο 21 **Τροποποίηση του άρθρου 79 του ν. 3883/2010 (Α΄ 167)**

Ο τίτλος και η παρ. 1 του άρθρου 79 του ν. 3883/2010 αντικαθίστανται ως εξής:

«Ρύθμιση υποχρεώσεων αντιρρησιών συνείδησης που έχουν συμπληρώσει το τριακοστό τρίτο έτος της ηλικίας τους

1. Όσοι συμπληρώνουν το τριακοστό τρίτο έτος της ηλικίας τους μπορούν να εξαγοράσουν το υπόλοιπο της εναλλακτικής τους υπηρεσίας, εφόσον έχουν διατεθεί ή θα διατεθούν σε φορείς του δημόσιου τομέα και αφού προηγουμένως εκπληρώσουν εναλλακτική υπηρεσία είκοσι (20) ημερών.».

Άρθρο 22 **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3421/2005 (Α΄ 302)**

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 60 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, επιτρέπεται η απόλυση των αντιρρησιών συνείδησης και πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου υπηρεσίας που προβλέπεται από την παράγραφο 1, όχι όμως πριν από τη συμπλήρωση του μέγιστου χρόνου πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας, που ισχύει για την οριστική απόλυση των ενόπλως υπηρετούντων οπλιτών οποιοδήποτε κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων.»

2. Οι υποπαράγραφοι α΄ και γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 62 του ν. 3421/2005 αντικαθίστανται ως εξής:

«α. Τρεις καθηγητές ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με ειδικότητα στη φιλοσοφία ή στις κοινωνικές – πολιτικές επιστήμες ή στην ψυχολογία ή στη νομική.

γ. Έναν ανώτερο αξιωματικό του Κοινού Νομικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων.».

3. Η παρ. 1 του άρθρου 64 του ν. 3421/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι αναγνωριζόμενοι ως αντιρρησίες συνείδησης για εκπλήρωση εναλλακτικής υπηρεσίας υποχρεούνται να παρουσιάζονται για ανάληψη υπηρεσίας εντός της προθεσμίας που καθορίζεται στην πρόσκληση που τους αποστέλλεται από την αρμόδια Στρατολογική Υπηρεσία. Οι διατάξεις των άρθρων 13, 14, 15, 16, 17, 32, 34 και 37 εφαρμόζονται αναλόγως. Αν στα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου χορηγηθούν οι αναβολές κατάταξης των άρθρων 18, 19, 19Α, 20, 21, 22, 23, 25, 27 και 28, η διαδικασία υπαγωγής τους στις διατάξεις περί αντιρρησιών συνείδησης επαναλαμβάνεται μετά τη λήξη ή τη διακοπή της αναβολής τους, ύστερα από νέο αίτημά τους. Όσοι δεν παρουσιάζονται κηρύσσονται ανυπότακτοι, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.».

4. Η υποπαράγραφος ε΄ της παρ. 2 του άρθρου 64 του ν. 3421/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε. Δικαιούνται άδειας απουσίας δύο (2) ημερών για κάθε μήνα υπηρεσίας και γονικής άδειας πέντε (5) ημερών για κάθε τέκνο που βρίσκεται στη ζωή.».

5. Η παρ. 2 του άρθρου 65 του ν. 3421/2005 καταργείται.

6. Στο άρθρο 66 του ν. 3421/2005 προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Αν ασκηθεί αίτηση θεραπείας κατά απορριπτικής απόφασης επί αιτήματος χορήγησης της αναβολής κατάταξης της παρ. 1β του άρθρου 19 και επί αιτήματος αναγνώρισης αντιρρησία συνείδησης, χορηγείται υποχρεωτικά αναστολή εκτέλεσης της διοικητικής πράξης, χωρίς αίτηση του ενδιαφερομένου.».

7. Στο άρθρο 68 του ν. 3421/2005 προστίθεται παρ. 3 ως εξής:

«3. Η παρ. 1 εφαρμόζεται αναλόγως και στους αναγνωριζόμενους αντιρρησίες συνείδησης που εκπληρώνουν την εναλλακτική τους υπηρεσία.».

8. Στο άρθρο 69 του ν. 3421/2005 προστίθεται παρ. 4 ως εξής:

«4. Οι προηγούμενες παράγραφοι εφαρμόζονται αναλόγως και στους αντιρρησίες συνείδησης που εκπληρώνουν την εναλλακτική τους υπηρεσία.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ **Θέματα εκπαίδευσης**

Άρθρο 23 **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3186/2003 (Α΄ 230)**

1. Στο άρθρο 1 του ν. 3186/2003 προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Στη Σχολή είναι δυνατόν να λειτουργούν ειδικά τμήματα σπουδών, καθώς και εθνικά ή διεθνή σχολεία ειδικής επιμόρφωσης. Η διάρκεια φοίτησης σε αυτά και λοιπά συναφή θέματα καθορίζονται από το ΓΕΕΘΑ.».

2. Οι παρ. 1 και 3 του άρθρου 3 του ν. 3186/2003 αντικαθίστανται αντίστοιχα ως εξής:

«1. Οι δαπάνες λειτουργίας της Σχολής εγγράφονται κατ' έτος στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Οι δαπάνες αυτές καλύπτονται από τα Γενικά Επιτελεία (ΓΕ) των Κλάδων, ανάλογα με τον αριθμό των φοιτούντων κάθε εκπαιδευτικής σειράς που προέρχονται από αυτά, με μεταφορά των αντίστοιχων ποσών του εγκριθέντος προϋπολογισμού της Σχολής από τα εν λόγω ΓΕ στον προϋπολογισμό του Γενικού Επιτελείου Στρατού (ΓΕΣ).

3. Στο μόνιμο στρατιωτικό εκπαιδευτικό προσωπικό που υπηρετεί στη Σχολή και διδάσκει γνωστικά αντικείμενα των τομέων εκπαίδευσης δεν καταβάλλεται αποζημίωση. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών καθορίζεται η αποζημίωση των εξωτερικών ομιλητών της Σχολής.».

3. Η περίπτ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 3186/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. οι τομείς και τα προγράμματα εκπαίδευσης, η διάρκεια αυτής, η οποία θα πρέπει να είναι τουλάχιστον δέκα (10) μήνες, η διενέργεια περιοδικών και τελικών εξετάσεων και ο τρόπος εξαγωγής της τελικής βαθμολογίας των σπουδαστών, καθώς και η άδεια που μπορούν να λάβουν οι σπουδαστές κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης.».

Άρθρο 24

Μετονομασία Σχολών Διοίκησης και Επιτελών

Οι Σχολές Διοίκησης και Επιτελών των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, οι οποίες οργανώθηκαν, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3186/2003 (Α' 230), μετονομάζονται ως εξής:

α. Η Σχολή Διοίκησης και Επιτελών του Στρατού Ξηράς σε Σχολή Πολέμου Στρατού Ξηράς (ΣΠΣΞ).

β. Η Σχολή Διοίκησης και Επιτελών του Πολεμικού Ναυτικού σε Ναυτική Σχολή Πολέμου (ΝΣΠ).

γ. Η Σχολή Διοίκησης και Επιτελών της Πολεμικής Αεροπορίας σε Αεροπορική Σχολή Πολέμου (ΑΣΠ).

Άρθρο 25

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3187/2003 (Α' 233)

1. Οι περιπτ. γ', δ' και στ' της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3187/2003 αντικαθίστανται ως εξής:

«γ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, μετά από εισήγηση του Ανώτατου Αεροπορικού Συμβουλίου (Α.Α.Σ.), είναι δυνατή η ίδρυση, η λειτουργία, η μετονομασία ή η κατάργηση, στο Τμήμα Αεροπορικών Επιστημών που λειτουργεί στη Σχολή Ικάρων, νέων Κατευθύνσεων οι οποίες θα λειτουργούν από το πρώτο έτος σπουδών.

δ. Οι σπουδαστές της Κατεύθυνσης Ιπταμένων της Σχολής Ικάρων, που κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους σπουδών αποτυγχάνουν στις πτήσεις ή κρίνονται υγειονομικά ακατάλληλοι, διαγράφονται της Σχολής Ικάρων απολυόμενοι, υπό την επιφύλαξη της περίπτ. στ'.

στ. Οι σπουδαστές της Κατεύθυνσης Ιπταμένων της Σχολής Ικάρων, οι οποίοι κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους αποτυγχάνουν στις πτήσεις ή κρίνονται υγειονομικά ακατάλληλοι, πλην όμως κατάλληλοι για ειδικότητες εδάφους, μπορούν ύστερα από αίτησή τους να παραμείνουν στη Σχολή Ικάρων μετασασόμενοι είτε σε νέα Κατεύθυνση, σύμφωνα με την περίπτ. γ' είτε στην ήδη λειτουργούσα Κατεύθυνση των Ελεγκτών Αεράμυνας, καθ' υπέρβαση του αριθμού των εισακτέων του αντίστοιχου έτους, εφόσον υφίστανται υπηρεσιακές ανάγκες, μετά από εισήγηση του Ανώτατου Αεροπορικού Συμβουλίου και απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας. Ειδικά, σε ό,τι αφορά στους σπουδαστές του πρώτου έτους, η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται μετά την πάροδο του χρονικού διαστήματος που καθορίζεται με την παρ. 5 του άρθρου 11 του ν. 3648/2008 (Α' 38).».

2. Η περίπτ. α' της παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 3187/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Ο Διευθυντής Στρατιωτικής Εκπαίδευσης είναι αξιωματικός του οικείου Κλάδου βαθμού Ταξίαρχου ή Συνταγματάρχη και αντίστοιχων των άλλων Κλάδων των Ε.Δ., απόφοιτος του οικείου Α.Σ.Ε.Ι., κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών κατά προτίμηση και τοποθετείται κατά τις κείμενες διατάξεις για περίοδο τουλάχιστον δύο (2) ετών.».

3. Στην παρ. 9 του άρθρου 11 του ν. 3187/2003 προστίθεται τελευταίο εδάφιο τελευταίο ως εξής:

«Η κάθε είδους λύση της εργασιακής σχέσης των μελών Δ.Ε.Π. Α.Σ.Ε.Ι. γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.»

4. Η παρ. 5 του άρθρου 17 του ν. 3187/2003 (Α' 233) καταργείται.

5. Οι παρ. 2, 4 και 5 του άρθρου 18 του Ν. 3187/2003 (Α'233) αντικαθίστανται ως εξής:

« 2. Η αποδοχή της παραίτησης πρέπει να γίνει μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή της. Μέσα στην ίδια προθεσμία αυτός που υπέβαλε την παραίτησή του έχει το δικαίωμα να την ανακαλέσει εγγράφως, εφ' όσον η απόφαση αποδοχής δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί.»

« 4. Η λύση της υπηρεσιακής σχέσης επέρχεται από τον χρόνο που κοινοποιείται σε αυτόν που παραιτήθηκε η απόφασης αποδοχής της παραίτησής του.

5. Θεωρείται ότι έγινε αποδεκτή η παραίτηση και λύεται αυτοδικαίως η υπηρεσιακή σχέση ενενήντα ημέρες μετά την υποβολή της, εφόσον μέχρι την ημέρα αυτή δεν έχει δημοσιευθεί και κοινοποιηθεί η απόφαση αποδοχής της παραίτησης.»

6. Το άρθρο 19 του ν. 3187/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

« Άρθρο 19
Παύση εξαιτίας νόσου ή αναπηρίας

Τα μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Σ.Ε.Ι. παύονται εάν εξαιτίας νόσου ή αναπηρίας δεν μπορούν να επιτελέσουν τα καθήκοντά τους. Κατόπιν σχετικής γνωμάτευσης της οικείας Ανώτατης Υγειονομικής Επιτροπής, το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο υποβάλλει αιτιολογημένη εισήγηση προς το οικείο Γενικό Επιτελείο (Γ.Ε.). Η παύση ενεργείται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας κατόπιν εισήγησης του Αρχηγού του οικείου Γ.Ε.».

7. Η παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3187/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Οι Στρατιωτικοί Εκπαιδευτές (ΣΕ) των Α.Σ.Ε.Ι. είναι Αξιωματικοί εν ενεργεία των Ενόπλων Δυνάμεων ή του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής ή των Σωμάτων Ασφαλείας, κάτοχοι τουλάχιστον πτυχίου Α.Σ.Ε.Ι. ή Πανεπιστημίου, που παρέχουν εκπαιδευτικό έργο σε αντικείμενα της στρατιωτικής εκπαίδευσης και αμείβονται, με την επιφύλαξη της παρ. 8, με ωριαία αντιμισθία, το ύψος της οποίας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών. Η ανάθεση εκπαιδευτικού έργου στους ΣΕ γίνεται με απόφαση του Αρχηγού του οικείου ΓΕ, ύστερα από εισήγηση του Διευθυντή Στρατιωτικής Εκπαίδευσης και πρόταση του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου του Α.Σ.Ε.Ι.».

8. Στο άρθρο 21 του ν. 3187/2003 προστίθεται παρ. 8 ως εξής:

«8. Οι εν ενεργεία στρατιωτικοί των Ενόπλων Δυνάμεων, οι οποίοι υπηρετούν στα Α.Σ.Ε.Ι. με τοποθέτηση, μετάθεση, απόσπαση, διάθεση ή προσκόλληση, δεν δικαιούνται αποζημίωση για το εκπαιδευτικό έργο που παρέχουν σε αντικείμενα της στρατιωτικής εκπαίδευσης.».

9. Το πρώτο εδάφιο της περίπτ. β' της παρ. 1 του άρθρου 24 του ν. 3187/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Ειδικών επιστημόνων, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος ή εξαιρετικής τεχνικής εμπειρίας, με σύμβαση που δύναται να διαρκεί έως και δύο (2) διδακτικά εξάμηνα και στη συνέχεια να ανανεώνεται ανά ακαδημαϊκό έτος, χωρίς η συνολική της διάρκεια να μπορεί να υπερβεί τα τρία (3) ακαδημαϊκά έτη.».

Άρθρο 26

Ιδιωτικό Δημοτικό Σχολείο και Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο Διοίκησης Διοικητικής Μέριμνας Ναυτικού (ΔΔΜΝ) Ναυστάθμου Κρήτης (ΝΚ)

1. Το Ιδιωτικό Δημοτικό Σχολείο Διοίκησης Διοικητικής Μέριμνας Ναυτικού (ΔΔΜΝ) Ναυστάθμου Κρήτης (ΝΚ), το οποίο ιδρύθηκε με την υπ' αριθμ. 101662/24-09-1959 (Α' 106) απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, και το Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο Διοίκησης Διοικητικής Μέριμνας Ναυτικού (ΔΔΜΝ) Ναυστάθμου Κρήτης, το οποίο ιδρύθηκε με την υπ' αριθμ. 142639/04-11-1965 (Α' 446) απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, υπάγονται στο Μετοχικό Ταμείο Ναυτικού (ΜΤΝ), με πρόεδρο τον εκάστοτε πρόεδρο του Ταμείου, αναγνωρίζονται ως ισότιμα προς τα Δημόσια Σχολεία και έχουν ως σκοπό την παροχή πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στα τέκνα των στελεχών του Πολεμικού Ναυτικού που υπηρετούν στη νήσο Κρήτη.

2. Για το διορισμό, την προαγωγή, την ένταξη και την απόλυση του διδακτικού προσωπικού, καθώς και για την επιλογή Διευθυντών, Υποδιευθυντών και Προϊσταμένου Νηπιαγωγείου των σχολείων της παρ. 1, εκδίδεται κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Εθνικής Άμυνας, μετά από σύμφωνη γνώμη του Κεντρικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΚΥΣΔΕ) και πρόταση του συλλογικού οργάνου που διοικεί τα σχολεία, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Αν δεν υπάρχει συλλογικό όργανο διοίκησης, την πρόταση υποβάλλει το αντίστοιχο Κεντρικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο. Οι εργασιακές σχέσεις των ιδιωτικών εκπαιδευτικών και κάθε σχετικό θέμα ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 30 και 37 του ν. 682/1977 (Α' 244) που εφαρμόζονται αναλόγως. Για την εφαρμογή του ν. 682/1977, ως ιδιοκτήτης νοείται το Πολεμικό Ναυτικό.

3. Η συγκρότηση του Εβδομαδιαίου Ωρολογίου Προγράμματος Διδασκαλίας (ΕΩΠΔ), οι παρεκκλίσεις από αυτό και η λειτουργία προαιρετικών εκπαιδευτικών δράσεων διέπονται από το ν. 682/1977. Η αξιολόγηση των διευθυντικών στελεχών των σχολείων της παρ. 1 διέπεται από τις διατάξεις του ν. 4547/2018 (Α' 102).

4. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκπαιδευτικών, μετά την αποχώρηση αυτών με οποιονδήποτε τρόπο, μετατρέπονται σε θέσεις ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και καλύπτονται από την επετηρίδα των ιδιωτικών εκπαιδευτικών.

5. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΜΤΝ, συστήνεται υπ' αυτού σε πιστωτικό ίδρυμα της ημεδαπής λογαριασμός ειδικού σκοπού, σύμφωνα με την παρ. 13 του άρθρου 69Α του ν. 4270/2014 (Α' 143), με αποκλειστικό έργο την κάλυψη των μισθολογικών, λειτουργικών και κάθε άλλου είδους οικονομικών

δαπανών των σχολείων της παρ. 1, προκειμένου αυτά να παρέχουν πρωτοβάθμια εκπαίδευση στα τέκνα των μετόχων του MTN που υπηρετούν στον ΝΚ.

Άρθρο 27 **Τροποποίηση διάταξης του π.δ. 21/1932 (Α΄ 387)**

Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 15 του π.δ. 21/1932 προστίθεται περίπτ. 7 ως εξής:

«7). Ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Μετοχικού Ταμείου Ναυτικού είναι και πρόεδρος των σχολείων του Ναυστάθμου Κρήτης.».

Άρθρο 28 **Τροποποίηση διάταξης του π.δ. 31/2007 (Α΄ 29)**

Στο άρθρο 4 του π.δ. 31/2007 προστίθεται περίπτ. στ΄ ως εξής:

«στ. Είναι και πρόεδρος των σχολείων του Ναυστάθμου Κρήτης.».

Άρθρο 29 **Μετατάξεις στο Σώμα των Υπαξιωματικών σπουδαστών στρατιωτικών σχολών λόγω σωματικής ανικανότητας**

1. Σπουδαστές Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΣΕΙ), των οποίων διακόπτεται η φοίτηση λόγω σωματικής ανικανότητας ύστερα από γνωμάτευση της αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής, μπορούν, με αίτησή τους, να μετατάσσονται στο σώμα των Υπαξιωματικών, στην κατάσταση υπηρεσίας γραφείου ή ελαφράς υπηρεσίας, υπηρεσίας ξηράς ή υπηρεσίας εδάφους, αναλόγως του Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων που ανήκει το ΑΣΕΙ, χωρίς να δικαιούνται να επανέλθουν για οποιοδήποτε λόγο στην ενεργό υπηρεσία και ονομάζονται αναλόγως του Κλάδου τους:

- α) Λοχίας, Κελευστής, Σμηνίας, αν φοιτούν στο Α΄ ή Β΄ έτος σπουδών,
- β) Επιλοχίας, Επικελευστής, Επισμηνίας, αν φοιτούν στο Γ΄ ή σε ανώτερο έτος σπουδών.

2. Οι σπουδαστές της Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών Σωμάτων (ΣΣΑΣ) και της Σχολής Αξιωματικών Νοσηλευτικής (ΣΑΝ), μετά τη μετάταξή τους, συνεχίζουν τη φοίτησή τους στο αντίστοιχο έτος σπουδών της οικείας Σχολής ή του οικείου Τμήματος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ή του Τμήματος Νοσηλευτικής του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, αντίστοιχα. Οι σπουδαστές των ανωτέρω στρατιωτικών σχολών μετατάσσονται στο σώμα των Υπαξιωματικών του Στρατού Ξηράς.

3. Σπουδαστές Ανώτερων Στρατιωτικών Σχολών Υπαξιωματικών (ΑΣΣΥ), των οποίων διακόπτεται η φοίτηση λόγω σωματικής ανικανότητας ύστερα από γνωμάτευση της αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής, μπορούν, κατόπιν αιτήσεώς τους, να μετατάσσονται στο σώμα των Υπαξιωματικών, στην κατάσταση υπηρεσίας γραφείου ή ελαφράς υπηρεσίας, υπηρεσίας ξηράς ή υπηρεσίας εδάφους, αναλόγως του Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων που ανήκει η ΑΣΣΥ, χωρίς να δικαιούνται να επανέλθουν για οποιονδήποτε λόγο στην ενεργό υπηρεσία και ονομάζονται Λοχίας, Κελευστής ή Σμηνίας, αναλόγως του Κλάδου τους.

4. Οι σπουδαστές του παρόντος, μετά τη μετάταξή τους, εξελίσσονται περαιτέρω σύμφωνα με τις διατάξεις των τελούντων σε υπηρεσία γραφείου, ελαφρά υπηρεσία, υπηρεσία ξηράς ή υπηρεσία εδάφους υπαξιωματικών και εντάσσονται τελευταίοι στους πίνακες αρχαιότητας των αντίστοιχων βαθμών.

5. Η μετάταξη πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, κατόπιν εισήγησης του Ανωτάτου κατά Κλάδο Συμβουλίου.

6. Στις διατάξεις του παρόντος δεν υπάγονται οι σπουδαστές, των οποίων διακόπτεται η φοίτηση λόγω σωματικής ανικανότητας, συνεπεία ψυχικής πάθησης, του Γενικού Πίνακα Νοσημάτων, Παθήσεων και Βλαβών του π.δ. 11/2014 (Α' 14).

Άρθρο 30 **Εισαγωγή σε Στρατιωτικές Σχολές**

Μαθητές που συμμετέχουν στις πανελλαδικές εξετάσεις του σχολικού έτους 2018-2019 και είναι τέκνα θανόντων ή προσώπων των οποίων είτε η πρώτη κατοικία είτε η εμπορική επιχείρηση καταστράφηκε από τις πυρκαγιές που έπληξαν περιοχές της Περιφέρειας Αττικής στις 23 και 24 Ιουλίου 2018, εισάγονται στις στρατιωτικές σχολές το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020, εφόσον τις δηλώνουν ως σχολές προτίμησης, καθ' υπέρβαση του συνολικού αριθμού των εισακτέων σε αυτές και υπό την προϋπόθεση ότι έχουν επιτύχει συνολικό αριθμό μορίων ίσο ή μεγαλύτερο από ποσοστό 70% των μορίων του τελευταίου εισακτέου της γενικής σειράς στην αντίστοιχη στρατιωτική σχολή ή σε τμήμα της.

Άρθρο 31 **Τροποποίηση του ν. 4407/2016 (Α' 143)**

Το άρθρο 52 του ν.4407/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται κάθε τριετία, καθορίζονται για κάθε έτος συγκεκριμένες θέσεις σε Τμήματα Σχολών των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΕΙ) για κατάταξη μονίμων εν ενεργεία Αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων, αποφοίτων των Ανωτάτων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και της

Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών Σωμάτων, πέραν των προβλεπόμενων από τις ισχύουσες διατάξεις θέσεων για κατάταξη πτυχιούχων ΑΕΙ. Για τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις των κατατάξεων αυτών ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 1865/1989 (Α' 210).».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ **Διάφορα θέματα**

Άρθρο 32 **Τροποποίηση του άρθρου 13 του ν. 2919/2001 (Α' 128)**

Το άρθρο 13 του ν. 2919/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 13

Συμβούλιο Αμυντικής Έρευνας, Τεχνολογίας και Βιομηχανίας (Σ.Α.Ε.Τ.Β.)

1. Στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας συνιστάται Συμβούλιο Αμυντικής Έρευνας, Τεχνολογίας και Βιομηχανίας (Σ.Α.Ε.Τ.Β.), το οποίο έχει γνωμοδοτικό χαρακτήρα και εισηγείται τις βασικές επιλογές κατά τον προγραμματισμό της κυβερνητικής πολιτικής, τόσο στον τομέα της αμυντικής έρευνας και της τεχνολογίας όσο και στον τομέα της αμυντικής βιομηχανίας, στο πλαίσιο της Εθνικής Αμυντικής και Βιομηχανικής Στρατηγικής (Ε.Α.Β.Σ.).

2. Το Σ.Α.Ε.Τ.Β. επιφορτίζεται επιπλέον με την υποβολή εισηγήσεων στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, διά της Γενικής Διεύθυνσης Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων (Γ.Δ.Α.Ε.Ε.), για:

- α. Την τροποποίηση της Ε.Α.Β.Σ..
- β. Την ανάληψη πρωτοβουλιών και δράσεων για την επίτευξη των στόχων της Ε.Α.Β.Σ.
- γ. Την παρακολούθηση της εφαρμογής και της υλοποίησης της τρέχουσας Ε.Α.Β.Σ.
- δ. Τον συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων φορέων, με απώτερο σκοπό την ανάπτυξη της αμυντικής έρευνας, τεχνολογίας και βιομηχανίας της χώρας.
- ε. Τη χάραξη της ερευνητικής και τεχνολογικής πολιτικής της χώρας.
- στ. Τις βασικές επιλογές της αμυντικής έρευνας και τεχνολογίας.
- ζ. Τα μείζονα προγράμματα αμυντικής έρευνας και τεχνολογίας.
- η. Τη χρηματοδότηση των ερευνητικών και τεχνολογικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων των Ερευνητικών Κέντρων.

θ. Τη συνεργασία με Εθνικά και Διεθνή Ερευνητικά Κέντρα, με Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) και λοιπούς φορείς.

ι. Την εκπροσώπηση σε εθνικούς και διεθνείς Οργανισμούς και Υπηρεσίες.

3. Τα μέλη του Σ.Α.Ε.Τ.Β. ορίζονται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

4. Το Σ.Α.Ε.Τ.Β. αποτελείται από:

α. Τον Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων (Γ.Δ.Α.Ε.Ε.) του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, ως πρόεδρο.

β. Έναν εκπρόσωπο από το κάθε Γενικό Επιτελείο του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (Γ.Ε.ΕΘ.Α., Γ.Ε.Σ., Γ.Ε.Ν. και Γ.Ε.Α.), ως μέλη.

γ. Έναν εκπρόσωπο από την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ Α.Ε. (Ε.Α.Β. Α.Ε.)», ως μέλος.

δ. Έναν εκπρόσωπο από την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΜΥΝΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ Α.Β.Ε.Ε. (Ε.Α.Σ. Α.Β.Ε.Ε.)», ως μέλος.

ε. Έναν εκπρόσωπο από τον Σύνδεσμο Ελλήνων Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού (Σ.Ε.Κ.Π.Υ.), ως μέλος.

στ. Έναν εκπρόσωπο από την Ένωση Ελληνικών Εταιρειών Αεροδιαστημικής και Άμυνας (Ε.ΕΛ.Ε.Α.Α.), ως μέλος.

ζ. Έναν καθηγητή Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος αποκλειστικά της περιφέρειας Αττικής, με γνωστικό αντικείμενο συναφές με την έρευνα και την τεχνολογία, ως μέλος.

η. Έναν εκπρόσωπο από τον Ενιαίο Φορέα Αμυντικής Έρευνας και Τεχνολογίας (Ε.Φ.Α.Ε.Τ.), ως μέλος. Μέχρι την έναρξη λειτουργίας του Ε.Φ.Α.Ε.Τ., η εκπροσώπησή του θα γίνεται από εκπρόσωπο των ερευνητικών κέντρων των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων (Κ.Ε.ΤΕ.Σ., Γ.Ε.ΤΕ.Ν. ή Κ.Ε.Τ.Α.Α.) κατόπιν σχετικής απόφασης του Σ.Α.Γ.Ε..

θ. Έναν εκπρόσωπο από το Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (Ε.Κ.Ε.Τ.Α.), ως μέλος.

ι. Έναν εκπρόσωπο από τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας (Γ.Γ.Β.) του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, ως μέλος.

ια. Έναν εκπρόσωπο από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (Γ.Γ.Ε.Τ.) του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, ως μέλος.

ιβ. Έναν καθηγητή από το κάθε Ανώτατο Στρατιωτικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Σ.Ε.Ι.) των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων (Σ.Σ.Ε., Σ.Ν.Δ. και Σ.Ι.), με γνωστικό αντικείμενο συναφές με την έρευνα και την τεχνολογία, ως μέλη.

5. Η περαιτέρω διάρθρωση και λειτουργία του Σ.Α.Ε.Τ.Β. ρυθμίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.».

Άρθρο 33 **Τροποποίηση του άρθρου 26 του ν. 1892/1990 (Α΄ 101)**

Στο άρθρο 26 του ν. 1892/1990 προστίθεται παρ. 4 ως εξής:

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Προστασίας του Πολίτη, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την άρση της απαγόρευσης των δικαιοπραξιών του άρθρου 25, τα ειδικότερα κριτήρια που αξιολογεί η επιτροπή της υποπαραγράφου β΄ της παρ. 1 του άρθρου 26, καθώς και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή των άρθρων 25 και 26.».

Άρθρο 34 **Τροποποίηση του άρθρου 21 του ν. 4332/2015 (Α΄ 76)**

Στο τέλος της περίπτ. ε΄ της παρ. 8 του άρθρου 21 του ν. 4332/2015 προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά οι σπουδαστές Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ίδρυμάτων (ΑΣΕΙ), της Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών Σωμάτων (Σ.Α.Σ.Σ.) και Ανώτερων Στρατιωτικών Σχολών Υπαξιωματικών (ΑΣΣΥ) χορηγούν δικαίωμα μετεγγραφής σε αδελφό ή αδελφή που σπουδάζει σε διαφορετική Περιφερειακή Ενότητα, τόσο μεταξύ τους όσο και από την Περιφερειακή Ενότητα στην οποία οι γονείς τους διαμένουν μόνιμα ή έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις της παρούσας περίπτωσης.».

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Τροποποίηση διατάξεων του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα,** **του Κώδικα Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων** **και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Στρατιωτικής Δικαιοσύνης** **του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ **Τροποποίηση διατάξεων του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα** **(ν. 2287/1995, Α΄ 20)**

Άρθρο 35
Τροποποίηση διατάξεων του Πρώτου Βιβλίου
του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα (ν. 2287/1995, Α΄ 20)

1. Το άρθρο 1 του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα (ΣΠΚ) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1

Ορισμός στρατιωτικού εγκλήματος – Δίωξη στρατιωτικών εγκλημάτων

1. Στρατιωτικό έγκλημα είναι κάθε πράξη που προβλέπεται και τιμωρείται από τις διατάξεις αυτού του Κώδικα.

2. Η ποινική δίωξη των στρατιωτικών εγκλημάτων ασκείται πάντοτε αυτεπάγγελα, εκτός εάν από ειδική διάταξη του κώδικα αυτού προβλέπεται διαφορετικά.».

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 10 του ΣΠΚ αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Έκπτωση επέρχεται αυτοδικαίως, σε περίπτωση καταδίκης αξιωματικού ή υπαξιωματικού σε ποινή στερητική της ελευθερίας για κλοπή, υπεξαίρεση (κοινή ή στην υπηρεσία), απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, ψευδή βεβαίωση, νόθευση κ.λπ. (άρθρο 242 ΠΚ), δωροδοκία, απιστία στην υπηρεσία, καταπίεση, συκοφαντική δυσφήμιση, καθώς και για τα εγκλήματα των άρθρων 137Α, 137Β, 336, 338, 339, 341, 342, 343 και 345 έως και 351Α ΠΚ.».

3. Μετά το άρθρο 21 του ΣΠΚ προστίθεται άρθρο 21Α ως εξής:

«Άρθρο 21Α

Φθορά στρατιωτικών πραγμάτων

Στρατιωτικός που με πρόθεση καταστρέφει ή βλάπτει ολικά ή εν μέρει πράγμα της στρατιωτικής υπηρεσίας ή με άλλον τρόπο καθιστά ανέφικτη τη χρήση του τιμωρείται, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη:

α. Σε ειρηνική περίοδο με φυλάκιση. Εάν το πράγμα είναι μεγάλης αξίας ή στρατιωτικής σημασίας τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, ενώ αν αυτό είναι ευτελούς αξίας ή μικρής στρατιωτικής σημασίας ή η ζημιά που προκλήθηκε από τη φθορά είναι ελαφρά, με φυλάκιση μέχρι έξι μήνες.

β. Σε πολεμική περίοδο, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών, εκτός αν το πράγμα είναι ευτελούς αξίας ή μικρής στρατιωτικής σημασίας ή η ζημιά που προκλήθηκε από τη φθορά είναι ελαφρά, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο έτη.».

4. Το άρθρο 59 του ΣΠΚ αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 59

Βιαιοπραγία κατά ανωτέρου ή κατωτέρου

1. Στρατιωτικός που βιαιοπραγεί κατά ανωτέρου ή κατωτέρου του τιμωρείται:

α) Με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών, αν η πράξη τελέστηκε κατά την υπηρεσία ή για λόγους που έχουν σχέση με αυτήν.

β) Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών αν η πράξη δεν τελέστηκε κατά την υπηρεσία ούτε για λόγους που έχουν σχέση με αυτήν.

2. Οι παραπάνω ποινές επιβάλλονται αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

3. Στις περιπτώσεις που δράστης και θύμα τυγχάνουν οικείοι, κατά την έννοια της περίπτωσης β' του άρθρου 13 του Ποινικού Κώδικα και η πράξη τελέστηκε όχι κατά την υπηρεσία ή για λόγους σχετικούς με αυτήν, εφαρμόζονται οι αντίστοιχες διατάξεις της κοινής ποινικής και της σχετικής με την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας νομοθεσίας.

4. Δεν είναι άδικη η πράξη της περίπτωσης β' της παραγράφου 1, καθώς και του άρθρου 308Α, της παραγράφου 1 του άρθρου 310 και του πρώτου εδαφίου του άρθρου 311 του Ποινικού Κώδικα, στην περίπτωση ανάγκης αναχαίτισης στρατιωτικών που φεύγουν ενόπλιον του εχθρού ή σε περίπτωση ανάγκης για παρεμπόδιση διαρπαγής ή καταστροφής.»

5. Στο άρθρο 60 του ΣΠΚ προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Στις περιπτώσεις που ο δράστης και το θύμα των εγκλημάτων της παραγράφου 1 τυγχάνουν οικείοι κατά την έννοια της περίπτωσης β' του άρθρου 13 του Ποινικού Κώδικα και η πράξη τελέστηκε όχι κατά την υπηρεσία ή για λόγους σχετικούς με αυτή, εφαρμόζονται οι αντίστοιχες διατάξεις της κοινής ποινικής νομοθεσίας.»

6. Το άρθρο 62 του ΣΠΚ αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 62
Δυσφήμιση ανωτέρου ή κατωτέρου

1. Στρατιωτικός που δυσφημεί ανώτερο ή κατώτερό του τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Αν η δυσφήμιση είναι συκοφαντική, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

2. Στις περιπτώσεις που ο δράστης και το θύμα των εγκλημάτων της παραγράφου 1 τυγχάνουν οικείοι, κατά την έννοια της περίπτωσης β' του άρθρου 13 του Ποινικού Κώδικα, εφαρμόζονται οι αντίστοιχες διατάξεις της κοινής ποινικής νομοθεσίας.»

7. Το άρθρο 63 του ΣΠΚ αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 63
Γενική διάταξη

Στις περιπτώσεις των άρθρων 46, 47, 48, 49, της παραγράφου 2 του άρθρου 50, του άρθρου 53 και της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 55, αν ο υπαίτιος είναι αξιωματικός και η ποινή που επιβλήθηκε δεν επιφέρει καθαίρεση, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλλει και έκπτωση.».

8. Η παράγραφος 1 του άρθρου 65 του ΣΠΚ αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στρατιωτικός, που βιαιοπραγεί εναντίον σκοπού ή μέλους της φρουράς, τιμωρείται:

α) Με κάθειρξη, αν κατά την τέλεση της πράξης ο δράστης χρησιμοποίησε όπλο.

β) Με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών, αν η πράξη τελέστηκε από δύο ή περισσότερους.

γ) Με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους σε κάθε άλλη περίπτωση.».

9. Η παράγραφος 6 του άρθρου 147 του ΣΠΚ αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Η παράγραφος 1 του άρθρου 384 του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζεται στις περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων. Η παράγραφος 1 του άρθρου 377 του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζεται εφόσον η κλοπή ή η υπεξαίρεση αφορά σε πράγματα μικρής στρατιωτικής σημασίας και ευτελούς αξίας.».

Άρθρο 36

Τροποποίηση διατάξεων του Δεύτερου Βιβλίου του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα (ν. 2287/1995, Α΄ 20)

1. Η περίπτωση γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 171 του ΣΠΚ αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Ένας ή περισσότεροι στρατιωτικοί δικαστές Α΄, Β΄ ή Γ΄, ως ανακριτές.».

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 193 του ΣΠΚ αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι στρατιωτικοί δεν υπάγονται στα στρατιωτικά, αλλά στα κοινά ποινικά δικαστήρια για:

α. Πλημμελήματα και πταίσματα που διαπράττουν στο ακροατήριο οποιουδήποτε κοινού ποινικού δικαστηρίου, αν αυτά δικασθούν αμέσως σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΠΔ.

β. Κακουργήματα και πλημμελήματα που με ειδικούς νόμους έχουν υπαχθεί στα εφετεία.».

3. Στο άρθρο 194 του ΣΠΚ:

α. Η παράγραφος 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι στρατιωτικοί που ανήκουν στα Κοινά Σώματα των Ενόπλων Δυνάμεων υπάγονται στην αρμοδιότητα του στρατοδικείου του κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων στον οποίο υπηρετούσαν κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης. Όσοι από αυτούς υπηρετούν στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, στο Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας ή σε υπηρεσίες υπαγόμενες σε αυτά, υπάγονται στην αρμοδιότητα του στρατοδικείου.».

β. Προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Οι στρατιωτικοί δικαστές και οι πάρεδροι των στρατιωτικών δικαστηρίων, στις περιπτώσεις που δεν εξαιρούνται από τη δικαιοδοσία των στρατιωτικών δικαστηρίων κατά τις κείμενες διατάξεις, υπάγονται στην αρμοδιότητα στρατοδικείου Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, διαφορετικού από αυτόν στον οποίο ανήκει το δικαστήριο όπου υπηρετούσαν κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης ως εξής:

α. Όσοι υπηρετούσαν στο στρατοδικείο υπάγονται στην αρμοδιότητα του ναυτοδικείου.

β. Όσοι υπηρετούσαν στο ναυτοδικείο ή στο αεροδικείο υπάγονται στην αρμοδιότητα του στρατοδικείου. Τα μέλη του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου υπάγονται στην αρμοδιότητα του στρατοδικείου. Όσοι απ' αυτούς υπηρετούν στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας ή σε υπηρεσίες υπαγόμενες σ' αυτό, υπάγονται στην αρμοδιότητα του στρατοδικείου.».

4. Η παράγραφος 1 του άρθρου 198 του ΣΠΚ αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στην αρμοδιότητα του τριμελούς στρατοδικείου υπάγονται τα πταίσματα, καθώς και τα πλημμελήματα, για τα οποία απειλείται χρηματική ποινή ή ποινή φυλάκισης με ελάχιστο όριο κατώτερο των τριών μηνών. Τα λοιπά εγκλήματα υπάγονται στην αρμοδιότητα του πενταμελούς στρατοδικείου, καθώς επίσης και οι παραβάσεις των άρθρων 259 και 314, σε συνδυασμό με το άρθρο 315 του ΠΚ.».

5. Η παράγραφος 1 του άρθρου 199 του ΣΠΚ αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αρμόδιο κατά τόπο στρατοδικείο είναι εκείνο στην περιφέρεια του οποίου τελέσθηκε η πράξη ή του τόπου όπου υπηρετεί ή κατοικεί ή διαμένει ο κατηγορούμενος κατά το χρόνο άσκησης της ποινικής δίωξης.».

6. Στο άρθρο 218 του ΣΠΚ προστίθενται παράγραφοι 4 και 5 ως εξής:

«4. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που εκδίδεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καθορίζονται οι λεπτομέρειες κατάρτισης και τήρησης του Μητρώου της εφεδρείας του προσωπικού του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων και ορίζεται το όριο ηλικίας των δικαστικών λειτουργών που εγγράφονται σε αυτό.

5. Για την αντιμετώπιση επείγουσών αναγκών των Ενόπλων Δυνάμεων σε πολεμική περίοδο, ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας δύναται να προτείνει από τον καιρό της ειρήνης, μετά από εισήγηση του Διευθυντή της Διεύθυνσης Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, την έκδοση προεδρικού διατάγματος επαναφοράς στην ενέργεια έφεδρου προσωπικού του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων που αποχώρησε από την ενεργό υπηρεσία εντός της τελευταίας δεκαετίας. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα απονέμεται στους επαναφερόμενους στην ενέργεια στρατιωτικούς δικαστές ο στρατιωτικός βαθμός που έφεραν πριν από τη λύση της υπηρεσιακής τους σχέσης.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων (ν. 2304/1995, Α΄ 83)

Άρθρο 37

Τροποποιήσεις διατάξεων του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων (ν. 2304/1995, Α΄ 83)

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 14 του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων (ν. 2304/1995, Α΄83), αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Αλλογενείς δεν μπορούν να διοριστούν δικαστικοί λειτουργοί προτού παρέλθουν πέντε έτη από την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας.».

2. Στο άρθρο 20 του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων (ΚΔΣΕΔ):

α. Η παράγραφος 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Επιτρέπεται ο αναδιορισμός στο δικαστικό σώμα ενόπλων δυνάμεων του δικαστικού λειτουργού που παραιτήθηκε ή απολύθηκε από αυτό λόγω σωματικής ανικανότητας, μέχρι και το βαθμό του στρατιωτικού δικαστή Β΄ σε κενή θέση, ομοιόβαθμη εκείνης από την οποία έχει αποχωρήσει, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Έχει ζητήσει τον αναδιορισμό του μέσα σε τρία χρόνια από την έξοδό του από την υπηρεσία.

β. Έχει όλα τα προσόντα που απαιτούνται για το διορισμό δικαστικού λειτουργού, πλην της ηλικίας.

γ. Δεν υφίσταται κώλυμα διορισμού.

δ. Έχει τριετή τουλάχιστον προϋπηρεσία, εφόσον δεν παραιτήθηκε ή απολύθηκε για λόγους υγείας.».

β. Η παράγραφος 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Για τον αναδιορισμό αποφαινεται το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο. Ο αναδιοριζόμενος τίθεται κατά σειρά αρχιότητας τελευταίος μεταξύ των ομοιοβάθμων του στρατιωτικών δικαστών, που υπηρετούν στο σώμα κατά την ημερομηνία υπογραφής του προεδρικού διατάγματος αναδιορισμού του.».

3. Η παρ. 2 του άρθρου 23 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Επιτρέπεται απομάκρυνση του δικαστικού λειτουργού από την έδρα του κατά τις ημέρες αργίας, μετά από προφορική συναίνεση του προϊσταμένου του δικαστηρίου ή της εισαγγελίας, όπου υπηρετεί.».

4. Το άρθρο 27 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 27
Ασυμβίβαστα

1. Απαγορεύεται στους δικαστικούς λειτουργούς να παρέχουν οποιαδήποτε άλλη έμμισθη υπηρεσία, να ασκούν άλλα επαγγέλματα ή να συμμετέχουν σε διοικητικά συμβούλια επιχειρήσεων και εμπορικών εταιριών.

2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται στους δικαστικούς λειτουργούς να εκλέγονται μέλη της Ακαδημίας Αθηνών ή του διδακτικού προσωπικού Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, καθώς και να μετέχουν σε συμβούλια ή επιτροπές που ασκούν αρμοδιότητες πειθαρχικού, ελεγκτικού ή δικαιοδοτικού χαρακτήρα και σε νομοπαρασκευαστικές επιτροπές. Στην περίπτωση αυτή αποφασίζει για τη συμμετοχή ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας μετά από πρόταση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου.

3. Απαγορεύεται η συμμετοχή δικαστικών λειτουργών στην Κυβέρνηση.».

5. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 28 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Σε δικαστήριο στην έδρα του οποίου ήταν διορισμένος ως δικηγόρος, πριν περάσουν δύο χρόνια από το διορισμό του ως δικαστικού λειτουργού.».

6. Η παράγραφος 2 του άρθρου 28 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Τα κωλύματα της παραγράφου 1 δεν ισχύουν για τα δικαστήρια της Αθήνας, του Πειραιά και της Θεσσαλονίκης.».

7. Το άρθρο 29 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 29
Εκπαιδευτική άδεια

Επιτρέπεται η χορήγηση εκπαιδευτικής άδειας απουσίας στην αλλοδαπή στους δικαστικούς λειτουργούς, εφόσον γνωρίζουν καλώς τη γλώσσα της χώρας στην οποία πρόκειται να μεταβούν, για απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, καθώς

και η συμμετοχή τους σε διεθνή συνέδρια ή επιστημονικές συναντήσεις με αντικείμενο θέματα ποινικού, δημοσίου ή διεθνούς δικαίου.».

8. Στο άρθρο 31 του ΚΔΣΕΔ προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Η συμμετοχή των δικαστικών λειτουργών σε διεθνή συνέδρια ή επιστημονικές συναντήσεις με αντικείμενο θέματα ποινικού, δημοσίου ή διεθνούς δικαίου γίνεται κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και έγκρισης του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.».

9. Το άρθρο 32 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 32
Υποχρεώσεις εκπαιδευομένων

Αυτός που πήρε εκπαιδευτική άδεια οφείλει να αναφέρει, με δήλωση του στη Διεύθυνση Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας την ημερομηνία αναχώρησης και εγκατάστασής του στην αλλοδαπή, την έναρξη της εκπαίδευσής του, καθώς και τον τόπο και τη διεύθυνση της διαμονής του. Οφείλει επίσης, στο τέλος κάθε εξαμήνου, να υποβάλλει στη Διεύθυνση Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και στον Πρόεδρο του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου λεπτομερή έκθεση για τη συντελεσθείσα εργασία και για την πορεία της εκπαίδευσής του, με τα αποδεικτικά των σπουδών του. Μετά την λήξη της εκπαίδευσης, οφείλει να υποβάλει στη Διεύθυνση Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας τίτλους ή αποδεικτικά σπουδών από τα οποία προκύπτει η ευδόκιμη ολοκλήρωση αυτών. Παράβαση των ανωτέρω υποχρεώσεων είναι δυνατό να επιφέρει την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου και την ανάκληση του υπολοίπου της εκπαιδευτικής άδειας.».

10. Η παράγραφος 1 του άρθρου 33 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στους δικαστικούς λειτουργούς που αποστέλλονται με εκπαιδευτική άδεια στο εξωτερικό παρέχονται οι αποδοχές του προσωπικού του Στρατού Ξηράς που τοποθετείται για εκτέλεση υπηρεσίας στο εξωτερικό, κατά την βαθμολογική αντιστοιχία που προκύπτει από τα οριζόμενα στο άρθρο 142, καθώς και τα έξοδα μετάβασης και επιστροφής (οδοιπορικά).».

11. Η παράγραφος 2 του άρθρου 37 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Ο Πρόεδρος και ο Εισαγγελέας του στρατιωτικού δικαστηρίου παρακολουθούν με ιδιαίτερη προσοχή τους παρέδρους που υπηρετούν υπό την εποπτεία τους σε ό,τι αφορά την επιμέλεια, εργατικότητα και την εκδηλούμενη έφεση προσαρμογής τους στις απαιτήσεις του δικαστικού λειτουργήματος, τους καθοδηγούν στην τεχνική της εργασίας και τους βοηθούν στην ορθή εκπλήρωση των καθηκόντων τους. Για κάθε έτος υπηρεσίας του παρέδρου ο Πρόεδρος και ο Εισαγγελέας για τους παρέδρους που υπηρετούν στο στρατιωτικό δικαστήριο ή την εισαγγελία αυτού αντίστοιχα, συντάσσουν ειδική έκθεση, στην οποία γίνεται αξιολόγηση της απόδοσης του παρέδρου και ειδική αναφορά στο ήθος, την επιστημονική κατάρτιση, την κρίση, την αντίληψη και τη συμπεριφορά του. Στο τέλος της εκθέσεως διατυπώνεται και κρίση για την καταλληλότητα του παρέδρου να διορισθεί σε θέση Στρατιωτικού

Δικαστή Δ'. Ο Πρόεδρος ή ο Εισαγγελέας, που μετακινείται πριν συμπληρωθεί έτος από την τοποθέτηση του παρέδρου στο δικαστήριο ή την εισαγγελία αντίστοιχα, συντάσσει υποχρεωτικά έκθεση πριν από τη μετακίνησή του αν είχε την εποπτεία του παρέδρου για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών μηνών.».

12. Στο άρθρο 38 του ΚΔΣΕΔ:

α. Η παράγραφος 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι πάρεδροι είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν κατά τη διάρκεια της δοκιμαστικής τους υπηρεσίας μαθήματα επιμόρφωσης σχετικά με τη νομολογία των στρατιωτικών δικαστηρίων, μία φορά τουλάχιστον ανά δεκαπενθήμερο. Την εποπτεία των μαθημάτων αυτών έχει ένας στρατιωτικός δικαστής Α' ή Β', που ορίζεται από τον πρόεδρο του δικαστηρίου. Οι λεπτομέρειες παρακολούθησης των μαθημάτων καθορίζονται από τον πρόεδρο του δικαστηρίου.»

β. Προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Οι πάρεδροι συμμετέχουν σε εκπαίδευση έξι (6) μηνών επί θεμάτων που αφορούν τη στρατιωτική νομοθεσία, την οργάνωση και λειτουργία των στρατιωτικών Μονάδων και υπηρεσιών και των τριών Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, καθώς και επί στρατιωτικών θεμάτων γενικά, οι λεπτομέρειες της οποίας ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Στρατιωτικής Δικαιοσύνης.».

13. Η παράγραφος 1 του άρθρου 40 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για κάθε δικαστικό λειτουργό τηρείται στη Διεύθυνση Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας ατομικός φάκελος, στον οποίο περιλαμβάνονται όλα τα αναφερόμενα στο διορισμό του και στην προσωπική του κατάσταση στοιχεία και έγγραφα, οι εκθέσεις των επιθεωρητών, οι πειθαρχικές και ποινικές του διώξεις καθώς και οι αποφάσεις που εκδόθηκαν σχετικά με αυτές.».

14. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 42 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Οι προαγωγές των δικαστικών λειτουργών μέχρι τον βαθμό του Αναθεωρητή Γ', ενεργούνται με προεδρικά διατάγματα, μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και ύστερα από απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου του Σώματος. Η απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου προκαλείται με ερώτημα του Υπουργού, μέσα σε ένα μήνα από την κένωση ή την κατανομή νέων θέσεων, η δε προαγωγή του δικαστικού λειτουργού ανατρέχει στην ημερομηνία κένωσης της θέσης ή της κατανομής.»

3. Η επιλογή του Προέδρου, του Εισαγγελέα και των Αντιπροέδρων του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου γίνεται με απόφαση του ΚΥΣΕΑ, το οποίο, ύστερα από εισήγηση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, επιλέγει για την κάλυψη των θέσεων αυτών μεταξύ των υπηρετούντων Αναθεωρητών Β' και των Αναθεωρητών Γ' που έχουν δύο τουλάχιστον χρόνια υπηρεσίας στο βαθμό τους. Οι αναθεωρητές που

επιλέγονται για τη θέση του Προέδρου ή του Εισαγγελέα προάγονται σε αναθεωρητές Α΄ και οι αναθεωρητές που επιλέγονται σε θέση Αντιπροέδρου προάγονται σε Αναθεωρητές Β΄ με προεδρικό διάταγμα.».

15. Η περίπτωση α΄ του άρθρου 43 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Η ύπαρξη κενής θέσεως στον αμέσως ανώτερο βαθμό, εφόσον οι θέσεις είναι οργανικά διακεκριμένες.».

16. Η παράγραφος 1 του άρθρου 44 του ΚΔΣΕΔ τροποποιείται ως εξής:

«1. Κρίνονται ως κατ΄ απόλυτη εκλογή προακτέοι, μεταξύ όλων εκείνων που έχουν τα τυπικά προσόντα, οι δικαστικοί λειτουργοί που συγκεντρώνουν εξαιρετικά προσόντα επιστημονικής κατάρτισης, ήθους και εργατικότητας. Ως προακτέοι κατ΄ εκλογή κρίνονται οι δικαστικοί λειτουργοί που συγκεντρώνουν τα προσόντα επιστημονικής κατάρτισης, ήθους και εργατικότητας για να ανταποκριθούν πλήρως στα καθήκοντα του ανώτερου βαθμού.».

17. Η παράγραφος 6 του άρθρου 46 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Σε Αναθεωρητή Α΄ προάγεται Αναθεωρητής Β΄ ανεξαρτήτως χρόνου υπηρεσίας στο βαθμό του ή Αναθεωρητής Γ΄ που έχει δύο τουλάχιστον χρόνια υπηρεσίας στο βαθμό του.».

18. Το άρθρο 47 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 47

1. Οι δικαστικοί λειτουργοί μπορεί να μετατίθενται:

α) Ύστερα από αίτηση ή αν συντρέχουν υπηρεσιακές ανάγκες.

β) Αν υποβληθούν αιτήσεις αμοιβαίας μετάθεσης

γ) Αν υπηρετούν στο ίδιο δικαστήριο ή στην ίδια εισαγγελία περισσότερο από τρία έτη.

δ) Αν υπέπεσαν σε βαρύ πειθαρχικό παράπτωμα, εξαιτίας του οποίου δεν ενδείκνυται η παραμονή τους στον τόπο, όπου υπηρετούν.

ε) Αν συντρέχει περίπτωση κωλύματος του άρθρου 28.

στ) Αν ο δικαστικός λειτουργός εμφανίζει αδικαιολόγητη και σοβαρή, κατά την κρίση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, καθυστέρηση στην εκτέλεση των καθηκόντων του, από την οποία προκύπτει ότι δεν μπορεί να ανταποκριθεί στα δικαστικά καθήκοντα της θέσης στην οποία υπηρετεί.

2. Μετάθεση δικαστικού λειτουργού χωρίς αίτησή του γίνεται μόνο με αιτιολογημένη απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, κατά της οποίας χωρεί αίτηση ανάκλησης από τον ενδιαφερόμενο ενώπιον του ίδιου Συμβουλίου. Η αίτηση αυτή ασκείται στη Γραμματεία του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου μέσα σε

δέκα ημέρες από την έγγραφη ειδοποίηση του ενδιαφερομένου, στην οποία προβαίνει ο Γραμματέας του Συμβουλίου. Αν η μετάθεση γίνεται για λόγους που ανάγονται στη συμπεριφορά ή την εκτέλεση των καθηκόντων του δικαστικού λειτουργού, απαιτείται προηγούμενη έγγραφη κλήση του σε ακρόαση. Δεν χωρεί αίτηση ανάκλησης από τον δικαστικό λειτουργό κατά της μετάθεσής του εντός του ίδιου νομού.

3. Σύζυγος δικαστικού λειτουργού, ο οποίος είναι δημόσιος υπάλληλος ή υπάλληλος νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, μετατίθεται ύστερα από αίτηση του στην περιφέρεια όπου υπηρετεί ο σύζυγός του, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της υπηρεσίας του, εφόσον υπάρχει κενή θέση σε αντίστοιχη υπηρεσία. Η αποδοχή της αίτησης δεν είναι υποχρεωτική για τη διοίκηση αν δεν έχει παρέλθει έτος από προηγούμενη μετάθεση. Δικαστικοί λειτουργοί σύζυγοι δικαστικών λειτουργών μετατίθενται ύστερα από αίτησή τους στην περιφέρεια που υπηρετεί ο σύζυγός τους, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της υπηρεσίας τους, εφόσον δεν υπάρχει κώλυμα συνυπηρέτησης.

4. Μετάθεση στρατιωτικού δικαστή δεν επιτρέπεται πριν από τη συμπλήρωση δύο ετών στον τόπο όπου τοποθετήθηκε, λόγω διορισμού, προαγωγής ή μεταθέσεως. Η διετία υπολογίζεται από την ημερομηνία που εκδόθηκε η απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η μετάθεση και πριν την παρέλευση του ανωτέρω χρονικού διαστήματος, για σοβαρούς υπηρεσιακούς ή προσωπικούς λόγους ή αν υποβληθούν αιτήσεις αμοιβαίας μετάθεσης.».

19. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 49 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«Η αρχαιότητα των δικαστικών λειτουργών σε κάθε βαθμό ιεραρχίας καθορίζεται από την ημερομηνία υπογραφής του προεδρικού διατάγματος διορισμού ή την ημερομηνία προαγωγής τους.».

20. Η παράγραφος 2 άρθρου 49 του ΚΔΣΕΔ καταργείται.

21. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 50 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«Στους πίνακες αυτούς σημειώνεται η χρονολογία υπογραφής των διαταγμάτων του αρχικού διορισμού και της τελευταίας προαγωγής του δικαστικού λειτουργού, η ημερομηνία στην οποία ανατρέχει η τελευταία προαγωγή, καθώς και το έτος γέννησης.».

22. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 52 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Ο Πρόεδρος και ο Εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου και ο Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου.».

23. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 55 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«Για την κλήρωση των μελών του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου ο Πρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου θέτει σε μια κληρωτίδα ως κλήρους σφαιρίδια αδιαφανή με τα ονόματα όλων των Αναθεωρητών, πλην του ιδίου και του Εισαγγελέα και σε άλλη κληρωτίδα με τα ονόματα όλων των Αεροπαγιτών, τα οποία δίδονται σε αυτόν από τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου.».

24. Το άρθρο 61 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 61
Τρόποι λύσης υπηρεσιακής σχέσης

1. Η δημόσια υπηρεσιακή σχέση των δικαστικών λειτουργών του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων λύνεται με το θάνατο, την παραίτηση, την οριστική παύση, την αποχώρηση λόγω ορίου ηλικίας, τη συμπλήρωση χρόνου υπηρεσίας στον κατεχόμενο βαθμό, όπου αυτός ρητά καθορίζεται, καθώς και για λόγους υγείας, κατά τα οριζόμενα στα επόμενα άρθρα.

2. Ειδικά για τον Πρόεδρο και τον Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, η υπηρεσιακή σχέση λύνεται επίσης λόγω ανικανότητας εκτελέσεως των υπηρεσιακών τους καθηκόντων που οφείλεται σε νόσο ή αναπηρία, σωματική ή πνευματική, όταν για το λόγο αυτόν τους χορηγείται για την ίδια πάθηση αναρρωτική άδεια η οποία υπερβαίνει συνολικά ή τμηματικά, τους δώδεκα (12) μήνες. Στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζεται η διάταξη της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 65 σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου.

3. Η ηλικία των αποχωρούντων δικαστικών λειτουργών αποδεικνύεται κατά το άρθρο 15. Αν από τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο του προηγούμενου εδαφίου δεν προκύπτει η ημέρα γεννήσεως, τότε αυτή αποδεικνύεται από το Μητρώο του δικαστικού λειτουργού, που καταρτίστηκε κατά τις διατάξεις τις ισχύουσες κατά το χρόνο του αρχικού του διορισμού ή από άλλη σχετική δήλωση που υποβλήθηκε κατά νόμο από αυτόν. Διαφορετικά, ως ημέρα γεννήσεως λογίζεται η 30ή Ιουνίου του έτους γεννήσεως.

4. Για την εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν στη λύση της υπηρεσιακής σχέσης των δικαστικών λειτουργών, ως ημέρα συμπληρώσεως του ορίου ηλικίας του προβλεπόμενου χρόνου υπηρεσίας ή του χρόνου παραμονής στο βαθμό θεωρείται η 30ή Ιουνίου του έτους αποχωρήσεως.

5. Στην περίπτωση της αποχώρησης του Προέδρου ή του Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, καθώς και στις περιπτώσεις αποχώρησης λόγω ορίου ηλικίας ή συμπλήρωσης του προβλεπόμενου χρόνου υπηρεσίας στο βαθμό, οι δικαστικοί λειτουργοί αποχωρούν με προεδρικό διάταγμα την επόμενη ημέρα λύσης της υπηρεσιακής τους σχέσης, ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους και εντός ενός μηνός από τη δημοσίευση αυτού διαγράφονται από την ενεργό υπηρεσία.».

25. Στο άρθρο 62 του ΚΔΣΕΔ:

α. Η παράγραφος 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Η λύση της υπηρεσιακής σχέσης και η διαγραφή από την ενεργό υπηρεσία επέρχεται ένα μήνα μετά τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος αποδοχής της παραίτησης.

β. Προστίθενται παράγραφοι 6 και 7 ως εξής:

«6. Οι Αναθεωρητές Γ΄ και οι Στρατιωτικοί Δικαστές του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων που αποχωρούν από την υπηρεσία λόγω παραίτησης, προάγονται στον επόμενο βαθμό εφόσον έχουν τα τυπικά προς προαγωγή προσόντα και κριθούν προακτέοι από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά την πάροδο ενός πλήρους ημερολογιακού μήνα από την προαγωγή τους αποχωρούν από την υπηρεσία ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους και ένα μήνα μετά τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος αποδοχής της παραίτησης λύνεται η υπηρεσιακή τους σχέση και διαγράφονται από την ενεργό υπηρεσία.

7. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται και στους Αναθεωρητές Β΄, εφόσον αυτοί κριθούν προακτέοι από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο.».

26. Το άρθρο 63 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 63

Αποχώρηση λόγω ορίου ηλικίας

1. Οι δικαστικοί λειτουργοί, που είναι απόφοιτοι της ΣΣΑΣ, μέχρι και το βαθμό του Στρατιωτικού Δικαστή Α΄ αποχωρούν υποχρεωτικά από την υπηρεσία μόλις συμπληρώσουν το 61ο έτος της ηλικίας τους, ενώ ως Αναθεωρητές αποχωρούν μόλις συμπληρώσουν το 63ο έτος της ηλικίας τους. Οι δικαστικοί λειτουργοί που εισήλθαν στο Δικαστικό Σώμα των Ενόπλων Δυνάμεων με διαγωνισμό, μέχρι και το βαθμό του Στρατιωτικού Δικαστή Α΄, αποχωρούν υποχρεωτικά από την υπηρεσία μόλις συμπληρώσουν το 65ο έτος της ηλικίας τους, ενώ ως Αναθεωρητές αποχωρούν μόλις συμπληρώσουν το 67ο έτος της ηλικίας τους. Όλοι οι παραπάνω αποχωρούν από την υπηρεσία ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους προαγόμενοι, πλην των Αναθεωρητών Α΄, στον επόμενο βαθμό ανεξάρτητα από την ύπαρξη τυπικών προσόντων, εφόσον κριθούν προακτέοι με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου.

2. Ο Πρόεδρος και ο Εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, όταν προέρχονται από τους αποφοίτους της ΣΣΑΣ, αποχωρούν από την υπηρεσία μόλις συμπληρώσουν το 63ο έτος της ηλικίας τους, ενώ όταν έχουν εισέλθει στο Δικαστικό Σώμα των Ενόπλων Δυνάμεων με διαγωνισμό, αποχωρούν από την υπηρεσία, μόλις συμπληρώσουν το 67ο έτος της ηλικίας τους. Κατ' εξαίρεση αποχωρούν πριν από τη συμπλήρωση των παραπάνω ορίων ηλικίας, εφόσον συμπληρώνουν τρία (3) έτη στις θέσεις αυτές. Δεν αποτελεί κώλυμα επιλογής Προέδρου και Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου ο μικρότερος των τριών ετών υπολειπόμενος χρόνος για τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας.

3. Οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων οι οποίοι φέρουν τους βαθμούς του Αναθεωρητή Β` και Γ`, αποχωρούν από την υπηρεσία, ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους, ανεξάρτητα από το όριο ηλικίας προαγόμενοι στον επόμενο βαθμό, εφόσον κριθούν προακτέοι με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου και εφόσον συμπληρώνουν οκτώ (8) χρόνια στον ένα ή συνολικά και στους δύο αυτούς βαθμούς, από την προαγωγή τους στο βαθμό του Αναθεωρητή Γ`.

27. Η παράγραφος 1 του άρθρου 64 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο δικαστικός λειτουργός που συμπλήρωσε τριάντα έτη δικαστικού λειτουργού διατηρεί τιμητικά τον τίτλο της θέσης που κατείχε τελευταία και μετά τη λύση της δημόσιας υπηρεσιακής σχέσης. Αυτό μνημονεύεται στο προεδρικό διάταγμα αποχώρησης από την υπηρεσία.»

28. Μετά το άρθρο 64 του ΚΔΣΕΔ προστίθεται άρθρο 64Α ως εξής:

«Άρθρο 64Α
Απονομή τιμητικού βαθμού λόγω θανάτου

Οι Αναθεωρητές Β` και Γ` και οι Στρατιωτικοί Δικαστές που αποβιώνουν κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας τους προάγονται στον επόμενο βαθμό από την προηγουμένη του θανάτου τους, εφόσον κριθούν προακτέοι από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, ανεξάρτητα από την ύπαρξη τυπικών προσόντων και θεωρείται ότι αποχωρούν από την υπηρεσία με προεδρικό διάταγμα την ημερομηνία του θανάτου τους.»

29. Στο άρθρο 65 του ΚΔΣΕΔ προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Οι Αναθεωρητές Β`, οι Αναθεωρητές Γ` και οι Στρατιωτικοί Δικαστές που αποχωρούν από την υπηρεσία, σύμφωνα με την περίπτωση α` της παραγράφου 2, προάγονται στον επόμενο βαθμό, εφόσον κριθούν προακτέοι από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, ανεξάρτητα από την ύπαρξη τυπικών προσόντων και αποχωρούν ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους με προεδρικό διάταγμα που προκαλείται μέσα σε ένα μήνα από την προαγωγή τους, εντός ενός δε μηνός από τη δημοσίευση αυτού λύνεται η υπηρεσιακή τους σχέση και διαγράφονται από την ενεργό υπηρεσία.»

30. Οι παράγραφοι 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 65Α του ΚΔΣΕΔ καταργούνται και η παράγραφος 5 του ίδιου άρθρου αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας μπορεί να ανακαλεί με απόφασή του στην ενεργό υπηρεσία δικαστικούς λειτουργούς που αποχώρησαν από την υπηρεσία λόγω σοβαρών ασθενειών, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας, μετά από γνωμάτευση της Ανώτατης Υγειονομικής Επιτροπής του Στρατού Ξηράς και κατόπιν εισήγησης του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Όσοι ανακαλούνται για το λόγο αυτόν, εγγράφονται ως προσωπικό εκτός οργανικής δύναμης στη Διεύθυνση Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και τίθενται εκτός οργανικών θέσεων του Δικαστικού Σώματος. Η απόλυση των παραπάνω γίνεται με απόφαση του

Υπουργού Εθνικής Άμυνας μετά από εισήγηση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, αμέσως μόλις εκλείψουν οι λόγοι για τους οποίους ανακλήθηκαν.».

31. Μετά το άρθρο 65Α του ΚΔΣΕΔ προστίθεται άρθρο 65Β ως εξής:

«Άρθρο 65Β

1. Στους Στρατιωτικούς Δικαστές και τους Αναθεωρητές που ασθενούν ή έχουν ανάγκη θεραπείας ή ανάρρωσης χορηγείται αναρρωτική άδεια με πλήρεις αποδοχές. Για τις προϋποθέσεις, τη διαδικασία, τον τρόπο χορήγησης και τη διάρκεια της αναρρωτικής άδειας, καθώς και για τις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές, εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις που ισχύουν για τα μόνιμα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων.

2. Στους δικαστικούς λειτουργούς του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων χορηγείται άδειας κύησης-τοκετού και ανατροφής τέκνου, σύμφωνα με τα ισχύοντα για τα μόνιμα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων.

3. Για τη νοσοκομειακή, ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη καθώς και για τα έξοδα κηδείας των δικαστικών λειτουργών εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν για τα μόνιμα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων.

4. Οι στρατιωτικοί δικαστές υποβάλλονται σε περιοδική υγειονομική εξέταση της σωματικής και ψυχικής τους υγείας ανά δύο έτη. Οι λεπτομέρειες για τη διενέργεια και τη διαδικασία αυτής καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.».

32. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 71 του ΚΔΣΕΔ προστίθεται περίπτωση η' ως εξής:

«η. Η παραβίαση των προβλεπόμενων από τις κείμενες διατάξεις προθεσμιών επεξεργασίας και διεκπεραίωσης δικογραφιών».

33. Η παράγραφος 2 του άρθρου 133 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Ο επιθεωρητής εξετάζει την εργασία των δικαστικών λειτουργών, και ιδίως το νομικό και πραγματικό μέρος κάθε υπόθεσης και τις δοθείσες με την απόφαση απαντήσεις στους προβληθέντες από τους διαδίκους ισχυρισμούς. Διεξάγει κάθε χρήσιμη έρευνα για τη μόρφωση ασφαλούς γνώμης σχετικά με το ήθος, το σθένος, την επιστημονική κατάρτιση, την υπηρεσιακή απόδοση, την ευθυκρισία, τη φιλοπονία και την υπηρεσιακή και κοινωνική παράσταση των δικαστικών λειτουργών. Οφείλει δε να διεξάγει με κάθε λεπτομέρεια την έρευνά του για το σχηματισμό ασφαλούς γνώμης ως προς τους επιθεωρούμενους, χρησιμοποιώντας απαραίτητα και την προσωπική επαφή με αυτούς, και συμβουλευόμενος και τον πρόεδρο ή τον εισαγγελέα του δικαστηρίου.».

34. Το άρθρο 135 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 135

Υποβολή των εκθέσεων

Οι εκθέσεις του επιθεωρητή υποβάλλονται στον προϊστάμενο της επιθεώρησης μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από τη λήξη της ετήσιας επιθεώρησης, η τήρηση της οποίας ελέγχεται από τον προϊστάμενο επιθεώρησης. Σε περίπτωση έκτακτης ή συμπληρωματικής επιθεώρησης, η έκθεση υποβάλλεται αμέσως μετά τη διενέργειά της. Η πρωτότυπη έκθεση κάθε τακτικής ή έκτακτης επιθεώρησης διαβιβάζεται από τον προϊστάμενο επιθεώρησης στη Διεύθυνση Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, όπου και τηρείται, αντίγραφο δε αυτής επιδίδεται στον επιθεωρούμενο. Αντίγραφο της έκθεσης κάθε τακτικής ή έκτακτης ατομικής επιθεώρησης υποβάλλεται από τον προϊστάμενο της επιθεώρησης στον Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, όταν συντρέχει περίπτωση άσκησης πειθαρχικής δίωξης.».

35. Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 137 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατά της απόφασης του Συμβουλίου που διορθώνει την έκθεση ή απορρίπτει την προσφυγή που ασκήθηκε κατά της έκθεσης επιθεώρησης και κατά της έκθεσης που συντάσσεται ύστερα από επανάληψη της επιθεώρησης δεν παρέχεται δικαίωμα προσφυγής.».

36. Η παράγραφος 4 του άρθρου 140 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Οι Στρατιωτικοί Δικαστές και οι Αναθεωρητές, τόσο κατά τις συνεδριάσεις των δικαστηρίων όσο και στην εκτέλεση των λοιπών καθηκόντων τους, φέρουν πολιτική περιβολή. Σε πολεμική περίοδο καθώς και σε καταστάσεις ένοπλης στάσης, πολιορκίας και γενικής επιστράτευσης φέρουν στρατιωτική στολή.».

37. Το άρθρο 146 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 146

Με προεδρικά διατάγματα που καταρτίζονται μετά από πρόταση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου και εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, καθορίζονται τα θέματα που αναφέρονται στην οργάνωση και λειτουργία εν γένει των στρατιωτικών δικαστηρίων, στη συγκρότηση, στις αρμοδιότητες και στον τρόπο λειτουργίας της ολομέλειας αυτών, στη διάρκεια του δικαστικού έτους και των δικαστικών διακοπών, στις προϋποθέσεις, στην αρμοδιότητα χορήγησης και στη διάρκεια των αδειών εν γένει των δικαστικών λειτουργών, στον τρόπο κατάρτισης και στο περιεχόμενο των κανονισμών εσωτερικής υπηρεσίας των στρατιωτικών δικαστηρίων, που καταρτίζονται από αυτά, στη πειθαρχική δικαιοδοσία των προέδρων και εισαγγελέων των στρατιωτικών δικαστηρίων επί του στρατιωτικού και πολιτικού προσωπικού που υπηρετεί σε αυτά, στην οργάνωση και στις αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Στρατιωτικής Δικαιοσύνης, καθώς και στην πειθαρχική δικαιοδοσία του Διευθυντή της επί του στρατιωτικού και πολιτικού προσωπικού που υπηρετεί σε αυτήν, στις ηθικές αμοιβές, στον τύπο του δελτίου ταυτότητας και στην αρχή εκδόσεως αυτού, στα ειδικά προνόμια των επίτιμων δικαστικών λειτουργών, της

στολής και των διακριτικών σημείων των δικαστικών λειτουργών και γενικώς στα θέματα που προβλέπονται από τον Κώδικα και απαιτούν ειδική ρύθμιση.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
Άλλες διατάξεις αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του
Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

Άρθρο 38
Τροποποίηση διατάξεων του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57)

Το άρθρο 68 του π.δ. 26/2012 (Α΄57) τροποποιείται ως εξής:

α. Η παράγραφος 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Έφοροι των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής διορίζονται, οι πάρεδροι του Συμβουλίου Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι εφέτες των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων, οι αντεισαγγελείς εφετών και οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων με βαθμό Στρατιωτικού Δικαστή Α΄.».

β. Στην παράγραφο 3 προστίθεται περίπτωση ιστ΄ ως εξής:

«ιστ) Οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων με βαθμό Στρατιωτικού Δικαστή Β΄, Γ΄, Δ΄ και Παρέδρου.».

γ. Στην παράγραφο 6 του π.δ. 26/2012 προστίθεται περίπτωση ζ΄ ως εξής:

«ζ) Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας ονομαστικό κατάλογο των δικαστικών λειτουργών του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων.».

δ. Η παράγραφος 10 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Οι εισηγητές του Συμβουλίου Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι πρωτοδίκες, οι αντεισαγγελείς πρωτοδικών, οι πάρεδροι πρωτοδικείων και εισαγγελιών πρωτοδικών, οι πρωτοδίκες και οι πάρεδροι των διοικητικών πρωτοδικείων, οι ειρηνοδίκες και ππαισματοδίκες, καθώς και οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων με βαθμό Στρατιωτικού Δικαστή Β΄, Γ΄, Δ΄ και Παρέδρου διορίζονται ως τακτικοί ή αναπληρωτές αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής στα μεγαλύτερα εκλογικά τμήματα της περιφέρειας που υπηρετούν και κατά προτίμηση στα πλησιέστερα της έδρας της περιφέρειας και της άμεσης εποπτείας των εφόρων.».

Άρθρο 39
Τροποποίηση διατάξεων του άρθρου 1 του π.δ. 861/1979 (Α΄ 246)

Στο άρθρο 1 του π.δ. 861/1979 (Α΄246):

α. Η υποπερίπτωση ι της περίπτωσης α΄ αντικαθίσταται ως εξής:

«i. Ενός Πλοιάρχου Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής, που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από το Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής. Ο οριζόμενος Πλοίαρχος ΛΣ τοποθετείται αποκλειστικά στο Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο ΕΝ χωρίς παράλληλη άσκηση άλλων καθηκόντων.».

β. Η υποπερίπτωση iii της περίπτωσης α' αντικαθίσταται ως εξής:

«iii. Ενός Στρατιωτικού Δικαστή Β' ή Γ', ως Προέδρου, που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, ύστερα από σχετική αίτηση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.».

γ. Η υποπερίπτωση i της περίπτωσης β' αντικαθίσταται ως εξής:

«i. Ενός Αρχιπλοιάρχου Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής, που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από το Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής.».

δ. Η υποπερίπτωση iii της περίπτωσης β' του άρθρου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«iii. Ενός Στρατιωτικού Δικαστή Α', ως Προέδρου, που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, ύστερα από σχετική αίτηση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.».

Άρθρο 40 **Τροποποίηση του άρθρου 16 ν. 3948/2011 (Α' 71)**

Το άρθρο 16 του ν.3948/2011 (Α' 71) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 16
Αρμόδιο δικαστήριο

Αρμόδιο για την εκδίκαση των εγκλημάτων του παρόντος νόμου είναι το Τριμελές Εφετείο Αθηνών, ακόμη και για τα συναφή πλημμελήματα ή κακουργήματα, ανεξάρτητα από τη βαρύτητα των τελευταίων. Σε περίπτωση που ο κατηγορούμενος είναι στρατιωτικός, κατά την έννοια της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα, αρμόδια είναι τα στρατιωτικά δικαστήρια της Αθήνας και του Πειραιά.».

Άρθρο 41 **Ισχύς πίνακα επιτυχόντων διαγωνισμού έτους 2018**

Ο πίνακας επιτυχόντων κατά σειρά επιτυχίας των υποψηφίων του διαγωνισμού για την πλήρωση δέκα (10) κενών θέσεων δικαστικών λειτουργιών του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων στον βαθμό του Παρέδρου για το έτος 2018, που έγινε δυνάμει της υπ' αρ. Φ.415/1/9742/Σ.426/18-1-2018 προκήρυξης της

Διεύθυνσης Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (ΕΔΥΕΘΑ 1/18-1-2018) ισχύει για τρία (3) έτη από την ημερομηνία κύρωσης αυτού από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Στρατονομικές Υπηρεσίες Ενόπλων Δυνάμεων, ρύθμιση θεμάτων Υπηρεσίας Υποδοχής Πλοίων και Πολεμικής Χρησιμοποίησης Λιμένων (ΥΠ/ΠΧΛ) και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Στρατονομικές Υπηρεσίες Ενόπλων Δυνάμεων

Άρθρο 42 Ορισμοί

Για τους σκοπούς και τις ανάγκες ερμηνείας του παρόντος κεφαλαίου:

α. Στρατιωτικός είναι κάθε εν ενεργεία αξιωματικός, δόκιμος έφεδρος αξιωματικός, ανθυπασπιστής, υπαξιωματικός και οπλίτης που ανήκει στους Κλάδους ή στα Κοινά Σώματα των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ).

β. Κλάδοι των ΕΔ είναι ο Στρατός Ξηράς (ΣΞ), το Πολεμικό Ναυτικό (ΠΝ) και η Πολεμική Αεροπορία (ΠΑ).

γ. Στρατιωτικός χώρος είναι κάθε στρατιωτική, ναυτική και αεροπορική εγκατάσταση καθώς και κάθε χώρος που χρησιμοποιείται για στρατιωτικούς σκοπούς. Στην έννοια του στρατιωτικού χώρου περιλαμβάνονται ιδίως στρατόπεδα, πεδία βολών και ασκήσεων, στρατιωτικές μονάδες, στρατιωτικές υπηρεσίες, στρατιωτικά καταστήματα, στρατιωτικοί σχηματισμοί σε μόνιμη ή προσωρινή εγκατάσταση, στάθμευση ή μετακίνηση και οι χώροι του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

δ. Ως στρατονομικές υπηρεσίες των ΕΔ (εφεξής «στρατονομικές υπηρεσίες») νοούνται οι υπηρεσίες της Στρατονομίας για το ΣΞ, της Ναυτονομίας για το ΠΝ και της Αερονομίας για την ΠΑ.

ε. Στρατοδικείο είναι και το Ναυτοδικείο και το Αεροδικείο.

στ. Στρατιωτικό δικαστήριο είναι το Στρατοδικείο, το Ναυτοδικείο, το Αεροδικείο και το Αναθεωρητικό Δικαστήριο.

Άρθρο 43 Αποστολή στρατονομικών υπηρεσιών

1. Οι στρατονομικές υπηρεσίες έχουν ως αποστολή:
  - α. Τη διασφάλιση της τήρησης από τους στρατιωτικούς των κανόνων πειθαρχίας και τάξης όπως αυτοί αποτυπώνονται στους στρατιωτικούς κανονισμούς.
  - β. Την προστασία των στρατιωτικών χώρων, καθώς και των υλικών και μέσων που προορίζονται για την εκπλήρωση της αποστολής των ΕΔ.
  - γ. Την εκτέλεση αποστολών φρούρησης και ασφάλειας κινήσεων στρατιωτικού προσωπικού, υλικών και μέσων, εκτός στρατιωτικών χώρων.
2. Σε περίπτωση τέλεσης ή υποψίας τέλεσης αξιόποινων πράξεων, οι στρατονομικές υπηρεσίες ενεργούν κατόπιν πρότερης ενημέρωσης του αρμόδιου στρατιωτικού εισαγγελέα.

Άρθρο 44

Αρμοδιότητες στρατονομικών υπηρεσιών

1. Οι στρατονομικές υπηρεσίες έχουν τις παρακάτω αρμοδιότητες:
  - α. Ελέγχουν και βεβαιώνουν παραβάσεις πειθαρχίας και τάξης των στρατιωτικών, εντός στρατιωτικών χώρων ή και εκτός αυτών, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στον Κανονισμό Εξωτερικής Υπηρεσίας των Στρατευμάτων και στον Γενικό Κανονισμό Οργάνωσης και Λειτουργίας της Στρατονομίας, Ναυτονομίας και Αερονομίας.
  - β. Ρυθμίζουν την τροχαία κίνηση επί των δημοσίων οδών προκειμένου να διασφαλίζεται η ομαλή εκτέλεση των κινήσεων των στρατιωτικών οχημάτων στις περιπτώσεις που τα αρμόδια αστυνομικά όργανα κωλύονται να προβούν στην εν λόγω ρύθμιση, ύστερα από προηγούμενη ενημέρωση της Ελληνικής Αστυνομίας ή του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής, όταν αφορά σε αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Λιμενικής Αστυνομίας.
  - γ. Ελέγχουν τις παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας που διαπράττονται από τους οδηγούς των στρατιωτικών οχημάτων καθώς και από τους επιβαίνοντες σε αυτά.
  - δ. Διενεργούν προκαταρκτικές εξετάσεις και προανακρίσεις σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 200 και 201 του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα (ΣΠΚ).
  - ε. Προβαίνουν στη σύλληψη και προσωρινή κράτηση στρατιωτικών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 202 του ΣΠΚ και στα άρθρα 275 και επόμενα του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠΔ).

στ. Επιδίδουν, σε περίπτωση μη ύπαρξης διαθέσιμου δικαστικού επιμελητή, δικόγραφα, ως όργανα δημόσιας δύναμης, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στο άρθρο 155 του ΚΠΔ, κατόπιν παραγγελίας των στρατιωτικών δικαστικών υπηρεσιών.

ζ. Εκτελούν μεταγωγές κρατουμένων στρατιωτικών, συνοδεία αστυνομικών οργάνων.

η. Λαμβάνουν μέτρα για την ασφάλεια των στρατιωτικών δικαστηρίων.

θ. Προβαίνουν στον έλεγχο των προσώπων που εισέρχονται σε στρατιωτικούς χώρους ή εξέρχονται από αυτούς, εφόσον υπάρχουν υπόνοιες τέλεσης αξιόποινης πράξης ή απόλυτη ανάγκη και διενεργούν, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, έρευνες χώρων, οχημάτων και μεταφερομένων αντικειμένων εντός στρατιωτικών χώρων ή εκτός αυτών.

ι. Διενεργούν τις έρευνες των άρθρων 253 έως 259 του ΚΠΔ σε βάρος στρατιωτικών.

ια. Λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο για την καταπολέμηση της διακίνησης, κατοχής και χρήσης ναρκωτικών στους στρατιωτικούς χώρους.

ιβ. Σε περίπτωση διάπραξης αυτόφωρων εγκλημάτων εντός στρατιωτικών χώρων ή και πέριξ αυτών, στην περίπτωση ελλιμενισμένων πλοίων, προβαίνουν στη σύλληψη των δραστών και στην παράδοσή τους στα όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας ή του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής, κατά περίπτωση, προκειμένου να προσαχθούν στον αρμόδιο εισαγγελέα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 275 του ΚΠΔ.

ιγ. Παρίστανται σε δημόσιες εκδηλώσεις στις οποίες συμμετέχουν οι ΕΔ και πραγματοποιούνται σε στρατιωτικούς χώρους, για την πρόληψη τέλεσης πειθαρχικών παραπτωμάτων και ποινικών αδικημάτων από στρατιωτικούς.

ιδ. Παρίστανται συνοδεία αστυνομικών οργάνων, εφόσον απαιτείται, κατά τη μεταφορά στρατιωτικού προσωπικού, υλικών και μέσων εκτός στρατιωτικών χώρων.

2. Το στρατιωτικό προσωπικό που υπηρετεί στις στρατονομικές υπηρεσίες έχει την ιδιότητα του ειδικού ανακριτικού υπαλλήλου κατά το άρθρο 34 του ΚΠΔ, εφόσον φέρει βαθμό ανθυπασπιστή ή αξιωματικού.

3. Η Στρατονομία, η Ναυτονομία και η Αερονομία ασκούν τις αρμοδιότητες της παραγράφου 1 και επί του προσωπικού των άλλων Κλάδων των ΕΔ, εφόσον στην περιοχή δεν εδρεύουν στρατονομικές υπηρεσίες των άλλων Κλάδων.

4. Σε στρατιωτικούς χώρους στους οποίους δεν εδρεύουν μονάδες στρατονομικών υπηρεσιών, οι αρμοδιότητες της παρ. 1 μπορεί να ασκούνται από

αξιωματικούς, ανθυπασπιστές, μονίμους υπαξιωματικούς, Εθελοντές Μακράς Θητείας ή Επαγγελματίες Οπλίτες που έχουν λάβει αντίστοιχη εκπαίδευση. Για τον ορισμό του προσωπικού του προηγούμενου εδαφίου σε στρατονομικά καθήκοντα εκδίδεται διαταγή του Αρχηγού του οικείου Γενικού Επιτελείου ή άλλου κατώτερου κλιμακίου διοίκησης, κατόπιν μεταβίβασης της σχετικής αρμοδιότητας.

5. Σε περίπτωση πολέμου, γενικής επιστράτευσης, άμεσης απειλής της εδαφικής ακεραιότητας και της εθνικής ανεξαρτησίας καθώς και στις περιπτώσεις που η χώρα ή τμήμα της επικράτειάς της κηρυχθεί σε κατάσταση πολιορκίας, οι στρατονομικές υπηρεσίες έχουν επιπρόσθετα τις εξαιρετικές αρμοδιότητες και τα καθήκοντα που καθορίζονται στα εκάστοτε εφαρμοζόμενα Σχέδια και τους Κανονισμούς.

Άρθρο 45 **Στελέχωση στρατονομικών υπηρεσιών**

1. Οι στρατονομικές υπηρεσίες στελεχώνονται από:
  - α. Αξιωματικούς, ανθυπασπιστές, μονίμους υπαξιωματικούς, Εθελοντές Μακράς Θητείας (ΕΜΘ) και Επαγγελματίες Οπλίτες (ΕΠΟΠ).
  - β. Επίκουρους και έφεδρους αξιωματικούς, δόκιμους εφέδρους αξιωματικούς (ΔΕΑ) και οπλίτες που υπηρετούν στις ΕΔ για εκπλήρωση της στρατιωτικής τους υποχρέωσης.
2. Το προσωπικό της Στρατονομίας προέρχεται αποκλειστικά από τα Όπλα του Στρατού Ξηράς.
3. Το προσωπικό των στρατονομικών υπηρεσιών λαμβάνει κοινή εκπαίδευση για την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Άρθρο 46 **Οπλοφορία, εφόδια και μέσα**

Στο πλαίσιο της εκπλήρωσης της αποστολής του, το προσωπικό των στρατονομικών υπηρεσιών επιτρέπεται να φέρει οπλισμό, καθώς και κατάλληλα εφόδια και μέσα, όταν βρίσκεται σε διατεταγμένη υπηρεσία και εντός στρατιωτικού χώρου.

Άρθρο 47 **Καταπολέμηση ναρκωτικών**

1. Οι στρατονομικές υπηρεσίες λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο για την εφαρμογή της νομοθεσίας περί εξαρτησιογόνων ουσιών με σκοπό την καταπολέμηση της διακίνησης, κατοχής και χρήσης ναρκωτικών στους στρατιωτικούς χώρους. Για τους σκοπούς του προηγούμενου εδαφίου συνεργάζονται με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας και του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής για την αξιοποίηση και ανταλλαγή πληροφοριών και στοιχείων.

2. Κατά τη διενέργεια ερευνών προς ανεύρεση ναρκωτικών οι στρατονομικές υπηρεσίες δύνανται να χρησιμοποιούν ειδικά εκπαιδευμένους σκύλους.

3. Σε περίπτωση ανεύρεσης ναρκωτικών ουσιών, αυτές κατάσχονται και παραδίδονται στο αρμόδιο προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στο άρθρο 41 του ν. 4139/2013 (Α'74).

4. Για λόγους εκπαίδευσης του προσωπικού και των σκύλων, είναι δυνατόν να διατίθενται στις στρατονομικές υπηρεσίες οι απολύτως αναγκαίες ποσότητες από τις κατασχεμένες ναρκωτικές ουσίες που δημεύονται ή προορίζονται για καταστροφή, υπό τις προϋποθέσεις και διαδικασίες που καθορίζονται στο άρθρο 47 του ν. 4139/2013.

Άρθρο 48 Μεταγωγές

1. Οι μεταγωγές των κρατούμενων στρατιωτικών διενεργούνται με μέριμνα και ευθύνη των αρμοδίων υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας.

2. Κατ' εξαίρεση, οι στρατονομικές υπηρεσίες είναι δυνατόν να διενεργούν μεταγωγές στρατιωτικών, συνοδεία αστυνομικών οργάνων, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. Προς και από τον καθ' ύλην αρμόδιο στρατιωτικό εισαγγελέα, στις περιπτώσεις σύλληψης στρατιωτικών από αυτές ή παράδοσης στρατιωτικών σε αυτές από αστυνομικά όργανα, εφόσον εντός της περιοχής ευθύνης της στρατονομικής υπηρεσίας εδρεύει στρατοδικείο.

β. Προς και από στρατιωτικό ή δημόσιο νοσοκομείο, σε περίπτωση που κριθεί ότι ο κρατούμενος στρατιωτικός πρέπει να εξεταστεί ή να νοσηλευτεί σε αυτό.

Άρθρο 49 Ασφάλεια στρατιωτικών δικαστηρίων

Οι στρατονομικές υπηρεσίες είναι υπεύθυνες για την ασφάλεια των στρατιωτικών δικαστηρίων κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες. Κατά τις συνεδριάσεις, την ευθύνη

τήρησης των μέτρων τάξης και ασφαλείας έχουν οι αρμόδιες υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Ρύθμιση θεμάτων Μονάδων- Υπηρεσιών Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ)

Άρθρο 50

Υπηρεσία Υποδοχής Πλοίων και Πολεμικής Χρησιμοποίησης Λιμένων (ΥΠ/ΠΧΛ)

1. Η συσταθείσα με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν.δ. 3884/1958 (Α΄ 180) Υπηρεσία Υποδοχής Πλοίων και Πολεμικής Χρησιμοποίησης Λιμένων (ΥΥΠ/ΠΧΛ) λειτουργεί ως ανεξάρτητη οργανωτική μονάδα του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ).

2. Η ΥΥΠ/ΠΧΛ έχει ως αποστολή:

α. Στην ειρήνη:

αα. Τη σχεδίαση και προπαρασκευή του έργου που αναλαμβάνει σε περιόδους έντασης, κρίσης ή γενικευμένης σύρραξης.

ββ. Την παρακολούθηση, μέσω της λήψης τακτικών αναφορών από τις λιμενικές αρχές, της κατάστασης των λιμένων και των μέσων φορτοεκφόρτωσης στις ακτές.

γγ. Την παρακολούθηση των σχεδίων ειρηνικής ανάπτυξης λιμένων, όρμων και ακτών.

δδ. Την έκδοση σχεδίων πολιτικής άμυνας λιμένων καθώς και αποκατάστασης ζημιών λιμένων, τα οποία εγκρίνονται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

εε. Την οργάνωση και εκτέλεση ασκήσεων ή τη συμμετοχή σε διακλαδικές ασκήσεις.

στστ. Τη συμμετοχή στις σχετικές με τους λιμένες ομάδες εργασίας των εμπειρογνομόνων της Βορειοατλαντικής Συμμαχίας, της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων διεθνών οργανισμών.

β. Ειδικά σε περίοδο έντασης, κρίσης ή γενικευμένης σύρραξης:

αα. Την παροχή κάθε αναγκαίας συνδρομής στο Γενικό Επιτελείο Ναυτικού σε θέματα θαλάσσιων μεταφορών, υποδοχής και φορτοεκφόρτωσης των προερχόμενων από το εσωτερικό και το εξωτερικό εμπορικών πλοίων που μεταφέρουν ζωτικά φορτία, περιλαμβανομένης της αλλαγής του προορισμού τους.

ββ. Την ανάληψη πρωτοβουλιών για την αποδοτικότερη χρησιμοποίηση των λιμένων και των ακτών προς το σκοπό της ταχείας και ασφαλούς φορτοεκφόρτωσης των πλοίων, με τη χρησιμοποίηση των κατάλληλων μέσων που διατίθενται από τους αρμόδιους φορείς.

γγ. Το συντονισμό των ενεργειών σε θέματα πολιτικής άμυνας λιμένων.

δδ. Το συντονισμό των εργασιών αποκατάστασης των ζημιών των λιμένων.

3. Η ΥΥΠ/ΠΧΛ διαρθρώνεται από:

α. Την Κεντρική Επιτροπή (ΚΕ) και τη Γενική Γραμματεία (ΓΓ), που λειτουργεί στην ΚΕ.

β. Τις Περιφερειακές Επιτροπές Λιμένων (ΠΕΛ).

γ. Τις Επιτροπές Λιμένων (ΕΛ).

4. Διευθυντής της ΥΥΠ/ΠΧΛ τοποθετείται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ανώτατος αξιωματικός του Πολεμικού Ναυτικού, ο οποίος ασκεί τα καθήκοντα του Προέδρου της ΚΕ.

Άρθρο 51 **Εθνική Στρατιωτική Αρχή Αξιοπλοΐας**

1. Συνιστάται Εθνική Στρατιωτική Αρχή Αξιοπλοΐας (ΕΣΑΑ) στο Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ) ως ανεξάρτητη οργανωτική μονάδα.

2. Αποστολή της ΕΣΑΑ είναι:

α. Ο έλεγχος και η πιστοποίηση της αξιοπλοΐας αεροσκαφών ή άλλων αεροναυτικών συστημάτων που χρησιμοποιούνται από τις Ένοπλες Δυνάμεις (ΕΔ) και είναι καταχωρισμένα στα μητρώα τους, δηλαδή της ικανότητάς τους να λειτουργούν κατά την πτήση και στο έδαφος με αποδεκτή ασφάλεια προσώπων και πραγμάτων.

β. Η εποπτεία, ο έλεγχος και η πιστοποίηση ότι προϊόντα, εξαρτήματα, συσκευές και υπηρεσίες των ΕΔ, καθώς και άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα που ασχολούνται με τη σχεδίαση, κατασκευή, συντήρηση ή παροχή εκπαίδευσης σε προσωπικό συντήρησης προϊόντων, εξαρτημάτων και συσκευών, συμμορφώνονται με τις εφαρμοστέες απαιτήσεις και τα πρότυπα αξιοπλοΐας.

γ. Η αναγνώριση αρχών αξιοπλοΐας του εξωτερικού, καθώς και των πιστοποιητικών αξιοπλοΐας και πιστοποιήσεων που εκδίδουν.

Άρθρο 52 **Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου**

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου που συστήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 9 του ν.4494/2017 (Α΄165) καταργείται.

Άρθρο 53 **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4494/2017 (Α΄ 165)**

1. Ο τίτλος του Κεφαλαίου Γ΄ του ν.4494/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«Σύσταση Κοινού Σώματος Οικονομικών Επιθεωρητών»

2. Ο τίτλος του άρθρου 10 του ν.4494/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«Αποστολή - Αρμοδιότητες Σώματος Οικονομικών Επιθεωρητών»

3. Η παρ. 2 του άρθρου 9, οι παρ. 5 και 6 του άρθρου 10, η παρ. 2 του άρθρου 11, το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 3, η παρ. 8 του άρθρου 12 και το πρώτο εδάφιο του άρθρου 18 του ν.4494/2017 (Α΄165) καταργούνται.

4. Η παρ. 4 και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 11 του ν.4494/2017 αντικαθίστανται ως εξής:

«4. Τα ειδικότερα καθήκοντα των Οικονομικών Επιθεωρητών, ο τρόπος και οι χρονικές περίοδοι διενέργειας των οικονομικών επιθεωρήσεων, ελέγχων και ερευνών της παραγράφου 1, η σύνταξη και υποβολή των σχετικών εκθέσεων, καθώς και οι περαιτέρω ενέργειες για τη ρύθμιση των θεμάτων που ανακύπτουν από αυτές, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.».

«Ομοίως, μέχρι την έκδοση του ίδιου προεδρικού διατάγματος και του αντίστοιχου του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 12, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 3 έως 7 του άρθρου 1 του ν. 2713/1999 (Α΄ 89) και των παραγράφων α΄ έως γ΄ του άρθρου 6 και των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 14 του π.δ. 179/1999 (Α΄169).».

4. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 8 του άρθρου 13 του ν. 4494/2017 (Α΄ 165) αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Η πλήρωση των θέσεων Λοχαγών, που κενώνονται στο Σώμα μετά την αρχική στελέχωσή του, γίνεται με διαγωνισμό, στον οποίο μπορούν να συμμετέχουν αξιωματικοί απόφοιτοι των, κατά την έννοια της περίπτ. ε΄ του άρθρου 1 του ν. 3883/2010 (Α΄ 167), Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, που φέρουν το βαθμό του Λοχαγού ή αντιστοίχων των άλλων Κλάδων των ΕΔ.».

5. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 13 του ν.4494/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μετά την παρέλευση του έτους αυτού, κατόπιν εισήγησης του προϊσταμένου της αντίστοιχης ΠΕ.Μ.Ο.Ε., σχετικής γνώμης του Υποδιευθυντή της ΔΟΕ/Γ.Ε.ΕΘ.Α. και απόφασης του Διευθυντή της ανωτέρω Διεύθυνσης, μπορεί να του ανατεθούν καθήκοντα Οικονομικού Επιθεωρητή.».

6. Το άρθρο 17 του ν.4494/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 17
Διευθυντές ΠΕ.Μ.Ο.Ε.

1. Οι Διευθυντές των ΠΕ.Μ.Ο.Ε. φέρουν βαθμό Ταξίαρχου ή Συνταγματάρχη.

2. Προΐστανται των Υπηρεσιών τους και του υπηρετούντος σε αυτές προσωπικού και κατευθύνουν τη δράση των υπαγόμενων σε αυτούς αξιωματικών του Σώματος ΟΕ, αξιολογώντας τους σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

3. Οι Διευθυντές των ΠΕ.Μ.Ο.Ε. τοποθετούνται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, κατόπιν γνώμης του Αρχηγού του Γ.Ε.ΕΘ.Α., ύστερα από εισήγηση σε αυτόν του Διευθυντή της ΔΟΕ/Γ.Ε.ΕΘ.Α.».

7. Το άρθρο 21 του ν.4494/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 21
Διοικητική μέριμνα

Η Μονάδα Υποστήριξης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, το Γ.Ε.ΕΘ.Α. και οι μείζονες Σχηματισμοί, στην έδρα των οποίων εδρεύουν οι ΠΕ.Μ.Ο.Ε. υποστηρίζουν, κατά λόγο αρμοδιότητας, τη λειτουργία των οργανωτικών δομών του Σώματος ΟΕ σε θέματα διοικητικής μέριμνας, ιδίως θέματα στέγασης, υλικοτεχνικής υποδομής και εξοπλισμού.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

Άρθρο 54

Δελτία ταυτότητας στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων

Για το μόνιμο στρατιωτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων, τους Επαγγελματίες Οπλίτες μετά την ορκωμοσία τους, τους σπουδαστές των Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και των Ανώτερων Στρατιωτικών Σχολών Υπαξιωματικών και για τους Οπλίτες Βραχείας Ανακατάταξης εκδίδεται δελτίο ταυτότητας, ίσης αποδεικτικής ισχύος με τα δελτία αστυνομικής ταυτότητας, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης τους ως ταξιδιωτικών εγγράφων. Τα ειδικά δελτία ταυτότητας που έχουν ήδη εκδοθεί διατηρούν την αποδεικτική τους ισχύ έως ότου αντικατασταθούν από τα νέα. Το στρατιωτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων που αποχωρεί από την υπηρεσία παραδίδει το δελτίο ταυτότητάς του.

Άρθρο 55
Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4440/2016 (Α΄ 224)

Η περίπτ. α΄ του πρώτου εδαφίου του άρθρου 40 του ν. 4440/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) στην εταιρία με την επωνυμία «Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα Α.Β.Ε.Ε.» (ΕΑΣ), με την ειδικότητα του διοικητικού ή του οικονομικού.».

Άρθρο 56
Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4407/2016 (Α΄ 134)

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 11 του ν. 4407/2016 (Α΄ 224) αντικαθίσταται ως εξής:

«Το Συμβούλιο Άμυνας (Σ.ΑΜ.), με απόφασή του, κατόπιν εισήγησης της ΥΠ.Α.Α.Π.Ε.Δ., η οποία περιλαμβάνει το σχέδιο διακήρυξης του διαγωνισμού και το σχέδιο της σύμβασης ως παράρτημά της, τα οποία αποτελούν προϊόντα συνεργασίας της με το οικείο Ταμείο, εγκρίνει την επιλογή κάθε ακινήτου για αξιοποίηση με τη διαδικασία του παρόντος νόμου, καθορίζει τον ειδικότερο τρόπο της αξιοποίησης, τη χρήση του ακινήτου, την τιμή εκκίνησης του ετήσιου ανταλλάγματος, η οποία δεν μπορεί να είναι κατώτερη του 5% της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου ή, σε περίπτωση μη υπαγωγής στο αντικειμενικό σύστημα, κατώτερη του 5% επί της αξίας, όπως αυτή προσδιορίζεται νόμιμα από τη φορολογική αρχή ή, σε περίπτωση αποδεδειγμένης αδυναμίας υπολογισμού της αξίας από τη φορολογική αρχή, κατώτερη του 5% επί της αξίας, όπως αυτή προσδιορίζεται από πιστοποιημένο εκτιμητή που είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο πιστοποιημένων εκτιμητών της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών, και παρέχει την έγκριση έναρξης της διαδικασίας της επόμενης παραγράφου.».

2. Η περίπτωση β΄ του άρθρου 13 του ν. 4407/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) η συμφωνηθείσα ετήσια αντιπαροχή αποτιμώμενη σε χρήμα δεν υπολείπεται του 5% της αξίας του ακινήτου, όπως αυτή προσδιορίζεται σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 11.».

Άρθρο 57
Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4472/2017 (Α΄ 74)

Στο τέλος του άρθρου 156 του ν. 4472/2017 (Α΄74) προστίθεται νέο εδάφιο από τότε που ίσχυσε, ως εξής:

«Επιπλέον, για τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, στο ανώτατο όριο αποδοχών και πρόσθετων αμοιβών ή απολαβών του προηγούμενου εδαφίου δεν

λαμβάνονται υπόψη τα επιδόματα κινδύνου και αναπηρίας της περίπτωσης ΣΤ΄ του άρθρου 127.».

Άρθρο 58 **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3648/2008 (Α΄ 38)**

Το άρθρο 27 του ν. 3648/2008 αντικαθίσταται από τότε που ίσχυσε έως και τις 19 Αυγούστου 2018, ως εξής:

«Άρθρο 27
Αποζημίωση Προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου Μετοχικού Ταμείου Αεροπορίας

1. Στο τέλος της παρ. 16 του άρθρου 2 του ν. 1988/1939 (Α΄ 414), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν.δ. 3981/1959 (Α΄ 153), προστίθεται εδάφιο, ως εξής:

«Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Μετοχικού Ταμείου Αεροπορίας, ως μερισματούχος του Ταμείου, λαμβάνει, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 6 του ν. 2469/1997 (Α΄ 38) και της περίπτ. 1β΄ της υποπαραγράφου Β1 της παρ. Β΄ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α΄ 57), όπως αυτές ισχύουν, ως μηνιαία αποζημίωση από το Ταμείο το ήμισυ των μηνιαίων αποδοχών εν ενεργεία ομοιοβάθμου του στρατιωτικού, όπως αυτές ορίζονται κάθε φορά από τις οικείες μισθολογικές διατάξεις. Η εν λόγω αποζημίωση υπόκειται στην προβλεπόμενη κράτηση υγειονομικής περίθαλψης και φόρου εισοδήματος.».

2. Για την εφαρμογή της παρ. 1 ως μηνιαίες αποδοχές νοούνται ο μηνιαίος βασικός μισθός του άρθρου 50 και τα επιδόματα των παρ. Α1 και Α3 του άρθρου 51 του ν. 3205/2003 (Α΄ 297), όπως κάθε φορά ισχύουν, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται σε αυτές, αποκλειόμενων σε κάθε περίπτωση των επιδομάτων και λοιπών αμοιβών και αποζημιώσεων της παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 2448/1996 (Α΄ 279).».

Άρθρο 59 **Τροποποίηση του ν. 4336/2015 (Α΄ 94)**

Η περίπτωση β΄ της παρ. 2 του άρθρου 16 της Υποπαραγράφου Δ9 της Παραγράφου Δ΄ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α΄ 94) αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Των Υπουργών Εξωτερικών, Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού για τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, με εξαίρεση τις ειδικές περιπτώσεις του άρθρου 18.».

Άρθρο 60 **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 2292/1995 (Α΄ 35)**

Στο άρθρο 5 του ν. 2292/1995 (Α΄ 35) προστίθεται παράγραφος 25 ως εξής:

«25. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που εκδίδεται μετά από εισήγηση του οικείου ανωτάτου Συμβουλίου ή του ΓΕΕΘΑ και γνωμάτευση του ΣΑΓΕ καθορίζονται οι Μονάδες και οι Υπηρεσίες των Ενόπλων Δυνάμεων που λειτουργούν σε δωδεκάωρη και εικοσιτετράωρη βάση.».

Άρθρο 61 **Τροποποίηση του ν. 4278/2014 (Α΄ 157)**

Η παράγραφος 2 του άρθρου 47 του ν. 4278/2014 (Α΄ 157) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Με απόφαση του Αρχηγού ΓΕΝ, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της ΥΦ, μετά από γνώμη της ΥΥ, της αρμόδιας διεύθυνσης του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και της κατά τόπον αρμόδιας Περιφερειακής Ενότητας που διατυπώνεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών, ιδρύονται, αντικαθίστανται, καταργούνται, τοπιοθετούνται και λειτουργούν οι πυρσοί. Εφόσον η προβλεπόμενη στο προηγούμενο εδάφιο γνώμη της κατά τόπον αρμόδιας Περιφερειακής Ενότητας δεν διατυπωθεί εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, η απόφαση του Αρχηγού ΓΕΝ εκδίδεται και χωρίς αυτήν. Με την ίδια ως άνω απόφαση καθορίζονται και τροποποιούνται τα χαρακτηριστικά των πυρσών, ο σκοπός, η διάρκεια λειτουργίας τους, ο τόπος και το είδος τους και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 4. Για την εξυπηρέτηση επείγουσών αναγκών των Ενόπλων Δυνάμεων ή για έκτακτους λόγους ασφάλειας της ναυσιπλοΐας, η εγκατάσταση, η τροποποίηση ή η κατάργηση φωτοσήμανσης γίνεται με απόφαση του Αρχηγού ΓΕΝ χωρίς τις ανωτέρω γνωμοδοτήσεις.».

Άρθρο 62 **Τροποποίηση του άρθρου 30 Γ του ν. 1264/1982 (Α΄ 79)**

1. Η παράγραφος 10 του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982 (Α΄79) αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Τα πρωτοβάθμια σωματεία λειτουργούν σε χώρο εντός στρατοπέδου που τους παραχωρείται κατόπιν αιτήσεώς τους από τον Ανώτερο Στρατιωτικό Διοικητή της Περιφερειακής Ενότητας όπου εδρεύουν, εφόσον υφίσταται διαθέσιμος.».

2. Η παράγραφος 18 του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982 αντικαθίσταται ως εξής:

«18. Στο Διοικητικό Συμβούλιο των Μετοχικών Ταμείων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας και στους αντίστοιχους Ειδικούς Λογαριασμούς συμμετέχει υποχρεωτικά ως μέλος κατά περίπτωση ένας (1) εκπρόσωπος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ενώσεων Στρατιωτικών, του αντίστοιχου Κλάδου, εκ των υπηρετούντων σε Μονάδα της Αττικής, που ορίζεται από το Διοικητικό της Συμβούλιο.».

3. Η προθεσμία του τρίτου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 26 του ν. 4494/2017 (Α' 165) ως προς τη λήψη απόφασης από το καταστατικό συνέδριο της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ενώσεων Στρατιωτικών σχετικά με την αναγκαιότητα και τη σκοπιμότητα της συνέχισης της νομικής εκπροσώπησης των στρατιωτικών από τις συσταθείσες μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4494/2017 ενώσεις σε επίπεδο Περιφερειών, παρατείνεται μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους.

Άρθρο 63

Ρυθμίσεις θεμάτων Μετοχικών Ταμείων Ενόπλων Δυνάμεων

1. α. Η παράγραφος 1 του άρθρου 1 του ν. 1105/1980 (Α' 299), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, αριθμείται ως υποπαράγραφος α' της παραγράφου 1 και στην ίδια παράγραφο προστίθενται υποπαράγραφοι β' και γ' ως εξής:

«β. Ειδικά για τις χρεούμενες οικογένειες που δικαιούνται σύνταξης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 (Α' 85), το ποσοστό του μερίσματος που καταβάλλεται στον μοναδικό ή σε όλους συνολικά τους δικαιούχους, σύμφωνα με την υποπαράγραφο α', δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του μερίσματος που λάμβανε ο μερισματούχος ή θα δικαιούνταν ο θανών μέτοχος εάν κατά το χρόνο του θανάτου του καθίστατο μερισματούχος, με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου. Το μερίσμα αυτό μειώνεται ή περιορίζεται και επιμερίζεται περαιτέρω στους δικαιούχους κατά το ποσοστό που μειώνεται ή περιορίζεται και επιμερίζεται, αντίστοιχα, η δικαιούμενη σύνταξη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4387/2016.

γ. Η καταβολή του μερίσματος στους δικαιούχους διακόπτεται προσωρινά ή παύει στις περιπτώσεις που διακόπτεται προσωρινά ή παύει, αντίστοιχα, η καταβολή της σύνταξης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4387/2016. Κατ' εξαίρεση, η διακοπή καταβολής της σύνταξης στον δικαιούχο σύζυγο σύμφωνα με την υποπαράγραφο Α' της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 δεν συνεπάγεται διακοπή καταβολής του μερίσματος, εκτός εάν κατά το χρόνο διακοπής της σύνταξης ο σύζυγος αυτός εργάζεται ή αυτοαπασχολείται ή συνταξιοδοτείται από άλλη πηγή.».

β. Μερίσματα που κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος καταβάλλονται από το Μετοχικό Ταμείο Στρατού σε χρεούμενες οικογένειες οι οποίες δικαιώθηκαν σύνταξης σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 4387/2016 (Α' 85), αναπροσαρμόζονται αναδρομικά από την ημερομηνία έναρξης καταβολής τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1105/1980 (Α' 299), όπως συμπληρώνονται με την υποπαράγραφο α' της παρ. 1 του παρόντος.

2. Στο άρθρο 26 του π.δ. 21/1932 (Α' 387), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, προστίθεται παρ. 3 ως εξής:

«3. Ειδικά για τις χρεούμενες οικογένειες που δικαιούνται σύνταξης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 (Α' 85), το ποσοστό του μερίσματος που καταβάλλεται στον μοναδικό ή σε όλους συνολικά τους δικαιούχους,

σύμφωνα με την παράγραφο 1, δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του μερίσματος που λάμβανε ο μερισματούχος ή θα δικαιούνταν ο θανών εν ενεργεία μέτοχος εάν κατά την ημερομηνία του θανάτου του καθίστατο μερισματούχος, με την επιφύλαξη περαιτέρω μείωσης ή περιορισμού και επιμερισμού του στους δικαιούχους σύμφωνα με το άρθρο 68.».

3. α. Στο τέλος του άρθρου 68 του π.δ. 21/1932 (Α'387), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Ειδικά για τις χρεούμενες οικογένειες που δικαιώνονται σύνταξης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 (Α' 85), το καταβαλλόμενο μέρισμα που υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 26 και του παρόντος άρθρου μειώνεται ή περιορίζεται και επιμερίζεται περαιτέρω στους δικαιούχους κατά το ποσοστό που μειώνεται ή περιορίζεται και επιμερίζεται, αντίστοιχα, η δικαιούμενη σύνταξη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4387/2016. Η καταβολή του μερίσματος στους δικαιούχους διακόπτεται προσωρινά ή παύει στις περιπτώσεις που διακόπτεται προσωρινά ή παύει, αντίστοιχα, η καταβολή της σύνταξης. Κατ' εξαίρεση, η διακοπή καταβολής της σύνταξης στον δικαιούχο σύζυγο σύμφωνα με την υποπαράγραφο Α' της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 δεν συνεπάγεται διακοπή καταβολής του μερίσματος, εκτός εάν κατά το χρόνο διακοπής της σύνταξης ο σύζυγος αυτός εργάζεται ή αυτοαπασχολείται ή συνταξιοδοτείται από άλλη πηγή.».

β. Μερίσματα που κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος καταβάλλονται από το Μετοχικό Ταμείο Ναυτικού σε χρεούμενες οικογένειες οι οποίες δικαιώθηκαν σύνταξης σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 4387/2016, αναπροσαρμόζονται αναδρομικά από την ημερομηνία έναρξης καταβολής τους, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 26 και 68 του π.δ. 21/1932, όπως συμπληρώνονται με την παράγραφο 2 και την υποπαράγραφο α' της παραγράφου 3 του παρόντος.

4. α. Η παράγραφος 11 του άρθρου 9 του α.ν. 1988/1939 (Α' 414), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, αριθμείται ως υποπαράγραφος α' της παραγράφου 11 και στην ίδια παράγραφο προστίθενται υποπαράγραφοι β' και γ' ως εξής:

«β. Ειδικά για τις χρεούμενες οικογένειες που δικαιώνονται σύνταξης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 (Α' 85) το ποσοστό του μερίσματος που καταβάλλεται σύμφωνα με την υποπαράγραφο α' στον μοναδικό ή σε όλους συνολικά τους δικαιούχους, κατά περίπτωση, δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του μερίσματος που λάμβανε ο μερισματούχος ή θα δικαιούνταν ο θανών μέτοχος εάν κατά το χρόνο του θανάτου του καθίστατο μερισματούχος, με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου. Το μέρισμα αυτό μειώνεται ή περιορίζεται περαιτέρω κατά το ποσοστό που μειώνεται ή περιορίζεται η δικαιούμενη σύνταξη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4387/2016. Επί πλειόνων δικαιούχων το μέρισμα καταβάλλεται σε αυτούς κατ' ισομοιρία.

γ. Η καταβολή του μερίσματος στους δικαιούχους διακόπτεται προσωρινά ή παύει στις περιπτώσεις που διακόπτεται προσωρινά ή παύει, αντίστοιχα, η καταβολή της σύνταξης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν.

4387/2016. Κατ' εξαίρεση, η διακοπή καταβολής της σύνταξης στον δικαιούχο σύζυγο σύμφωνα με την υποπαράγραφο Α' της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 δεν συνεπάγεται διακοπή καταβολής του μερίσματος, εκτός εάν κατά το χρόνο διακοπής της σύνταξης ο σύζυγος αυτός εργάζεται ή αυτοαπασχολείται ή συνταξιοδοτείται από άλλη πηγή.».

β. Μερίσματα που κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος καταβάλλονται από το Μετοχικό Ταμείο Αεροπορίας σε χηρεύουσες οικογένειες οι οποίες δικαιώθηκαν σύνταξης σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 4387/2016, αναπροσαρμόζονται αναδρομικά από την ημερομηνία έναρξης καταβολής τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 11 του άρθρου 9 του α.ν. 1988/1939, όπως συμπληρώνονται με την παρ. 4α του παρόντος.

5. Η περίπτωση ε' του άρθρου 55 του π.δ. 21/1932 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε. Η κράτηση λόγω εγγραφής γάμου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 55Α.».

6. α. Μετά το άρθρο 55 του π.δ. 21/1932 προστίθεται άρθρο 55Α ως εξής:

«Άρθρο 55Α
Κράτηση λόγω εγγραφής γάμου

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 6, οι εν ενεργεία μέτοχοι του Ταμείου υποχρεούνται να δηλώσουν το γάμο τους στο Ταμείο εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία τέλεσής του. Με τη δήλωσή τους καταβάλλουν υπέρ του Ταμείου εφάπαξ ποσό ως εξής:

α) Α' Κατηγορίας μισθολογικής κατάταξης, διακόσια δέκα (210) ευρώ.

β) Β' Κατηγορίας μισθολογικής κατάταξης, εκατόν ογδόντα (180) ευρώ.

γ) Γ' Κατηγορίας μισθολογικής κατάταξης, εκατόν πενήντα (150) ευρώ.

2. Η υποχρέωση της παραγράφου 1 ισχύει και για τους εν αποστρατεία μετόχους του Ταμείου, σύμφωνα με την κατηγορία μισθολογικής τους κατάταξης κατά την ημερομηνία εξόδου τους από την υπηρεσία. Για τους εν αποστρατεία μετόχους που εξήλθαν από την υπηρεσία μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2016 το ύψος του καταβαλλόμενου ποσού προσδιορίζεται βάσει της κατηγορίας μισθολογικής κατάταξης στην οποία θα ήταν καταταγμένοι σύμφωνα με το άρθρο 124 του ν. 4472/2017 (Α'74).

3. Η υποχρέωση δήλωσης γάμου και καταβολής του εφάπαξ ποσού της παρ. 1 ισχύει και για κάθε επόμενο γάμο των εν ενεργεία ή εν αποστρατεία μετόχων του Ταμείου.

4. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης δήλωσης γάμου, οι μέτοχοι υποχρεούνται να καταβάλουν τα ποσά της κατηγορίας τους, όπως προβλέπονται

στην παρ. 1, προσαυξημένα κατά πέντε (5) ευρώ για κάθε εξαμήνο εκπρόθεσμης δήλωσης. Για χρόνο καθυστέρησης μικρότερο του εξαμήνου το ποσό των πέντε (5) ευρώ καταβάλλεται ολόκληρο. Το συνολικό ποσό της προσαύξησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο των ποσών της παρ. 1, κατά περίπτωση.

5. Για τους εν ενεργεία μετόχους των οποίων ο γάμος τελέσθηκε πριν από την απόκτηση της ιδιότητας του μετόχου, η εξαμήνη προθεσμία δήλωσης του γάμου αρχίζει από την ημερομηνία απόκτησης της εν λόγω ιδιότητας.

6. Εφόσον μέτοχοι τελέσουν γάμο μεταξύ τους, υποβάλλουν κοινή δήλωση καταβάλλοντας ο καθένας το ήμισυ του ποσού που αντιστοιχεί στην κατηγορία μισθολογικής τους κατάταξης σύμφωνα με την παρ. 1. Σε περίπτωση που ο ένας από τους συζύγους αποκτήσει την ιδιότητα του μετόχου μετά τη δήλωση του γάμου από τον εν ενεργεία μέτοχο του Ταμείου σύζυγό του, καταβάλλει στο Ταμείο το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του ποσού που αντιστοιχεί στην κατηγορία μισθολογικής του κατάταξης σύμφωνα με την παράγραφο 1.

7. Σε περίπτωση λύσης του γάμου μετά τη διενέργεια της σχετικής κράτησης το παρακρατηθέν ποσό δεν επιστρέφεται στο μέτοχο. Σε περίπτωση λύσης του γάμου πριν από τη δήλωσή του στο Ταμείο δεν υφίσταται υποχρέωση δήλωσής του και καταβολής του προβλεπόμενου ποσού μετά τη λύση του. Μέλη της οικογένειας μετόχου από γάμο που δεν δηλώθηκε υποχρεούνται στην καταβολή του ποσού της παραγράφου 1 βάσει της κατηγορίας μισθολογικής κατάταξης του μετόχου, συμπεριλαμβανομένων των προσαυξήσεων της παρ. 4, προκειμένου να καταστούν δικαιούχοι των παροχών του Ταμείου.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, το ύψος της κράτησης της παραγράφου 1 και των προσαυξήσεων της παρ. 4 μπορούν να αναπροσαρμόζονται για λόγους που αιτιολογούνται ειδικά.

9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών το οφειλόμενο ποσό λόγω εγγραφής γάμου μπορεί να παρακρατείται υπέρ του Ταμείου από τις μηνιαίες τακτικές αποδοχές των εν ενεργεία μετόχων ή το μέρος των εν αποστρατεία μετόχων, κατά περίπτωση. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και λοιπές αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου.».

β. Σε περίπτωση που κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος έχει καταβληθεί ή έχει παρακρατηθεί μέρος των οφειλόμενων τελών γάμου των μετόχων χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η καταβολή ή η παρακράτηση του συνολικά οφειλόμενου ποσού σύμφωνα με τις καταργούμενες διατάξεις των άρθρων 56 έως 60 του π.δ. 21/1932 και το ποσό που καταβλήθηκε υπολείπεται του ποσού της οικείας κατηγορίας μισθολογικής κατάταξης, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 55Α του ίδιου διατάγματος, το Ταμείο παρακρατά αυτεπαγγέλτως τη χρηματική διαφορά μεταξύ των δύο ποσών από το μέρος που καταβάλλεται ή θα καταβληθεί στους μετόχους μετά την έξοδό τους από την υπηρεσία. Σε περίπτωση που το ποσό

που καταβλήθηκε υπερβαίνει το αντίστοιχο ποσό της παρ. 1 του άρθρου 55Α, η διαφορά δεν επιστρέφεται στο μέτοχο.

7. Το άρθρο 79 του π.δ. 21/1932 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 79

Βοήθημα θανάτου εν αποστρατεία μετόχων του MTN

1. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, μετά το θάνατο του εν αποστρατεία μετόχου χορηγείται βοήθημα θανάτου ύψους χιλίων πεντακοσίων ευρώ (1.500 €) για την αντιμετώπιση των πρώτων εξόδων πένθους στον πρώτο δικαιούχο μερίσματος λόγω θανάτου, κατόπιν αιτήσεώς του, κατά την ακόλουθη σειρά:

- α) στον ζώντα σύζυγο.
- β) στο μόνο τέκνο ή στα τέκνα του θανόντος κατ' ισομοιρία.

2. Εφόσον δεν υφίστανται δικαιούχοι σύμφωνα με την παράγραφο 1, το βοήθημα θανάτου καταβάλλεται μειωμένο κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) σε όποιον αποδεδειγμένα επωμίσθηκε τα έξοδα κηδείας πλήρως ή κατά το μεγαλύτερο μέρος τους, κατόπιν αιτήσεώς του, η οποία υποβάλλεται στο Ταμείο εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) έτους από την ημερομηνία θανάτου του εν αποστρατεία μετόχου.

3. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου καθορίζονται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την καταβολή του βοηθήματος του παρόντος.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, το ύψος του ποσού του βοηθήματος της παραγράφου 1 μπορεί να αναπροσαρμόζεται ανάλογα με την οικονομική κατάσταση του Ταμείου.

5. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, στο τέλος κάθε έτους μπορεί να καταβάλλεται επιπλέον ποσό βοηθήματος για κάθε ένα από τα ανήλικα παιδιά των εν αποστρατεία μετόχων που απεβίωσαν εντός του ίδιου έτους, εφόσον η οικονομική κατάσταση του Ταμείου το επιτρέπει. Το επιπλέον αυτό ποσό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% του εκάστοτε προβλεπόμενου βοηθήματος.».

8. α. Η κράτηση επί των αποδοχών των εν ενεργεία μετόχων και του μερίσματος των εν αποστρατεία μετόχων του Μετοχικού Ταμείου Ναυτικού, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 7 του ν. 994/1949 (Α'136), διενεργείται ανεξαρτήτως της οριζόμενης στο ίδιο άρθρο προϋπόθεσης σύναψης δανείου. Οι πόροι που προέρχονται από τη διενέργεια της κράτησης αυτής διατίθενται και για την εξυπηρέτηση σκοπών επέκτασης υποδομών καθώς και συντήρησης και ανανέωσης του εξοπλισμού των εγκαταστάσεων των Νοσοκομείων του Πολεμικού Ναυτικού.

β. Χρηματικά διαθέσιμα από τις κρατήσεις που διενεργήθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου σύμφωνα με το άρθρο 7 του ν. 994/1949 και τις

κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσες αποφάσεις, διατίθενται για την κάλυψη των αναγκών της υποπαραγράφου α.

9. Η παράγραφος 4 του άρθρου 18 του ν.δ. 398/1974 (Α' 116) αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Η προκαταβολή του εφάπαξ βοηθήματος είναι έντοκη. Το σχετικό επιτόκιο καθορίζεται ανά εξάμηνο και ισούται με το ποσοστό της απόδοσης των διαθεσίμων του Κοινού Κεφαλαίου της παρ. 11 του άρθρου 15 του ν. 2469/1997 (Α' 38) που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με το άρθρο 69Α του ν. 4270/2014 (Α' 143) κατά το αμέσως προηγούμενο εξάμηνο.»

10. Στο τέλος του άρθρου 23 του π.δ. της 10 Μαΐου/20 Ιουλίου 1926 (Α'241), προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Μέτοχοι του Μετοχικού Ταμείου Στρατού οι οποίοι εξήλθαν από το στράτευμα έως την 31η Δεκεμβρίου 2016 και λαμβάνουν σύνταξη βαθμού Αρχιλοχία ή Ταξίαρχου, οι ίδιοι ή οι χηρεύουσες οικογένειές τους, δικαιούνται μέρος που αντιστοιχεί σε οκτώ (8) και είκοσι τεσσεράμισι (24,5) μερίδια, αντίστοιχα, από τα διανεμόμενα έσοδα του Ταμείου. Τα μερίσματα που καταβάλλονται στους ως άνω δικαιούχους αναπροσαρμόζονται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος εδαφίου, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο ανεξαρτήτως της ημερομηνίας αρχικού υπολογισμού τους.»

11. Μετά το άρθρο 23 του π.δ. της 10 Μαΐου/20 Ιουλίου 1926 προστίθεται άρθρο 23Α, από 01.01.2017, ως εξής:

«Άρθρο 23Α

1. Για τους μετόχους που εξέρχονται από την υπηρεσία μετά την έναρξη ισχύος των διατάξεων του Κεφαλαίου Β' του Μέρους ΣΤ' του ν. 4472/2017 (Α' 74) το δικαιούμενο μέρος προσδιορίζεται ανά Κατηγορία μισθολογικής κατάταξης και μισθολογικό Κλιμάκιο στα οποία ήταν καταταγμένοι κατά την έξοδό τους από την υπηρεσία, ως εξής:

α. Α' Κατηγορία μισθολογικής κατάταξης: Τριάντα δύο (32) μερίδια από το 1ο έως το 6ο Κλιμάκιο, τριάντα (30) μερίδια από το 7ο έως το 11ο Κλιμάκιο, είκοσι έξι (26) μερίδια από το 12ο έως το 15ο Κλιμάκιο, είκοσι τεσσεράμισι (24,5) μερίδια από το 16ο έως το 21ο Κλιμάκιο, είκοσι τρία (23) μερίδια από το 22ο έως το 24ο Κλιμάκιο, είκοσι ένα (21) μερίδια από το 25ο έως το 27ο Κλιμάκιο, δεκαεννέα (19) μερίδια στο 28ο Κλιμάκιο, δεκαπέντε (15) μερίδια στο 29ο και το 30ο Κλιμάκιο, δωδεκάμισι (12,5) μερίδια από το 31ο έως το 33ο Κλιμάκιο, έντεκα (11) μερίδια στο 34ο και το 35ο Κλιμάκιο.

β. Β' Κατηγορία μισθολογικής κατάταξης: Είκοσι έξι (26) μερίδια από το 1ο έως το 4ο Κλιμάκιο, είκοσι τεσσεράμισι (24,5) μερίδια από το 5ο έως το 8ο Κλιμάκιο, είκοσι τρία (23) μερίδια από το 9ο έως το 11ο Κλιμάκιο, είκοσι ένα (21) μερίδια από το 12ο έως 15ο Κλιμάκιο, δεκαεννέα (19) μερίδια στο 16ο και το 17ο Κλιμάκιο, δεκαπέντε (15) μερίδια από το 18ο έως το 20ο Κλιμάκιο, δωδεκάμισι (12,5) μερίδια στο 21ο και το 22ο Κλιμάκιο, έντεκα (11) μερίδια στο 23ο Κλιμάκιο, εννέα (9)

μερίδια στο 24ο Κλιμάκιο, οκτώ (8) μερίδια στο 25ο Κλιμάκιο, επτά (7) μερίδια από το 26ο έως το 28ο Κλιμάκιο.

γ. Γ' Κατηγορία μισθολογικής κατάταξης: Είκοσι τεσσέραμισι (24,5) μερίδια από το 1ο έως το 3ο Κλιμάκιο, είκοσι τρία (23) μερίδια στο 4ο Κλιμάκιο, είκοσι ένα (21) μερίδια στο 5ο Κλιμάκιο, δεκαεννέα (19) μερίδια στο 6ο και το 7ο Κλιμάκιο, δεκαπέντε (15) μερίδια από το 8ο έως το 11ο Κλιμάκιο, δωδεκάμισι (12,5) μερίδια από το 12ο έως το 14ο Κλιμάκιο, έντεκα (11) μερίδια από το 15ο έως το 17ο Κλιμάκιο, εννέα (9) μερίδια στο 18ο και το 19ο Κλιμάκιο, οκτώ (8) μερίδια στο 20ο Κλιμάκιο, επτά (7) μερίδια στο 21ο Κλιμάκιο, έξι (6) μερίδια στο 22ο Κλιμάκιο.

δ. Δ' Κατηγορία μισθολογικής κατάταξης: Είκοσι έξι (26) μερίδια στο 1ο και το 2ο Κλιμάκιο, είκοσι τρία (23) μερίδια στο 3ο Κλιμάκιο, δεκαεννέα (19) μερίδια στο 4ο Κλιμάκιο, δεκαπέντε (15) μερίδια από το 5ο έως το 7ο Κλιμάκιο, δωδεκάμισι (12,5) μερίδια στο 8ο και το 9ο Κλιμάκιο, έντεκα (11) μερίδια στο 10ο Κλιμάκιο, εννέα (9) μερίδια από το 11ο έως το 13ο Κλιμάκιο, οκτώ (8) μερίδια στο 14ο και το 15ο Κλιμάκιο, επτά (7) μερίδια στο 16ο Κλιμάκιο, έξι (6) μερίδια στο 17ο και το 18ο Κλιμάκιο.

2. Σε περίπτωση που οι μέτοχοι της παραγράφου 1 δεν έχουν συμπληρώσει δώδεκα (12) μήνες καταβολής κρατήσεων και εισφορών υπέρ του Ταμείου και του οικείου Ειδικού Κλάδου Οικονομικής Ενίσχυσης, αντίστοιχα, επί του βασικού μισθού του μισθολογικού κλιμακίου στο οποίο ήταν καταταγμένοι κατά την ημερομηνία εξόδου τους από την υπηρεσία και το κλιμάκιο αυτό αντιστοιχεί σε αυξημένα μερίδια σε σχέση με το προηγούμενο μισθολογικό κλιμάκιο στο οποίο ήταν καταταγμένοι, οι δικαιούχοι μερίσματος υποχρεούνται να καταβάλουν για τους υπολειπόμενους μήνες τις εξής κρατήσεις και εισφορές, όπως αυτές προβλέπονται κατά την ως άνω ημερομηνία εξόδου τους:

α) Πάγια μηνιαία κράτηση υπέρ του Ταμείου.

β) Μηνιαία κράτηση για το Βοήθημα Οικογενειακής ή Επαγγελματικής Αυτοτέλειας (ΒΟΕΑ), εφόσον το βοήθημα δεν έχει χορηγηθεί.

γ) Ειδικά οι δικαιούχοι που προέρχονται από τον Στρατό Ξηράς, μηνιαία εισφορά υπέρ του Ειδικού Κλάδου Οικονομικής Ενίσχυσης Μερισματούχων Στρατού Ξηράς (ΕΚΟΕΜΣ).

3. Οι κρατήσεις και εισφορές της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου παρακρατούνται αυτεπάγγελτα από το μέρισμα και την οικονομική ενίσχυση που καταβάλλονται από το Ταμείο και τον Ειδικό Κλάδο, αντίστοιχα, σε δόσεις, ο αριθμός και το ύψος των οποίων καθορίζονται από τα διοικητικά όργανα των φορέων αυτών.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου του Μετοχικού Ταμείου Στρατού, μπορεί να επανακαθορίζεται ο αριθμός των μεριδίων ανά δικαιούμενο μέρισμα που προβλέπεται στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

5. Οι διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία του Μετοχικού Ταμείου Στρατού και του Ειδικού Κλάδου Οικονομικής Ενίσχυσης εξακολουθούν να

εφαρμόζονται για τον υπολογισμό των παροχών των δικαιούχων που εμπίπτουν στις διατάξεις του παρόντος, κατά το μέτρο που δεν αντίκεινται σε αυτές.».

12. Με εξαίρεση τους μετόχους που λαμβάνουν σύνταξη βαθμού Αρχιλοχία ή Ταξίαρχου, το μέρος και η οικονομική ενίσχυση που καταβάλλονται στους μετόχους του Μετοχικού Ταμείου Στρατού και του οικείου Ειδικού Κλάδου Οικονομικής Ενίσχυσης που εξήλθαν από την υπηρεσία πριν από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του Κεφαλαίου Β΄ του Μέρους ΣΤ΄ του ν. 4472/2017 (Α΄ 74) υπολογίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά την ημερομηνία εξόδου τους από την υπηρεσία.

Άρθρο 64

Ρύθμιση για Χρηματικά Εντάλματα Προπληρωμής (ΧΕΠ) για προμήθειες υλικών μέσω στρατιωτικών πωλήσεων εξωτερικού

Μετά το άρθρο 36 του ν.δ. 721/1970 (Α΄ 251) προστίθεται άρθρο 36Α, ως εξής:

«Άρθρο 36Α

Χρηματικά Εντάλματα Προπληρωμής (ΧΕΠ) για προμήθειες υλικών μέσω στρατιωτικών πωλήσεων εξωτερικού

1. Για τα Χρηματικά Εντάλματα Προπληρωμής (ΧΕΠ) που εκδίδονται προς εξόφληση υποχρεώσεων από προμήθειες υλικών μέσω στρατιωτικών πωλήσεων εξωτερικού (Foreign Military Sales-FMS) αποδίδεται νομίμως λογαριασμός εφόσον προσκομίζονται εμπρόθεσμα στις αρμόδιες υπηρεσίες ελέγχου τα κάτωθι δικαιολογητικά:

- α. Απόφαση κατακύρωσης της προμήθειας.
- β. Αντίγραφο της ειδικής σύμβασης ή συμφωνίας (FMS Case/Letter of Offer and Acceptance - LOA).
- γ. Απόφαση έκδοσης ΧΕΠ.
- δ. Αποδείξεις είσπραξης από την αρμόδια υπηρεσία (Defense Finance and Accounting Service - DFAS).
- ε. Αντίγραφο του τελικού ή τριμηνιαίου λογαριασμού (Final ή Billing Statement/DD Form 645), κατά περίπτωση.
- στ. Αναλυτική κίνηση τραπεζικού λογαριασμού από την ΤΤΕ για όλες τις πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν σε βάρος κάθε ΧΕΠ.
- ζ. Αποδεικτικό εισαγωγής του υλικού ή πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής του, εφόσον υφίστανται.
- η. Αποδεικτικό κατάθεσης στην αρμόδια ΔΟΥ τυχόν αδιάθετου υπόλοιπου.

2. Ο έλεγχος απόδοσης λογαριασμού για τα ως άνω ΧΕΠ που εκδόθηκαν πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος διενεργείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες ελέγχου βάσει των δικαιολογητικών της παρ. 1, ανεξαρτήτως της ημερομηνίας έκδοσης ή απόδοσής τους. Για τα εκκρεμή ΧΕΠ των οποίων, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, έχει παρέλθει η ημερομηνία απόδοσης λογαριασμού, αποδίδεται νομίμως λογαριασμός και μετά την παρέλευση της οικείας προθεσμίας, εφόσον

προσκομίζονται στις αρμόδιες υπηρεσίες ελέγχου τα δικαιολογητικά της παρ. 1. Ομοίως, θεωρούνται νόμιμα τα ΧΕΠ εφόσον έχει ήδη αποδοθεί λογαριασμός με τα ως άνω δικαιολογητικά.

3. Το αδιάθετο υπόλοιπο των ΧΕΠ που νομίμως αποδίδονται ή αποδόθηκαν, σύμφωνα με την παρ. 2, θεωρείται ότι νομίμως κατατίθεται ή κατατέθηκε, αντίστοιχα, στις αρμόδιες ΔΟΥ μετά τη λήξη της προθεσμίας απόδοσης λογαριασμού και έως την απόδοση των ΧΕΠ.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών τα δικαιολογητικά της παρ. 1 δύναται να συμπληρώνονται ή να αντικαθίστανται από δικαιολογητικά αντίστοιχης αποδεικτικής ισχύος και περιεχομένου.».

Άρθρο 65

Απαλλαγή Ταμείου Εθνικής Άμυνας (ΤΕΘΑ), Ταμείου Εθνικού Στόλου (ΤΕΣ) και Ταμείου Αεροπορικής Άμυνας (ΤΑΑ) από τον Φόρο Εισοδήματος και τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων

1. Στο άρθρο 46 του ν. 4172/2013 (Α' 167) προστίθεται περίπτ. ζ' από 01.01.2014 ως εξής:

«ζ) Το Ταμείο Εθνικής Άμυνας (Τ.ΕΘ.Α.), το Ταμείο Εθνικού Στόλου (Τ.Ε.Σ.) και το Ταμείο Αεροπορικής Άμυνας (Τ.Α.Α.).».

2. Η περίπτ. α' της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4223/2013 (Α' 287) αντικαθίσταται από 01.01.2014 ως εξής:

«α) Στο Δημόσιο, στο Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ.), στον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.), στην Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤ.Α.Δ.) Α.Ε., στην Επιτροπή Ολυμπίων και Κληροδοτημάτων (Ε.Ο. και Κ.), στο Ταμείο Εθνικής Άμυνας (Τ.ΕΘ.Α.), στο Ταμείο Εθνικού Στόλου (Τ.Ε.Σ.) και στο Ταμείο Αεροπορικής Άμυνας (Τ.Α.Α.).».

3. Οφειλές, πρόστιμα και προσαυξήσεις του Ταμείου Εθνικής Άμυνας (Τ.ΕΘ.Α.) και του Ταμείου Αεροπορικής Άμυνας (Τ.Α.Α.) από την αρχικοποίηση ή εκκαθάριση των δηλώσεων που αφορούν στους φόρους των παρ. 1 και 2 διαγράφονται. Ποσά που καταβλήθηκαν από το Τ.ΕΘ.Α., το Τ.Ε.Σ. και το Τ.Α.Α. για τις ως άνω αιτίες επιστρέφονται σε αυτά στο ύψος που καταβλήθηκαν.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Εξουσιοδοτικές – μεταβατικές – τελικές - καταργούμενες διατάξεις

Άρθρο 66

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Για την εφαρμογή του άρθρου 12, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Οικονομικών και Υγείας είναι δυνατόν να καθορίζονται οικονομικά κριτήρια κατά κατηγορία δικαιούχων.

2. Για την εφαρμογή του άρθρου 15, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών, καθορίζεται το ανώτατο όριο των εξόδων κηδείας και των λοιπών εξόδων, ο τρόπος και τα απαιτούμενα για την καταβολή τους δικαιολογητικά, οι κατηγορίες δικαιούχων είσπραξης, καθώς και οι λοιπές λεπτομέρειες.

3. Για την εφαρμογή των άρθρων 26, 27 και 28:

α. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, που εκδίδεται με πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού και γνώμη του MTN, καθορίζονται η διάθρωση, οι αρμοδιότητες, το έργο, η πηγή και ο τρόπος κάλυψης της μισθολογικής και ασφαλιστικής δαπάνης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα με το Ιδιωτικό Δημοτικό Σχολείο και το Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο του ΝΚ, υπό την επιφύλαξη της επόμενης υποπαράγραφου.

β. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού, καθορίζονται οι αρμοδιότητες και το έργο του προέδρου του MTN σχετικά με τα σχολεία του ΝΚ.

4. Για την εφαρμογή του άρθρου 29, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων καθορίζεται το ποσοστό επί των εισακτέων ανά στρατιωτική σχολή, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

5. Για την εφαρμογή του άρθρου 47, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται οι όροι φύλαξης και ορθής χρησιμοποίησης των ναρκωτικών ουσιών που διατίθενται στις στρατονομικές υπηρεσίες για λόγους εκπαίδευσης του προσωπικού και των σκύλων, ο χρόνος υποχρεωτικής επιστροφής ή αντικατάστασής τους καθώς και κάθε θέμα σχετικό με τη διαχείρισή τους.

6. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, κατόπιν εισήγησης του Συμβουλίου Αρχηγών Γενικών Επιτελείων, κυρώνεται ο Γενικός Κανονισμός Οργάνωσης και Λειτουργίας της Στρατονομίας, της Ναυτονομίας και της Αερονομίας, με τον οποίο καθορίζονται η οργάνωση, η στελέχωση και ο τρόπος λειτουργίας των στρατονομικών υπηρεσιών, τα σχολεία και η εκπαιδευτική ύλη, η στολή του προσωπικού, ο ακριβής τρόπος δράσης στο πλαίσιο

των προληπτικών και κατασταλτικών τους αρμοδιοτήτων, οι όροι και οι προϋποθέσεις οπλοκατοχής, οπλοφορίας και χρήσης όπλων και μέσων, καθώς και κάθε θέμα που αφορά στην προμήθεια, αναπαραγωγή, συντήρηση, υγειονομική περίθαλψη και εκπαίδευση των σκύλων που χρησιμοποιούνται από τις στρατιωτικές υπηρεσίες.

7. Για την εφαρμογή του άρθρου 50, με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Υποδομών και Μεταφορών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Εθνικής Άμυνας ύστερα από εισήγηση του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ, καθορίζονται οι λιμένες στους οποίους συγκροτούνται και λειτουργούν ΕΛ, οι ΠΕΛ στις οποίες υπάγονται οι συγκροτούμενες ΕΛ, τα κριτήρια επιλογής του Διευθυντή της ΥΥΠ/ΠΧΛ, η συγκρότηση και οι επιμέρους αρμοδιότητες της ΚΕ, των ΠΕΛ και των ΕΛ, η στελέχωση και οι αρμοδιότητες της ΓΓ και κάθε άλλο θέμα απαραίτητο για τη λειτουργία της ΥΥΠ/ΠΧΛ.

8. Για την εφαρμογή του άρθρου 51, με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ύστερα από εισήγηση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας, καθορίζονται οι απαιτήσεις αξιοπλοΐας των στρατιωτικών αεροσκαφών και των λοιπών προϊόντων, εξαρτημάτων και συσκευών και η διαδικασία πιστοποίησής τους, οι απαιτήσεις λειτουργίας των φορέων σχεδίασης, κατασκευής, συντήρησης και εκπαίδευσης προσωπικού συντήρησης στρατιωτικών αεροσκαφών και η διαδικασία πιστοποίησής τους, η διαδικασία αναγνώρισης πιστοποιητικών αξιοπλοΐας αεροσκαφών και λοιπών προϊόντων, εξαρτημάτων και συσκευών καθώς και πιστοποιήσεων φορέων σχεδίασης, κατασκευής, συντήρησης και εκπαίδευσης προσωπικού συντήρησης που έχουν εκδοθεί από αρχές αξιοπλοΐας άλλων χωρών, η διάρθρωση και η στελέχωση της ΕΣΑΑ, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

9. Για την εφαρμογή του άρθρου 54:

α. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Προστασίας του Πολίτη καθορίζεται ο τύπος, τα γενικά χαρακτηριστικά ασφαλείας και κάθε αναγκαία τεχνική λεπτομέρεια.

β. Με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται οι ακριβείς τεχνικές προδιαγραφές των δελτίων ταυτότητας, οι οποίες είναι απόρρητες.

Άρθρο 67 **Μεταβατικές - Τελικές διατάξεις**

1. Οι ρυθμίσεις των παρ. 3 και 5 έως 10 του άρθρου 3 εφαρμόζονται από τις κρίσεις έτους 2020.

2. Εθελοντές Μακράς Θητείας (ΕΜΘ), οι οποίοι, κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος, έχουν καταληφθεί από το προβλεπόμενο όριο ηλικίας και συνεχίζουν να υπηρετούν στις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ), μπορούν να ζητήσουν την υπαγωγή τους στις διατάξεις του άρθρου 39Α του ν.δ.445/1974, υποβάλλοντας σχετική αίτηση εντός είκοσι (20) ημερών από την έναρξη της ισχύος του. Οι αιτούντες παραμένουν στις τάξεις των ΕΔ μέχρι την αποδοχή ή την απόρριψη της αίτησής τους. Αν η αίτησή τους απορριφθεί αποστρατεύονται άμεσα, ενώ αν γίνει αποδεκτή, τίθενται ΕΟΘ από την ημερομηνία κατά την οποία έπρεπε, βάσει των ορίων ηλικίας, να τεθούν σε αποστρατεία. Σε όσους ΕΜΘ έχει απονεμηθεί ο αποστρατευτικός βαθμός του Ανθυπολοχαγού, ανακαλείται η διοικητική πράξη της προαγωγής τους και υπηρετούν στις τάξεις των ΕΔ με το βαθμό που έφεραν πριν από αυτήν, δυναμένων να λάβουν αποστρατευτικό βαθμό στο μέλλον.

3. Η παρ. 1 ισχύει και για τους ΕΜΘ, οι οποίοι αποστρατεύτηκαν από την 31η Δεκεμβρίου 2018 και μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, και υποβάλλουν σχετική αίτηση εντός μηνός από την έναρξη της ισχύος του παρόντος..

4. Σε έκτακτη σύνοδο των αρμόδιων συμβουλίων κρίσεων που λαμβάνει χώρα εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος, επαναλαμβάνονται οι συναρτώμενες οπωσδήποτε με την κλίμακα βαθμολογίας των υποχρεωτικών σχολείων κρίσεις των Αξιωματικών που κρίθηκαν «Διατηρητέοι στον αυτό βαθμό», ανεξαρτήτως εάν στη συνέχεια κρίθηκαν ως «ευδοκίμως τερματίσαντες την υπηρεσία τους», συμπεριλαμβανομένων και όσων έχουν τεθεί εκτός οργανικών θέσεων, αποκλειστικά λόγω της επίδοσης στα υποχρεωτικά σχολεία φοίτησης των Ενόπλων Δυνάμεων με επίδοση «καλώς» ή «μετρίως», κατ' εφαρμογή του εδαφίου α' της παρ. 6 του άρθρου 25 του ν. 3883/2010 (Α' 167). Εφόσον οι ανωτέρω κρινόμενοι κριθούν προακτέοι, προάγονται αναδρομικά από τότε που προήχθησαν οι ομοιόβαθοί τους και ανακτούν την αρχαιότητά τους. Οι προαναφερόμενες δυσμενείς κρίσεις θεωρούνται ως ουδέποτε γενόμενες και αίρεται κάθε παρεπόμενη συνέπειά τους.

5. Οι σπουδαστές της Κατεύθυνσης Ιπταμένων της Σχολής Ικάρων, που διαγράφηκαν από αυτήν κατά το πρώτο έτος σπουδών λόγω πτητικής ακαταλληλότητας, μπορούν να επανέλθουν στις Ένοπλες Δυνάμεις και να επανεγγραφούν στη Σχολή Ικάρων μετατασσόμενοι σε μία από τις κατευθύνσεις που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 3 του ν.3187/2003 (Α' 233), όπως αντικαθίσταται με την παρ. 1 του άρθρου 25, εφόσον υποβάλουν σχετική αίτηση εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό τέταρτο έτος της ηλικίας τους. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται αναλόγως η διαδικασία, όπως αυτή καθορίζεται στην περίπτ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3187/2003 (Α' 233), όπως αντικαθίσταται με το άρθρο 25 του παρόντος.

6. Οι σπουδαστές των στρατιωτικών σχολών που διαγράφηκαν από αυτές λόγω σωματικής ανικανότητας ύστερα από γνωμάτευση της αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής, μπορούν να επανέλθουν στις Ένοπλες Δυνάμεις και να μεταταχθούν στο σώμα των Υπαξιωματικών, εφόσον υποβάλουν σχετική αίτηση εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό τέταρτο έτος της ηλικίας τους, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 29.

7. Οι δαπάνες λειτουργίας της Ανώτατης Διακλαδικής Σχολής Πολέμου καλύπτονται όπως καθορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 23 από το επόμενο οικονομικό έτος από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Η αποζημίωση διδασκαλίας του στρατιωτικού εκπαιδευτικού προσωπικού, το οποίο, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, έχει οριστεί για παροχή εκπαιδευτικού έργου διέπεται από τις προϊσχύσασες, κατά περίπτωση, διατάξεις μέχρι τη λήξη του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους.

8. Η αποζημίωση διδασκαλίας του στρατιωτικού εκπαιδευτικού προσωπικού των παρ. 7 και 8 του άρθρου 23, το οποίο έχει οριστεί, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, να παρέχει εκπαιδευτικό έργο, διέπεται από τις προϊσχύσασες, κατά περίπτωση, διατάξεις, μέχρι τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους για το οποίο ορίστηκε και σε περίπτωση που έχει οριστεί για περισσότερα του ενός ακαδημαϊκά έτη, διέπεται από τις προϊσχύσασες διατάξεις μόνο για το πρώτο από αυτά.

9. Διαδικασίες κρίσεων, επανακρίσεων, προαγωγών, μεταθέσεων και αποσπάσεων Ανθυπασπιστών και Υπαξιωματικών του Πολεμικού Ναυτικού, που βρίσκονται σε εξέλιξη, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, διενεργούνται και ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 4.

10. Μέχρι τη θέση σε ισχύ του Γενικού Κανονισμού Οργάνωσης και Λειτουργίας της Στρατονομίας, της Ναυτονομίας και της Αερονομίας εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις των στρατιωτικών κανονισμών που αφορούν στις αρμοδιότητες των στρατονομικών υπηρεσιών, εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος.

11. Η παράγραφος 3 του άρθρου 38 του Κώδικα Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων, όπως αυτή προστίθεται με την παρ. 12 του άρθρου 37, εφαρμόζεται και για τους επιτυχόντες στο διαγωνισμό για την πλήρωση δέκα (10) κενών θέσεων δικαστικών λειτουργών του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων στο βαθμό του Παρέδρου για το έτος 2018, που έγινε δυνάμει της υπ' αριθμ.Φ.415/1/9742/Σ.426/18-1-2018 προκήρυξης (ΕΔΥΕΘΑ 1/18-1-2018) της Διεύθυνσης Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

12. Για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 35, 36 και 40:

α. Οι δίκες που εκκρεμούν σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας και σε οποιονδήποτε βαθμό, συνεχίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν πριν τη θέση των άρθρων αυτών σε εφαρμογή.

β. Οι πράξεις της ποινικής διαδικασίας που τελέστηκαν όταν ίσχυαν οι καταργούμενες διατάξεις διατηρούν το κύρος τους.

γ. Αιτήσεις αναθεώρησης κατά αποφάσεων, οι οποίες αφορούν υποθέσεις που δεν ανήκουν πλέον στην αρμοδιότητα των στρατιωτικών δικαστηρίων, εκδικάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά την άσκηση των αιτήσεων αυτών. Το παραδεκτό των ενδίκων μέσων κρίνεται από τον χρόνο δημοσίευσης της απόφασης κατά της οποίας στρέφονται.

13. Για την εφαρμογή των διατάξεων 5 και 6 του άρθρου 63, οι μέτοχοι του Μετοχικού Ταμείου Ναυτικού (MTN), που τέλεσαν γάμο πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος και δεν έχουν καταβάλει τέλη γάμου σύμφωνα με το καταργούμενο άρθρο 56 του π.δ. 21/1932 (Α' 387), υποχρεούνται να δηλώσουν τον γάμο τους στο MTN εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

14. Το βοήθημα θανάτου του άρθρου 79 του π.δ. 21/1932, όπως αντικαθίσταται με την παρ. 7 του άρθρου 63, χορηγείται σε περίπτωση θανάτου του εν αποστρατεία μετόχου μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

Άρθρο 68 **Καταργούμενες διατάξεις**

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καταργούνται τα εξής:

α) Η παρ. 10 του άρθρου 37 και η παρ. 4 του άρθρου 62 του ν. 3421/2005 (Α' 302).

β) Η παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 4361/2016 (Α' 10).

γ) Η περ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν.δ. 445/1974 (Α' 160)

ε) Το π.δ. 91/2018 (Α' 171), ένα μήνα μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος, σύμφωνα με το άρθρο 69.

2. Με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του παρόντος, καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη που ρυθμίζει αντίθετα ή διαφορετικά το ίδιο θέμα

Άρθρο 69 **Έναρξη ισχύος**

1. Με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου καθώς και ειδικότερων διατάξεων των άρθρων, ο παρών νόμος ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Η ισχύς του άρθρου 50 αρχίζει με την έναρξη ισχύος του διατάγματος που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 66.

3. Η ισχύς των παρ. 3 και 4 του άρθρου 51 αρχίζει με την έναρξη ισχύος του διατάγματος που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 66.

4. Η ισχύς των άρθρων 52 και 53 αρχίζει ένα (1) μήνα μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.